

**«ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ՈՐԱԿԻ ԱՊԱՀՈՎՄԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԿԵՆՏՐՈՆ»
ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ**

**«ԿԱՊԱՆԻ ԱՐՎԵՍՏԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ՔՈԼԵԶ» ՊՈԱԿ-Ի ԻՆՍՏԻՏՈՒՑԻՈՆԱԼ
ՀԱՎԱՏԱՐՄԱԳՐՄԱՆ ՓՈՐՁԱԳԻՏԱԿԱՆ ԶԵԿՈՒՅՑ**

Երևան – 2026

ՆԱԽԱԲԱՆ

«Կապանի արվեստի պետական քոլեջ» ՊՈԱԿ-ի (ԿԱՊՔ, ՄՈՒՀ կամ քոլեջ) ինստիտուցիոնալ հավատարմագրումն իրականացվել է հաստատության կողմից ներկայացրած դիմումի համաձայն: Ինստիտուցիոնալ հավատարմագրման գործընթացը համակարգում և իրականացնում է «Մասնագիտական կրթության որակի ապահովման ազգային կենտրոն» (ՈԱԱԿ) հիմնադրամը: Իր գործողություններում ՈԱԱԿ-ն առաջնորդվել է «ՀՀ կառավարության 2011թ.-ի հունիսի 30-ի N978-Ն որոշմամբ հաստատված ՀՀ մասնագիտական կրթական ծրագրեր իրականացնող ուսումնական հաստատությունների և դրանց մասնագիտությունների պետական հավատարմագրման» կարգով և 2011թ. հունիսի 30-ին հաստատված «ՀՀ մասնագիտական կրթության հավատարմագրման չափանիշները հաստատելու մասին» N959-Ն որոշմամբ: Գնահատումը կատարվել է ՀՀ ինստիտուցիոնալ հավատարմագրման 10 չափանիշներով:

Փորձաքննությունն իրականացրել է «Մասնագիտական կրթության որակի ապահովման ազգային կենտրոն» հիմնադրամի փորձագիտական խմբի ձևավորման կարգ»-ի պահանջներին համապատասխան ձևավորված անկախ փորձագիտական խումբը, որը բաղկացած է 4 տեղացի փորձագետներից: Հավատարմագրման գործընթացն իրականացվել է ՀՀ կրթության, գիտության, մշակույթի և սպորտի նախարարության (այսուհետ՝ ԿԳՄՄ) ֆինանսավորմամբ: Ինստիտուցիոնալ հավատարմագրումը միտված է ոչ միայն որակի ապահովման արտաքին գնահատմանը, այլև հաստատության կառավարման և կրթական ծրագրերի որակի շարունակական բարելավմանը: Առանձանահատուկ շեշտադրվել է հաստատության և գործատուների հետ համագործակցությունը և դրա ազդեցությունը կրթության բովանդակության վրա:

Ձեկույցը պարունակում է քոլեջի ինստիտուցիոնալ կարողությունների փորձագիտական գնահատման արդյունքները՝ ըստ ՀՀ մասնագիտական կրթության հավատարմագրման չափանիշների:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

ՄՈՒՀ-Ի ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՀԱՄԱՏԵՔՍԸ	4
ԻՆՍՏԻՏՈՒՑԻՈՆԱԼ ԿԱՐՈՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ	5
ՓՈՐՁԱԳԻՏԱԿԱՆ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ԱՄՓՈՓՈՒՄ	5
ՓՈՐՁԱՔՆՆՈՒԹՅԱՆ ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆԸ.....	13
ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ՝ ԸՍՏ ՀԱՎԱՏԱՐՄԱԳՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԻ	16
I. ԱՌԱՔԵԼՈՒԹՅՈՒՆԸ ԵՎ ՆՊԱՏԱԿՆԵՐԸ	16
II. ԿԱՌԱՎԱՐՈՒՄՆ ՈՒ ՎԱՐՉԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆԸ	19
III. ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ԿՐԹԱԿԱՆ ԾՐԱԳՐԵՐԸ	24
IV. ՈՒՍԱՆՈՂՆԵՐԸ.....	29
V. ՊՐՈՖԵՍՈՐԱԴԱՍԱԽՈՍԱԿԱՆ ԵՎ ՈՒՍՈՒՄՆԱԾԺԱՆԴԱԿ ԿԱԶՄԸ	34
VI. ՀԵՏԱԶՈՏՈՒԹՅՈՒՆԸ ԵՎ ԶԱՐԳԱՅՈՒՄԸ.....	38
VII. ԵՆԹԱԿԱՌՈՒՑՎԱԾՔԸ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԸ	40
VIII. ՀԱՍԱՐԱԿԱԿԱՆ ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆԸ	44
IX. ԱՐՏԱՔԻՆ ԿԱՊԵՐԸ ԵՎ ՄԻԶԱԶԳԱՅՆԱՅՈՒՄԸ.....	47
X. ՈՐԱԿԻ ՆԵՐՔԻՆ ԱՊԱՀՈՎՄԱՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳԸ	50
ՀԱՎԵԼՎԱԾՆԵՐ	55
ՀԱՎԵԼՎԱԾ 1. ՓՈՐՁԱԳԻՏԱԿԱՆ ԽՄԲԻ ԱՆԴԱՄՆԵՐԻ ԻՆՔՆԱԿԵՆՍԱԳՐԱԿԱՆՆԵՐ55	
ՀԱՎԵԼՎԱԾ 2. ՓՈՐՁԱԳԻՏԱԿԱՆ ԱՅՑԻ ԺԱՄԱՆԱԿԱՅՈՒՅՑԸ	56
ՀԱՎԵԼՎԱԾ 3. ՈՒՍՈՒՄՆԱՍԻՐՎԱԾ ՓԱՍՏԱԹՂԹԵՐԻ ՑԱՆԿ.....	58
ՀԱՎԵԼՎԱԾ 4. ՈՒՍՈՒՄՆԱՍԻՐՎԱԾ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐ	59
ՀԱՎԵԼՎԱԾ 5. ՄՈՒՀ-Ի ԿԱԶՄԱԿԵՐՊԱԿԱՆ ԿԱՌՈՒՑՎԱԾՔԸ	59
ՀԱՎԵԼՎԱԾ 6. ՀԱՊԱՎՈՒՄՆԵՐԻ ՑԱՆԿ.....	60

ՄՈՒՀ-Ի ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՀԱՄԱՏԵՔԱՏԸ

Այս բաժնի նպատակն է ծանոթացնել ընթերցողին ՄՈՒՀ-ի գործունեության համատեքստին՝ տրամադրելով տեղեկատվություն գործունեության միջավայրի, կրթական ծրագրերի և գնահատման գործընթացը պայմանավորող այլ առանցքային ուղղությունների մասին: Չափանիշներում ներկայացվող փաստերն ու դատողությունները կառուցվել են՝ հաշվի առնելով ՄՈՒՀ-ի գործունեության արտաքին համատեքստը և ներքին միջավայրը:

ՄՈՒՀ-ի գործունեությունը և պատմությունը .

ՄՈՒՀ-ը հիմնադրվել է 1965 թվականին, որպես Երևանի Ռ. Մելիքյանի անվան երաժշտական ուսումնարանի մասնաճյուղ, որը 1966թ. վերակազմավորվել է Ղափանի երաժշտական ուսումնարանի: Ուսումնական հաստատությունն այս տարիների ընթացքում մի քանի անգամ անվանափոխվել է: ՀՀ ԿԳ նախարարի 09.09.2002թ. N423-Մ հրամանի համաձայն «Ղափանի երաժշտական ուսումնարանը» վերակազմավորվել է «Կապանի պետական երաժշտական ուսումնարան» ՊՈԱԿ-ի, իսկ 2005թ. նոյեմբերի 3-ի 2074-N որոշմամբ «Կապանի պետական երաժշտական ուսումնարան» ՊՈԱԿ-ը վերանվանվել է «Կապանի արվեստի պետական քոլեջ» ՊՈԱԿ-ի: Քոլեջի գրանցման հասցեն ՀՀ, Սյունիքի մարզ, ք. Կապան, Ռոմանոս Մելիքյան 2:

ՄՈՒՀ-ի զարգացման ուղղությունները և կրթական ծրագրերը

Կապանի արվեստի պետական քոլեջը Սյունիքի մարզի միակ ուսումնական հաստատությունն է, որը պահպանում և տարածում է դասական երաժշտությունն ու գեղարվեստը, ժողովրդական երաժշտարվեստն ու երգը, երգչախմբային արվեստը, ակտիվացնում և զարգացնում է մշակութային կյանքը տարածաշրջանում: Քոլեջում կրթական ծրագրերի իրականացման նպատակով դասավանդում են 49 դասախոս, որոնցից 1-ը գտնվում է ֆիզարձակուրդում: Քոլեջի դասախոսական կազմից 3-ը գործատու դասախոսներ են, իսկ 18-ը՝ պրակտիկ ոլորտի մասնագետներ, որոնք տարբեր մշակութային հաստատություններում ծավալում են մասնագիտական գործունեություն: Դասախոսական կազմից 36-ը ունեն բարձրագույն կրթություն, իսկ 13-ը՝ միջին մասնագիտական կրթություն: 2024-2025թ. ուսումնական տարում քոլեջի ուսանողների թիվը հասել է 113-ի, իսկ 2025-2026թթ. սովորում է 122 ուսանող: ՄՈՒՀ-ն ունի լիցենզիա իրականացնելու 11 կրթական ծրագրեր հետևյալ մասնագիտություններով՝ Գործիքային կատարողական արվեստ, Երգեցողություն, Երգչախմբավարություն, Երաժշտության տեսություն, Էստրադային արվեստ, Դերասանական արվեստ, Դիզայն, Գեղանկարչություն, Քանդակագործություն, Կիրառական զարդարվեստ և ժողովրդական արհեստներ, Պարարվեստ:

**ԻՆՍՏԻՏՈՒՑԻՈՆԱԼ ԿԱՐԴՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ
ՓՈՐՁԱԳԻՏԱԿԱՆ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ԱՄՓՈՓՈՒՄ**

«Կապանի արվեստի պետական քոլեջ» պետական ոչ առևտրային կազմակերպության ինստիտուցիոնալ կարողությունների փորձաքննությունն իրականացրել է «Մասնագիտական կրթության որակի ապահովման ազգային կենտրոն» հիմնադրամի փորձագիտական խմբի ձևավորման կարգի» պահանջներին համապատասխան ձևավորված անկախ փորձագետների խումբը¹: Գնահատումը կատարվել է ՀՀ կառավարության 2011 թվականի հունիսի 30-ի N959-Ն որոշմամբ հաստատված ինստիտուցիոնալ հավատարմագրման 10 չափանիշով:

ՀՀ որակավորումների ազգային շրջանակի 5-րդ մակարդակներին համապատասխան՝ Քոլեջն իրականացնում է միջին մասնագիտական կրթական ծրագրեր: Գնահատումն իրականացնելիս փորձագիտական խումբը հաշվի է առել, որ Կապանի արվեստի պետական քոլեջը արվեստի մասնագիտություններով միջին մասնագիտական կրթություն իրականացնող միակ հաստատությունն է Սյունիքի մարզում, որի գործունեությունը միտված է տարածաշրջանում կրթական և սոցիալ-մշակութային խնդիրների բավարարմանը, տարածաշրջանային և ազգային արժեքների պահպանմանը: Փորձագիտական խումբը հաշվի է առել նաև, որ Քոլեջն ինստիտուցիոնալ հավատարմագրում է անցնում առաջին անգամ, ինչպես նաև որակի ապահովման մշակույթի ձևավորման սկզբնական փուլում է:

Փորձագիտական խումբը նշում է, որ ԿԱՊԲ-ի Զարգացման ծրագիրը չի վերածվել քոլեջի առաջընթացը սահմանող և զարգացման տանող ճանապարհային քարտեզի: Ծրագրում բացակայում են հստակ և չափելի արդյունքների ապահովումը, ինչը հանգեցրել է նրան, որ կառավարման ամբողջ շղթայում չկա նպատակադրումների և պատասխանատվությունների հստակ ամրագրում: Արդյունքում՝ թե՛ տնօրենը, թե՛ ստորաբաժանումները, թե՛ կառավարման շրջանակում գործող խորհուրդները չունեն հստակ ձևակերպված պարտավորություններ այն մասին, թե ինչ կոնկրետ արդյունքներ պետք է ապահովեն և ինչ ժամանակահատվածում: Արդյունքում, կառավարման գործընթացները հիմնականում կենտրոնանում են ընթացիկ կազմակերպչական հարցերի լուծման վրա, այլ ոչ թե երկարաժամկետ ծրագրային զարգացման և բարելավման:

Կառավարման համակարգը հիմնականում կենտրոնացած է տնօրենի շուրջ, և ներքին կառավարման մարմինները՝ մանկավարժական և ուսումնամեթոդական խորհուրդները, ինչպես նաև առարկայական հանձնաժողովները, գործնականում չեն դառնում կրթական ծրագրերի բարելավման և տվյալահենք որոշումների կայացման հարթակներ: Քննարկումները և որոշումները հիմնականում վերաբերում են ընթացիկ կազմակերպչական հարցերին՝ առանց կրթական արդյունքների, ուսուցման մեթոդների, ուսանողների ձեռքբերումների և շրջանավարտների մրցունակության վերլուծության:

Ֆինանսական ռեսուրսների սահմանափակության պայմաններում քոլեջը չի իրականացնում համակարգված և նպատակային աշխատանք նոր գործընկերների ներգրավման, համագործակցային ցանցի ընդլայնման, ինչպես նաև դրամաշնորհային կամ այլընտրանքային ֆինանսավորման աղբյուրների որոնման ուղղությամբ: Սա նույնպես սահմանափակում է ինչպես կրթական ծրագրերի զարգացումը, այնպես էլ նյութատեխնիկական և մասնագիտական ներուժի աճը: Ինչ վերաբերում է Որակի ապահովման համակարգին, ապա այն ձևակերպված է միայն

¹ ՀԱՎԵԼԱԾ 1: ՓՈՐՁԱԳԻՏԱԿԱՆ ԽՄԲԻ ԻՆՔՆԱԿԵԼՍԱԳՐԱԿԱՆՆԵՐ

փաստաթղթային մակարդակում և չունի հստակ գործառնական դեր կառավարման շրջանակում: Համակարգի առջև դրված չեն հստակ խնդիրներ, առկա չեն տվյալների հավաքագրման միասնական մեթոդաբանություն և դրանց վերլուծության հիման վրա կայացվող որոշումների կայուն մեխանիզմներ: Արդյունքում՝ հավաքագրված տվյալները երբեմն չեն վերածվում և չեն օգտագործվում կրթական ծրագրերի բարելավման, դասավանդման որակի բարձրացման և կառավարման արդյունավետության ռաբարձրացման նպատակով:

Կրթական ծրագրերը հիմնականում կրկնում են պետական չափորոշիչները՝ առանց տեղայնացման և աշխատաշուկայի պահանջների իրական ուսումնասիրության: Պրակտիկաները սահմանափակ են, իսկ գործատուների հետ կապը ոչ համակարգային, ինչի պատճառով ուսանողները քիչ հնարավորություն ունեն մասնագիտական փորձ ձեռք բերելու և ոլորտի աշխատանքի իրական պայմաններին ծանոթանալու: Այդ պատճառով շրջանավարտների մրցունակությունն ու տեղակայման հնարավորությունները նվազում են:

Դասավանդումը մեծապես հիմնված է դասախոսների անհատական փորձի և անհատական մեթոդների հիման վրա, սակայն բացակայում են հստակ մշակված ուսումնական ծրագրերը, որտեղ ամբողջովին տեսանելի կլինի ուսանողին սովորեցնելու և արդյունքներին հասնելու ճանապարհային քարտեզը: Առանց նման ծրագրերի դժվար է ապահովել ուսուցման շարունակականություն և դասավանդման փորձի փոխանցում նոր դասախոսներին: Բացի այդ, քոլեջում առկա է նույն մասնագիտության տարբեր կուրսերից ուսանողներին միավորելու և միասին դասավանդելու պրակտիկա, ինչը սահմանափակում է, որ դասախոսը արդյունավետորեն հետադարձ կապ տա և պլանավորի յուրաքանչյուր ուսանողի առաջընթացը, որն իր հերթին բացասաբար է ազդում ծրագրերի վերջնարդյունքների վրա:

Ինչ վերաբերում է դասախոսական կազմին, ապա անհրաժեշտ է նշել, որ Դասախոսական կազմը քոլեջի կարևոր ուժն է. նրանցից շատերը ունեն երկարամյա փորձ և ակտիվ մասնագիտական գործունեություն, ինչը հնարավորություն է տալիս ապահովել ուսանողների կարողությունների ձևավորումը: Ուսանողների ձեռքբերումները մեծապես պայմանավորված են հենց դասախոսների անհատական մոտեցմամբ, մասնագիտական հմտություններով և անձնական պատասխանատվությամբ: Մինևույն ժամանակ, դասավանդման գործընթացը ներկայում քիչ է հիմնվում միասնական մեթոդական հիմքերի վրա: Չկան մշակված և կիրառվող մեթոդական ուղեցույցներ, փոխադարձ դասալսումների ներգրավումը համակարգված չէ, և ձևավորված չէ այնպիսի միջավայր, որտեղ դասախոսները կարող են պլանավորված ձևով փոխանակել փորձը, համադրել մոտեցումները և միասին մշակել ուսուցման արդյունքների ձևավորման միասնական մեթոդներ:

Ռեսուրսների առումով, երաժշտական մասնագիտությունների համար ստեղծված պայմանները համարժեք են՝ առկա են որակյալ գործիքներ, համերգային դահլիճ և ստեղծագործական դրսևորման հնարավորություն: Սակայն ոչ երաժշտական մասնագիտությունների համար ռեսուրսները և ուսումնա-մեթոդական բազան սահմանափակ են, գրադարանը և թվային ռեսուրսները ամբողջությամբ չեն աջակցում ինքնուրույն և հետազոտական ուսուցման մշակույթի ձևավորմանը:

Հետազոտության ուղղությամբ Քոլեջը ձևակերպել է ուսանողների ստեղծագործական և վերլուծական աշխատանքների իրականացման մոտեցումները, սակայն դրանք դեռևս չեն դարձել կրթական գործընթացի կայուն և համակարգված բաղադրիչ: Հետազոտական բաղադրիչը կրթական ծրագրերում դրսևորվում է անհամաչափ, և դրա իրականացումն առավելապես կախված է առանձին դասախոսների նախաձեռնողականությունից: Դասախոսական կազմի

հետազոտական և մեթոդական գործունեությունը չի խթանվում, մինչդեռ այս ուղղությունը կարող է նպաստել ինչպես ուսուցման որակի, այնպես էլ մասնագիտական միջավայրի զարգացմանը:

Քոլեջը ձևավորել է որոշակի համագործակցություն տեղական մշակութային և կրթական հաստատությունների հետ, որը հիմնականում կիրառվում է ուսանողների պրակտիկաների կազմակերպման նպատակով: Սակայն արտաքին կապերի զարգացումը չունի ռազմավարական ուղղվածություն, իրականացվում է ոչ համակարգված և հիմնված է տնօրենի անհատական նախաձեռնությունների վրա: Գործընկերության շրջանակը սահմանափակ է համայնքի ներսում, ինչը չի ապահովում կրթական ծրագրերի համեմատական վերլուծության, լավագույն փորձի փոխանակման և զարգացող մասնագիտական միջավայրի ձևավորման հնարավորություններ: Միջազգային համագործակցության, միջմարզային գործընկերության զարգացման ուղղությամբ քայլերը շատ պասիվ են, իսկ օտար լեզվի իմացության խթանման ծրագրերի բացակայությունը ևս սահմանափակում է միջազգայնացման հեռանկարները:

Քոլեջում դիտվում է ուսանողների ընդհանուր թվի որոշակի աճ, սակայն այն հիմնականում ապահովվում է միայն մեկ կրթական ծրագրի՝ «Դիզայն»-ի միջոցով, մինչդեռ մի շարք մասնագիտություններում ուսանողների թվի նվազումը շարունակական բնույթ է կրում: Չնայած առկա են բավարարվածության որոշ ցուցանիշներ ուսուցման նկատմամբ, շրջանավարտների մասնագիտությամբ զբաղվածության մակարդակը տարեցտարի զգալիորեն նվազում է՝ հասնելով մինչև 4-5%: Ուսանողների կարիքների վերհանման և դրանց լուծման գործող մեխանիզմները չեն հանգեցնում համակարգային փոփոխությունների, իսկ մասնագիտական կողմնորոշման, կարիերայի աջակցման և գործատուների հետ համագործակցության ուղղությամբ իրականացվող միջոցառումները չունեն կայուն ազդեցություն ուսանողների մասնագիտական զբաղվածության աճի վրա:

Քոլեջն ունի հաշվետվողականության որոշակի գործող համակարգ, սակայն դրանք հիմնականում նկարագրական է և չի կապվում զարգացման նպատակների հետ, ինչի հետևանքով չի ապահովվում գործունեության վերլուծություն և բարելավման պլանավորում: Իսկ աշտոնական կայքի բացակայությունը սահմանափակում է թափանցիկությունն ու հասանելիությունը:

Հաստատության ուժեղ կողմերն են.

1. Քոլեջի դերը Սյունիքի մարզում ապահովելու արվեստի միջին մասնագիտական կրթության շարունակականությունն ու հասանելիությունը,
2. Ուսանողների ստեղծագործական ունակությունների բացահայտմանն ու ինքնարտահայտմանը նպաստող կրթական միջավայրի առկայությունը,
3. Մշակույթի ոլորտում գործնական փորձ ունեցող դասախոսական կազմը,
4. Տարիների մասնագիտական փորձառություն ունեցող դասախոսական կազմը, ինչպես նաև վերջին շրջանում իրականացված սահուն սերնդափոխությունը,
5. Ուսանողների պարբերական հաջողությունները համերգային, մրցութային և ցուցահանդեսային հարթակներում,
6. Վերանորոգված համերգային դահլիճը և ցուցասրահը,
7. Բավարար քանակի և որակի երաժշտական գործիքների առկայությունը՝ կրթական ծրագրերի գործնական բաղադրիչների իրականացման համար,
8. Ուսանողների ընթացիկ գնահատումը՝ հիմնված անհատական հետադարձ կապի տրամադրման վրա:

Հաստատության թույլ կողմերն են.

1. Կառավարման կենտրոնացված մոդելը՝ սահմանափակելով կոլեգիալ և մասնակցային որոշումների կայացումը,
2. Խորհուրդների և առարկայական հանձնաժողովների գործունեության կազմակերպչական ուղղվածությունը՝ կրթական ծրագրերի բարելավման բաղադրիչի թույլ արտահայտվածությամբ,
3. Ստորաբաժանումների միջև համագործակցության թույլ լինելը,
4. Տնօրենի և ստորաբաժանումների համար հստակ և չափելի ԳԱՑ/KPI պահանջների բացակայությունը,
5. Կրթական ծրագրերի ամբողջովին տեղայնացված չլինելը աշխատաշուկայի և տարածաշրջանի պահանջներին,
6. Որոշ ՄԿԾ-ներում դասավանդման մոդելի և բովանդակային կառուցվածքի ռիսկայնությունը՝ վերջնարդյունքների լիարժեք ապահովման տեսանկյունից,
7. ասախոսների մասնագիտական վերապատրաստումների և փորձի փոխանակման սահմանափակ հնարավորությունները,
8. Սահմանափակ մասնագիտական գրադարանային և թվային ռեսուրսները, հատկապես ոչ երաժշտական ուղղություններով,
9. Պաշտոնական կայքէջի բացակայությունը,
10. Համագործակցային կապերի բացակայությունը այլ մարզերի կամ մայրաքաղաքի ոլորտային ուսումնական հաստատությունների հետ, ինչպես նաև տեղական կապերի սահմանափակվածությունը,
11. Գործատուների և գործընկեր կազմակերպությունների հետ համագործակցության սահմանափակ լինելը,
12. ՈԱ համակարգի կայացած չլինելը, ինչը սահմանափակում է խորքային և վերլուծված տվյալների հիման վրա բարելավման որոշումների կայացումը:

Խորհրդատվություններ

Տվյալահենք կառավարում

1. Մշակել միասնական ռազմավարական փաստաթուղթ՝ յուրաքանչյուր նպատակի իրականացման համար սահմանելով պատասխանատուներ, ժամկետներ և չափելի ԳԱՑ-եր՝ կենտրոնացած շրջանավարտի մրցունակության վրա:
2. Ներդնել ստորաբաժանումների պլանավորման և հաշվետվողականության միասնական համակարգ՝ կապակցված ռազմավարական նպատակներին ու ԳԱՑ ցուցանիշներին:
3. Սահմանել ստորաբաժանումների և աշխատակիցների համար հստակ, չափելի ԳԱՑ-եր՝ դարձնելով դրանք աշխատանքի գնահատման և բարելավման հիմք:
4. Սահմանել կարգ, ըստ որի տնօրենի հաշվետվությունները կընդունվեն միայն ԳԱՑ-երի կատարման և փաստացի առաջընթացի ապահովման պարագայում:
5. Ընդլայնել գործընկերային համագործակցության՝ զարգացնելով կապերը գործատուների, պետական, տեղական և միջազգային կազմակերպությունների հետ՝ ապահովելով կրթական ծրագրերի արդիականացում, ռեսուրսների ավելացում և շրջանավարտների մրցունակության բարձրացում:

6. Ապահովել, որ քուլեջի տարեկան բյուջեի առնվազն 10%-ը ձևավորվի ոչ պետական աղբյուրներից՝ դոնորական ծրագրերի, միջազգային դրամաշնորհների կամ գործընկեր կազմակերպությունների համաֆինանսավորման միջոցով:
7. Ապահովել կառավարման հորիզոնական կառուցվածք՝ հստակ սահմանելով ստորաբաժանումների պատասխանատվության ու որոշումների կայացման շրջանակները:
8. Հստակեցնել ՈԱ պատասխանատուի պարտականությունները՝ շեշտադրելով տվյալների հավաքագրման և վերլուծության գործառույթները, ինչպես նաև սահմանելով նրա համագործակցության ձևերը կառավարման հիմնական օղակների հետ՝ տեղեկատվության տրամադրման և հետադարձ կապի արդյունավետ համակարգ ապահովելու համար:
9. Մշակել տվյալների հավաքագրման և վերլուծության միասնական մեթոդաբանություն՝ ընդգրկելով ծրագրերի արդիականությունը, դասավանդման արդյունավետությունը, ուսանողների առաջադիմությունը, շրջանավարտների զբաղվածությունը:
10. Տարբերակել տվյալների հավաքագրման գործիքները՝ կիրառելով հարցումներ, ֆոկլուս խմբեր, դիտարկումներ, անհատական հարցազրույցներ և համատեղ վերլուծություններ:
11. Կազմակերպել ՈԱ պատասխանատուի նպատակային վերապատրաստում՝ ուղղված ծրագրերի կառավարման, գնահատման և տվյալների վերլուծության կարողությունների զարգացմանը:

Որակավորումների արժանահավատ շնորհում

12. Իրականացնել կրթական ծրագրերի պարբերական վերանայումներ՝ հիմնվելով գործատուների, շրջանավարտների և ուսանողների կարծիքների վերլուծության, ինչպես նաև այլ ՄՈՒՀ-երի լավագույն փորձի ուսումնասիրության վրա, վերանայման արդյունքները դարձնելով առարկայական հանձնաժողովների պարտադիր քննարկման խնդիր:
13. Սահմանել հանրակրթական առարկաներին մասնակցելու ուսանողների նվազագույն և առավելագույն թվաքանակի չափորոշիչներ ըստ առարկաների առանձնահատկությունների՝ ապահովելու դասերի արդյունավետ կազմակերպումն ու ուսանողների ակտիվ ներգրավվածությունը ուսումնական գործընթացում:
14. Դադարեցնել տարբեր կուրսերի տարբեր մասնագիտական մոդուլների միաժամանակյա անցկացնելու քաղաքականությունը՝ ապահովելով, որ յուրաքանչյուր կուրսի ուսանող ստանա իր մակարդակին և ծրագրային պահանջներին համապատասխան անհատական, նպատակային և աստիճանական ուսուցում:
15. Ներդնել մոդուլային ծրագրերին համահունչ թեմատիկ ծրագրերի մշակման միասնական պահանջներ՝ ցույց տալով ուսանողին սովորեցնելու ճանապարհը, ուսուցման բովանդակության ամբողջականությունը:
16. Ապահովել, որ ուսումնական պլաններում վերականգնվեն մասնագիտական պրակտիկաները՝ դրանց կազմակերպման համար գտնելով համապատասխան գործընկերներ:
17. Ապահովել, որ կրթական ծրագրերի և ավարտական աշխատանքների գնահատման գործընթացները հիմնվեն հստակ սահմանված չափանիշների վրա՝ ապահովելով գնահատման համաչափություն, արդարություն և համադրելիություն տարբեր մասնագիտությունների միջև:

18. Մշակել դիպլոմային աշխատանքների ներկայացման և ձևավորման մեթոդական ուղեցույցներ՝ հստակեցնելով դրանց կառուցվածքը, բովանդակությունը և գնահատման չափորոշիչները:
19. Կազմակերպել մասնագիտական վերապատրաստումներ ու վարպետության դասեր դասավանդողների համար՝ կապեր հաստատելով և դիմելով նաև ոլորտային այլ մասնագիտական ուսումնական հաստատություններին և գործատուներին:
20. Պարարվեստ ՄԿԾ-ում բաժանել պարային ուղղվածությունները դասախոսների միջև՝ տրամադրելով յուրաքանչյուրին հստակ մասնագիտական ուղղություն, ինչը հնարավորություն կընձեռի դասախոսին խորանալ մոդուլների մեթոդական առանձնահատկություններում և ապահովել դասավանդման բարելավում:
21. Բազմազանեցնել դասախոսական կազմի գնահատման մեխանիզմները՝ կարևորելով մասնագետ-մասնագետի կողմից իրականացվող դասալսումների անցկացումը, դրանց արձանագրմանը և դիտարկումների վերլուծությանը՝ նպաստելով մասնագիտական զարգացմանը, փորձի փոխանակմանը և դասավանդման որակի բարելավմանը:
22. Միջոցներ ձեռնարկել ուսումնական մասնաշենքի վերանորոգման ուղղությամբ, այդ թվում՝ մասնավոր ընկերությունների հետ համագործակցության արդյունքում, բարենպաստ կրթական և մշակութային միջավայր և մթնոլորտ ձևավորելու համար:
23. Ապահովել առկա ենթակառուցվածքների նպատակային և անվտանգ օգտագործումը՝ բարելավելով ուսումնական միջավայրը:
24. Համագործակցել տարբեր մշակութային կառույցների հետ (նաև երևանյան)՝ ապահովելով դասախոսական կամգի մասնագիտական փորձի փոխանակման իրական հնարավորություններ:
25. Թարմացնել գրադարանի ֆոնդը ոչ միայն նվիրատվություններով, այլ նաև նախատեսված ֆինանսավորմամբ, և ապահովել թվային և էլեկտրոնային գրադարանների հասանելիություն բոլոր մասնագիտությունների ուսանողների համար:

Երկարաժամկետ զարգացում

26. Կազմակերպել կրթական ծրագրերի պարբերական վերանայումներ՝ հիմնված գործատուների, շրջանավարտների ու ուսանողների կարծիքների վերլուծության և ոլորտային լավագույն փորձի ուսումնասիրության վրա՝ դարձնելով արդյունքները առարկայական հանձնաժողովների քննարկման պարտադիր մաս:
27. Սահմանել հանրակրթական առարկաների ուսանողների նվազագույն և առավելագույն թվաքանակի չափորոշիչներ՝ ապահովելով դասերի արդյունավետ կազմակերպում և ուսանողների ակտիվ մասնակցություն:
28. Դադարեցնել տարբեր կուրսերի տարբեր մասնագիտական մոդուլների միաժամանակյա անցկացումը՝ ապահովելով յուրաքանչյուր կուրսի համապատասխան, աստիճանական և անհատական ուսուցում:
29. Մշակել մոդուլային ծրագրերին համահունչ թեմատիկ ծրագրերի միասնական պահանջներ՝ ապահովելով ուսուցման բովանդակության ամբողջականությունն ու տրամաբանական հաջորդականությունը:
30. Վերականգնել մասնագիտական պրակտիկաները ուսումնական պլաններում՝ դրանց կազմակերպման համար ներգրավելով համապատասխան գործընկեր հաստատություններ:

31. Մշակել դիպլոմային աշխատանքների ներկայացման և ձևավորման մեթոդական ուղեցույցներ՝ հստակ սահմանելով կառուցվածքը, բովանդակությունը և գնահատման չափանիշները:
32. Կազմակերպել դասախոսների մասնագիտական վերապատրաստումներ և վարպետության դասեր՝ համագործակցելով ոլորտային այլ ուսումնական հաստատությունների և գործատուների հետ:
33. Պարարվեստ ՄԿԾ-ում բաժանել պարային ուղղվածությունները դասախոսների միջև՝ տրամադրելով յուրաքանչյուրին հստակ մասնագիտական ուղղություն, ինչը հնարավորություն կընձեռի դասախոսին խորանալ մոդուլների մեթոդական առանձնահատկություններում և ապահովել դասավանդման բարելավում:
34. Բազմազանեցնել դասախոսական կազմի գնահատման մեխանիզմները կարևորելով մասնագետ-մասնագետի կողմից իրականացվող դասալսումների անցկացումը, դրանց արձանագրմանը և դիտարկումների վերլուծությանը՝ նպաստելով մասնագիտական զարգացմանը, փորձի փոխանակմանը և դասավանդման որակի բարելավմանը:
35. Միջոցներ ձեռնարկել ուսումնական մասնաշենքի վերանորոգման ուղղությամբ, այդ թվում մասնավոր ընկերությունների հետ համագործակցության արդյունքում, բարենպաստ կրթական և մշակութային միջավայր և մթնոլորտ ձևավորելու համար:
36. Ապահովել առկա ենթակառուցվածքների նպատակային և անվտանգ օգտագործումը բարելավելով ուսումնական միջավայրը:
37. Համագործակցել տարբեր մշակութային կառույցների հետ՝ ապահովելով մասնագիտական փորձի իրական հնարավորություններ, կրթական ծրագրերում նախատեսված պրակտիկաներն իրականացնելով գործընկեր հաստատություններում:
38. Թարմացնել գրադարանի ֆոնդը ոչ միայն նվիրատվություններով, այլ նաև նախատեսված ֆինանսավորմամբ, և ապահովել թվային և էլեկտրոնային գրադարանների հասանելիություն բոլոր մասնագիտությունների ուսանողների համար:

Երկարաժամկետ զարգացում

39. Ձևավորել գործընկերային համագործակցություն ոլորտի միջին մասնագիտական և բարձրագույն ուսումնական հաստատությունների հետ:
40. Մշակել և ներդնել հետազոտական գործունեության իրականացման քաղաքականություն՝ ելնելով ուսումնական հաստատության ոլորտային առանձնահատկություններից, կարևորելով խրախուսման հնարավոր միջոցների կիրառումը թե՛ ուսանողների, թե՛ դասախոսների համար:
41. Մշակել առկա ներուժին համապատասխան միջազգայնացման քաղաքականություն:
42. Ընդլայնել ներկայությունը թվային հարթակներում՝ ստեղծելով քոլեջի պաշտոնական կայք՝ ապահովելով տեղեկատվության հրապարակայնություն, թափանցիկություն և շահակիցների հետ համակարգված հետադարձ կապ:
43. Մշակել քաղաքականություն քոլեջի գործունեության ու ընդունելության մասին տեղեկատվության համակարգված ու գրավիչ տարածման համար՝ կիրառելով թվային հարթակները և իրականացնելով նպատակային այցելություններ արվեստի դպրոցներ՝ մեծացնելով դիմորդների թիվը և քոլեջի ճանաչելիությունը:

44. Ստեղծել ուսանողների համար կամավորական և նախագծային մասնակցության հնարավորություններ գործատուների մոտ, ինչը կնպաստի մասնագիտական գործնական փորձի և ոլորտային կապերի ձևավորմանը:
45. Ակտիվացնել և համակարգել ուսանողների կարիերային ուղղված միջոցառումները, այդ թվում՝ վարպետության դասեր, հանդիպումներ ոլորտի առաջատար մասնագետների հետ և այլ ձևաչափերով՝ ապահովելով դրանց պարբերականությունը (առնվազն 10 միջոցառում ուսումնական տարվա ընթացքում):
46. Հավաքագրել և վերլուծել տվյալներ ըստ կրթական ծրագրերի շրջանավարտների, նրանց մասնագիտական աշխատանքային հետագծի վերաբերյալ (առնվազն հինգ տարվա կտրվածքով):

Արմեն Հարությունյան
Փորձագիտական խմբի ղեկավար

11-ը փետրվարի 2026թ.

Փորձագիտական խմբի կազմը

Կապանի արվեստի պետական քոլեջի ինստիտուցիոնալ կարողությունների արտաքին գնահատումն իրականացվել է հետևյալ փորձագիտական խմբի կողմից.

1. **Արմեն Հարությունյան՝** ԵԹԿՊԻ պրոռեկտոր, արվեստագիտության թեկնածու, դոցենտ, փորձագիտական խմբի ղեկավար,
2. **Օլյա Ավետիսյան՝** Երևանի թեթև արդյունաբերության պետական քոլեջի մասնագիտական առարկաների ամբիոնի վարիչ, փորձագիտական խմբի անդամ,
3. **Աշխեն Բոյաջյան՝** Երևանի պարարվեստի պետական քոլեջի ժողովրդական պարի պարուսույց, փորձագիտական խմբի անդամ,
4. **Մերի Հովսեփյան՝** ԵԹԿՊԻ ուսանող, փորձագիտական խմբի ուսանող անդամ:

Փորձագիտական խմբի կազմը համաձայնեցվել է ուսումնական հաստատության հետ:

Փորձագիտական խմբի աշխատանքները համակարգել է ՈԱԱԿ, Ինստիտուցիոնալ և ծրագրային փորձաքննության բաժնի մասնագետ **Անահիտ Տերտերյանը:**

Փորձագիտական խմբի բոլոր անդամները, այդ թվում՝ համակարգողը, ստորագրել են գաղտնիության և անկախության հայտարարագրեր:

Փորձաքննության ընթացքը

Դիմում պետական հավատարմագրման համար

Կապանի արվեստի պետական քոլեջի պետական ինստիտուցիոնալ հավատարմագրումն անցնելու համար 2024թ. -ի դեկտեմբերի 12-ին ներկայացրել է սահմանված ձևաչափի դիմում-հայտ՝ լիցենզիայի և հրամանների կրկնօրինակներով: ՈԱԱԿ-ի քարտուղարությունն ուսումնասիրել է դիմում-հայտում ներկայացված տվյալները և կից փաստաթղթերը: Դիմում-հայտի ընդունման մասին որոշման կայացումից հետո 2025թ. -ի հունվարի 12-ին Կապանի արվեստի պետական քոլեջի և ՈԱԱԿ-ի միջև կնքվել է պայմանագիր: Կազմվել և հաստատվել է հավատարմագրման գործընթացի իրականացման ժամանակացույցը:

Ինքնավերլուծություն

Հաշվի առնելով ուսումնական հաստատությունների՝ ինքնավերլուծություն իրականացնելու կարողությունների պակասը և քոլեջներում որակի ապահովման մշակույթի ձևավորման կարևորությունը՝ ՈԱԱԿ-ը փետրվար ամսին 4-օրյա առցանց աշխատաժողովներ է իրականացրել: Աշխատաժողովների ընթացքում հավատարմագրվող ուսումնական հաստատություններին ներկայացվել են ինստիտուցիոնալ հավատարմագրման չափանիշների և չափորոշիչների մեկնաբանությունները ՄԿՈԻ հաստատությունների համար, ինստիտուցիոնալ հավատարմագրման հարցաշարը, ինքնավերլուծության ձևաչափը, SWOT վերլուծության իրականացման սկզբունքները և այլն:

Քոլեջին ընթացիկ աջակցություն տրամադրելու և ընթացիկ հարցերին պատասխանելու նպատակով կազմակերպվել են նաև միջանկյալ հանդիպումներ:

Կապանի արվեստի պետական քոլեջի ինստիտուցիոնալ կարողությունների ինքնավերլուծությունը առաջին անգամ ներկայացվել է ՈԱԱԿ 2025 թվականի մայիսի 8-ին: Որոշ տեխնիկական և բովանդակային խնդիրների պատճառով այն վերադարձվել է քոլեջին վերանայման համար: ՄՈԻՀ-ը իրականացրել է համապատասխան փոփոխություններ և

ինքնավերլուծության երկրորդ անգամ ներկայացրել է ՈԱԱԿ 2025 թվականի հուլիսի 14-ին: Երկրորդ ինքնավերլուծությունը ընդունվել է սահմանված կարգով: Ինքնավերլուծությունն իրականացվել է հաստատության աշխատակիցների՝ ղեկավար կազմի, վարչական, դասախոսական և ուսումնաօժանդակ համակազմի կողմից:

Նախապատրաստական փուլ

Փորձագիտական խումբը, ուսումնասիրելով ՄՈՒՀ-ի ինքնավերլուծությունը և ուղեկցող փաստաթղթերի փաթեթը, իրականացրել է նախնական գնահատում ըստ ձևաչափի՝ պատրաստելով լրացուցիչ ուսումնասիրման ենթակա անհրաժեշտ փաստաթղթերի², ինչպես նաև խնդիրների և հարցերի ցանկը՝ նշելով նաև համապատասխան ստորաբաժանումները կամ թիրախային խմբերը: Այնուհետև փորձագիտական խումբն ամփոփել է նախնական գնահատման արդյունքները և կազմել փորձագիտական այցի պլան-ժամանակացույց³:

Նախնական այց

2025թ. սեպտեմբերի 11-ին առցանց հանդիպում է տեղի ունեցել Կապանի արվեստի պետական քոլեջի ղեկավար կազմի հետ: Հանդիպմանը ներկա են գտնվել ՈԱԱԿ Ինստիտուցիոնալ և ծրագրային փորձաքննության բաժնի ղեկավարը, փորձագիտական խմբի ղեկավարը և համակարգողը: Հանդիպման ընթացքում քոլեջի ղեկավար կազմին են ներկայացվել և նրանց հետ համաձայնեցվել փորձագիտական այցի պլան-ժամանակացույցը, ինչպես նաև քննարկվել և փոխհամաձայնեցված որոշումներ են կայացվել փորձագիտական այցի տեխնիկական, կազմակերպչական, տեղեկատվական հարցերի, հանդիպումների մասնակիցների վարքագծի և էթիկայի նորմերի վերաբերյալ:

Փորձագիտական այց

Փորձագիտական այցը տեղի է ունեցել սեպտեմբերի 22-24-ը ընկած ժամանակահատվածում: Փորձագիտական այցը սկսվել և ավարտվել է քոլեջի ղեկավար կազմի հետ հանդիպումներով: Հարցերի պարզաբանման նպատակով կազմակերպված ֆոկլուս խմբային հանդիպումների՝ դասախոսներ, ուսանողներ և շրջանավարտներ, մասնակիցներն ընտրվել են նախօրոք տրամադրված ցանկից՝ ներկայացուցչականության սկզբունքով: Առաջնորդվելով Փորձաքննության իրականացման ձեռնարկով՝ ժամանակացույցում ներառվել են փորձագետների կողմից նախատեսվող հանդիպումները բոլոր խմբերի հետ, ինչպես նաև դասալսումներ, ռեսուրսների դիտարկում⁴ և այլն: Փորձագիտական խմբի անդամները նաև մասնագիտական հանդիպումներ են ունեցել քոլեջի կողմից ներկայացված կրթական ծրագրերի պատասխանատուների, դասավանդող դասախոսների և ուսանողների հետ:

Չափանիշների վերաբերյալ վերջնական եզրակացության փորձագիտական խումբը հանգել է բոլոր անդամների քննարկումների և վերլուծությունների արդյունքում՝ մշտապես կիրառելով կոնսենսուսի սկզբունքը:

² ՀԱՎԵԼՎԱԾ 2: ՓՈՐՁԱԳԻՏԱԿԱՆ ԽՄԲԻ ԿՈՂՄԻՑ ՈՒՍՈՒՄՆԱՍԻՐՎԱԾ ՓԱՍՏԱԹՂԹԵՐԻ ՑԱՆԿ

³ ՀԱՎԵԼՎԱԾ 3: ՓՈՐՁԱԳԻՏԱԿԱՆ ԱՅՑԻ ԺԱՄԱՆԱԿԱՑՈՒՅՑ

⁴ ՀԱՎԵԼՎԱԾ 4: ՓՈՐՁԱԳԻՏԱԿԱՆ ԽՄԲԻ ԿՈՂՄԻՑ ՈՒՍՈՒՄՆԱՍԻՐՎԱԾ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐ

Փորձագիտական զեկույց

Փորձագիտական խմբի անդամները և ՈԱԱԿ համակարգողը պատրաստել են փորձագիտական զեկույցի նախնական տարբերակը, որը համաձայնեցվել է փորձագետների հետ: Նախնական զեկույցը տրամադրվել է քոլեջին 02-ը դեկտեմբերի 2025թ.: Քոլեջը նախնական զեկույցի վերաբերյալ դեկտեմբերի 29-ին ներկայացրել է որոշ դիտարկումներ, վերջիններս ուսումնական հաստատության և փորձագիտական խմբի կողմից քննարկվել է 2026թ. հունվարի 14-ին: Փորձագիտական խումբը վերջնական զեկույցը պատրաստել և ներկայացրել է ուսումնական հաստատությանը 11-ը փետրվարի 2026թ.:

Փորձագիտական խմբի համակարգող
Անահիտ Տերտերյան

I. ԱՌԱՔԵԼՈՒԹՅՈՒՆԸ ԵՎ ՆՊԱՏԱԿՆԵՐԸ

ՉԱՓԱՆԻՇ: Մասնագիտական ուսումնական հաստատության (այսուհետ՝ ՄՈՒՀ) վարած քաղաքականությունն ու ծավալած գործունեությունը համապատասխանում են հաստատության որդեգրած առաքելությանը, որը համահունչ է ՀՀ կրթության որակավորումների ազգային շրջանակին:

Փաստեր: «Կապանի արվեստի պետական քոլեջ» պետական ոչ առևտրային կազմակերպությունը միջին մասնագիտական կրթություն է իրականացնում որակավորումների ազգային շրջանակի (ՈԱՀ) 5-րդ մակարդակին համապատասխան և ունի արվեստի ոլորտում 11 կրթական ծրագիր իրականացնելու լիցենզիա, սակայն 2025–2026 ուսումնական տարում կրթություն իրականացվում է միայն 7 ծրագրով, մյուսներով ընդունելություն չի իրականացվում:

Քոլեջի առաքելությունը ձևակերպված է 2022–2027թթ. Ռազմավարական ծրագրում (ՌԾ), որը հաստատվել է 2022թ. դեկտեմբերի 26-ին: Քոլեջի առաքելությունը է. «Հայ և համաշխարհային մշակութային արժեքներ կրող, ստեղծագործական աշխատանքի ունակ և արվեստի ժառանգականությունն ապահովող միջին մասնագիտական կրթության ոլորտի մրցունակ մասնագետների պատրաստումը»: Քոլեջի տեսլականում շեշտադրված է հաստատության տարածաշրջանային առանձնահատկությունը, այն է՝ Սյունիքի մարզի մասնագիտական կրթության ոլորտում՝ արվեստի բնագավառում բացառիկ դիրքը, որով նշանավորվում է ուսումնական հաստատության դերակատարությունը: Փորձագիտական խումբը արձանագրում է, որ թեև քոլեջի առաքելության մեջ հստակ ձևակերպված է միջին մասնագիտական կրթության ոլորտում մրցունակ մասնագետների պատրաստման առաջնահերթությունը, սակայն ուսումնասիրությունները ցույց են տալիս, որ կրթական ծրագրերի բովանդակության շարունակական բարելավման և արդիականացման ուղղությամբ համակարգային քայլեր չեն ձեռնարկվել: Բացի այդ, առկա չէ գործատուների հետ ակտիվ համագործակցություն՝ ինչպես կրթական բովանդակության կատարելագործման, այնպես էլ նրանց ռեսուրսների կիրառման և այդ միջոցով ուսանողների գործնական կարողությունների զարգացման ուղղությամբ: Իսկ շրջանավարտների մասնագիտական զբաղվածության ցուցանիշները փաստում են, որ շրջանավարտների մրցունակությունը տարեցտարի նվազում է. մասնավորապես, եթե 2021–2022թթ. մասնագիտությամբ աշխատող շրջանավարտների ցուցանիշը կազմել է 26.31%, ապա 2024–2025թթ. այն հասել է 4.54%-ի: Նվազման պատճառների վերաբերյալ քոլեջի կողմից վերլուծություններ չեն իրականացվել, և արձանագրված միտումը չի դիտարկվել որպես կառավարման բարելավման կամ կրթական ծրագրերի վերանայման անհրաժեշտության ազդակ:

Փաստաթղթերի ուսումնասիրությունից և փորձագիտական հանդիպումներից պարզ դարձավ, որ քոլեջում առկա են ռազմավարական բնույթի երկու հիմնական փաստաթղթեր՝ 2022–2027 թթ. Ռազմավարական ծրագիրը (ՌԾ) և 2022–2027 թթ. Զարգացման և բարեփոխման ծրագիրը (ԶԾ): Վերջինս մշակվել և ներկայացվել է տնօրենի պաշտոնի հավակնորդի՝ ներկայիս տնօրենի կողմից: ԶԾ-ն որոշակիորեն տարբերվում է ՌԾ-ից թե՛ կառուցվածքային, թե՛ բովանդակային առումներով. տարբեր են ձևակերպված նպատակները, դրանց քանակն ու բովանդակային ընդգրկվածությունը՝ ԶԾ-ն ավելի ընդարձակ և մանրամասն է: Այս երկու փաստաթղթերի

առկայությունը հանգեցրել է նրան, որ հաստատությունը չունի հստակ սահմանված ռազմավարական ուղղություններ:

Խումբը նկատում է, որ թե՛ ինքնավերլուծության, թե՛ տնօրենի գործունեության պլանավորման և գնահատման հիմքում գործնականում դրված են **Զարգացման և բարեփոխման ծրագրի** դրույթները, որը փաստացի դարձել է հաստատության ռազմավարական գործունեությունը որոշակիորեն ուղղորդող փաստաթուղթ:

Այսպես, Զարգացման և բարեփոխման ծրագրով (ԶԾ) սահմանված են քոլեջի վեց հիմնական նպատակները, որոնք ներառում են .

1. կատարելագործել և առավել արդյունավետ դարձնել կառավարման համակարգը,
2. ստեղծել բարեկարգված և տեխնոլոգիապես հագեցած ժամանակակից ուսումնական ու աշխատանքային միջավայր՝ արդյունավետ գործունեությունը խթանելու համար,
3. ապահովել ուսումնամեթոդական և մանկավարժադասախոսական հմտությունների կատարելագործում,
4. ընդլայնել կրթական և այլ ծառայությունները,
5. զարգացնել և ընդլայնել սոցիալական գործընկերության շրջանակը,
6. ապահովել հանրային իրազեկում և հետադարձ կապ:

Ծրագրում ներկայացված են նպատակները՝ դրանց իրականացման համար նախատեսված գործողություններով, ակնկալվող արդյունքներով, ժամկետներով, ներդրումային և ֆինանսական միջոցներով, ինչպես նաև հնարավոր ռիսկերի նկարագրությամբ: Փաստաթղթի ուսումնասիրությունից պարզ է դառնում, որ ծրագրում ներառված գործողությունների և դրանցից բխող ակնկալվող արդյունքների զգալի մասը ոչ չափելի են, ինչի հետևանքով դժվարանում է դրանց իրականացման արդյունավետության գնահատումը:

Ծրագրում ներկայացված ակնկալվող արդյունքների զգալի մասը ձևակերպված չէ չափելի ցուցանիշներով, ինչի հետևանքով փաստաթղթում ներառված գործողությունների իրականացման աստիճանի վերաբերյալ քոլեջը չի կարողացել ներկայացնել հիմնավորված տվյալներ: ԶԾ-ի համար մշակված գործողությունների պլանն ու ժամանակացույցը չեն ներառում առաջընթացի գնահատման համար անհրաժեշտ ցուցանիշներ, և ծրագրում նախատեսված մի շարք գործողությունների համար (օրինակ՝ գրադարանային ֆոնդի հաշվառում, թարմացում և թվայնացում՝ 11.2022–12.2023, կամ պաշտոնական կայքի շահագործում՝ 2023–2024 թթ.) քոլեջը առաջընթաց չի ապահովել:

Համաձայն ԿԱՊԲ-ի «Հանրային կապերի քաղաքականության և ընթացակարգի»՝ հաստատության **ներքին շահակիցներն են** քոլեջի կառավարման մարմինները, դասախոսական և վարչական աշխատակազմերը, ինչպես նաև ուսանողները, իսկ **արտաքին շահակիցներն են**՝ ուսանողների ծնողները, գործատուները, զանգվածային լրատվության միջոցները, կրթության կառավարման լիազոր մարմինը և մասնագիտական ուսումնական հաստատությունները: ԶԾ-ն մշակելիս շահակիցների կարիքների վերհանում չի իրականացվել, ինչի հետևանքով ծրագրում ներկայացված նպատակներն ու գործողությունները չեն հիմնավորվել շահակիցների ակնկալիքներով և ոլորտային պահանջներով, ինչի արդյունք է նաև այն, որ կրթական ծրագրերի բարելավման և արդիականացման ուղղությունները փաստացի չեն արտացոլվել ռազմավարական փաստաթղթում: Փորձագիտական այցից պարզ դարձավ, որ թե՛ ներքին, և թե՛ արտաքին շահակիցները կարևորում են քոլեջի առկայությունը՝ ընդգծելով նրա նշանակալի դերը տարածաշրջանի մշակութային կրթության զարգացման գործում: Արտաքին շահակիցները՝ մասնավորապես արվեստի, երաժշտական, գեղարվեստի դպրոցների և ստեղծագործական

կենտրոնների ներկայացուցիչները, կարևորում են ՄՈՒՀ-ի գործունեությունը, քանի որ քոլեջի շրջանավարտներն ապահովում են համայնքի մշակութային հաստատությունների հիմնական մասնագիտական ռեսուրսը:

Ինչ վերաբերում է ԶԾ-ի իրականացման մշտադիտարկմանը, ապա համաձայն ինքնավերլուծության՝ այս փուլում ԶԾ-ով սահմանված խնդիրների իրականացումը գնահատվել է մոտ 60%-ով: Չեն իրականացվել միայն նոր մասնագիտությունների լիցենզավորման, քոլեջի ուսումնական մասնաշենքի վերանորոգման, թատերական կամերային դահլիճի ստեղծման և պաշտոնական ինտերնետային կայքի գործարկման աշխատանքները: Սակայն փորձագիտական այցի, հանդիպումների և առկա ռեսուրսների դիտարկման արդյունքները վկայում են, որ քոլեջի կողմից տրված կատարողականի գնահատականը պայմանական բնույթ ունի, քանի որ այն չի հիմնվել փաստացի տվյալների, չափելի ցուցանիշների և մշտադիտարկման արդյունքների վրա: Անհրաժեշտ է նաև նշել, որ ԶԾ կապակցված չէ քոլեջի ստորաբաժանումների պլանավորման և հաշվետվությունների համակարգի հետ:

Դատողություններ: Փորձագիտական խումբը գնահատում է քոլեջի փորձերը ռազմավարական պլանավորման ուղղությամբ, սակայն արձանագրում է, որ գործող ռազմավարական փաստաթղթերի զուգահեռ գոյությունն ու դրանց բովանդակային անհամընկնումները չեն ապահովում կառավարման համակարգվածություն և արդյունքահեն մոտեցում: Միասնական ռազմավարական փաստաթղթի բացակայությունը ստեղծում է պլանավորման ու հաշվետվողականության անորոշություն և նվազեցնում է կառավարման գործընթացների կանխատեսելիությունն ու արդյունավետությունը:

Հաստատության կայուն զարգացումը պահանջում է մեկ միասնական ռազմավարական փաստաթուղթ, որը կնախանջի երկարաժամկետ ուղղությունները և կհամակարգի կառավարման, կրթական, գործընկերային և ներքին ծառայությունների զարգացումը: Այդ փաստաթուղթը պետք է ձևավորվի շահակիցների կարիքների վերհանման և նրանց իրական ներգրավվածության հիման վրա:

Ռազմավարական փաստաթղթում անհրաժեշտ է հստակ ձևակերպել արդյունավետության չափման ցուցանիշներ՝ կապված շրջանավարտների զբաղվածության, կրթական ծրագրերի արդիականացման, ուսանողների առաջադիմության և գործընկերային ծրագրերի հետ: Նպատակները պետք է ունենան պատասխանատուներ, ժամկետներ և ռեսուրսային հաշվարկ:

ԶԾ-ի իրականացման արդյունավետ վերահսկման համար կարևոր է ձևավորել տվյալահեն գնահատման մեխանիզմներ՝ ներառյալ ստորաբաժանումների հաշվետվությունների կապակցումը ԶԾ-ի նպատակներին և պարբերական (օրինակ՝ երկու տարին մեկ) համալիր գնահատումը: Այս մոտեցումը կապահովի ժամանակին արձագանքում, թափանցիկություն և ռազմավարական զարգացման շարունակականություն:

Եզրահանգում: Հաշվի առնելով, որ ԿԱՊԲ-ն ունի հստակ ձևակերպված առաքելություն, որը արտահայտում է արվեստի ոլորտում միջին մասնագիտական կրթության իրականացման հիմնական ուղղությունները և համահունչ է ՀՀ որակավորումների ազգային շրջանակին, ինչպես նաև այն հանգամանքը, որ քոլեջը Սյունիքի մարզում արվեստի ոլորտում միջին մասնագիտական կրթություն իրականացնող միակ հաստատությունն է և ունի տարածաշրջանի մշակութային

ուղորտի համար մասնագետներ պատրաստելու կարևոր դերակատարություն, փորձագիտական խումբը գտնում է, որ քոլեջը **բավարարում է** չափանիշ 1-ի պահանջները:

Եզրակացություն: Քոլեջի ինստիտուցիոնալ կարողությունների համապատասխանությունը չափանիշ 1-ի պահանջներին գնահատվում է **բավարար**:

II. ԿԱՌԱՎԱՐՈՒՄՆ ՈՒ ՎԱՐՉԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆԸ

ՉԱՓԱՆԻՇ: ՄՈւՀ-ի կառավարման համակարգը, վարչական կառույցները և դրանց գործառնումն արդյունավետ են և միտված են հաստատության առաքելության ու նպատակների իրականացմանը՝ պահպանելով կառավարման էթիկայի կանոնները:

Փաստեր: ԿԱՊԲ-ի կառավարումն իրականացվում է կառավարման, մանկավարժական, ուսումնամեթոդական և տնօրինական խորհուրդների և առարկայական հանձնաժողովների միջոցով, իսկ գործադիր կառավարման մարմինը քոլեջի տնօրենն է: Փորձագիտական հանդիպումներից պարզ դարձավ, որ ԿԽ-ն տեղյակ է քոլեջի հիմնախնդիրներից և բարձրացնում է հարցեր, որոնք քոլեջում լուծման կարիք ունեն, դրանցից են՝ դոնորների և ծրագրերի ներգրավման, կրթական ծրագրերի թարմացման, գործընկերային ցանցի ընդլայնման, մարքեթինգային ռազմավարության մշակման, ուսանողների թվաքանակի ավելացման և ռեսուրսների արդյունավետ կառավարման անհրաժեշտությունը: Այնուամենայնիվ, այդ խնդիրները չեն վերաժվում կառավարման արդյունավետության գնահատման հստակ չափանիշների (KPI) ու գործողությունների: Տնօրենի տարեկան հաշվետվությունները չեն ներառում վերլուծություն Զարգացման ծրագրով (ԶԾ) սահմանված խնդիրների և խորհրդի կողմից բարձրացված հարցերի իրականացման վերաբերյալ: Կառավարման խորհրդի կողմից հաշվետվությունները հիմնականում ընդունվում են ի գիտություն՝ առանց դրանց հիման վրա արդյունքների գնահատման, կառավարման արդյունավետության վերլուծության կամ հետագա գործողությունների պլանավորման:

Վերոհիշյալ խնդիրների մի մասը գիտակցում է նաև տնօրինությունը, և դրանց լուծման ուղղությամբ ձեռնարկվել են որոշ նախաձեռնություններ՝ օրինակ՝ համայնքի ներգրավմամբ վերանորոգվել է նախասրահը և համերգի դահլիճը: Այնուամենայնիվ անհրաժեշտ է նշել, որ ոչ բոլոր ռազմավարական խնդիրներին է համաչափ ուշադրություն դարձվում և այդ ուղղությամբ աշխատանքներ իրականացվում, օրինակ՝ կրթական բովանդակության բարելավման, գործատուների հետ համատեղ կրթական ծրագրերի իրականացման աշխատանքները: Մա է փաստում նաև այն, որ ոչ ստորաբաժանումների, ոչ տնօրենի տարեկան պլաններում վերը նշված խնդիրների լուծման ուղղությամբ գործընթացներ նախատեսված չեն, և այս ուղղություններով կանոնավոր և նպատակային աշխատանք չի իրականացվում:

Ինչ վերաբերում է մանկավարժական և ուսումնամեթոդական խորհուրդներին, անհրաժեշտ է նշել, որ դրանց քննարկումների առանցքում չեն գտնվում կրթական ծրագրերի շարունակական բարելավման և պարբերական վերանայման և գործատուների, շրջանավարտների, դասախոսների ու ուսանողների կարիքներին համապատասխանեցնելու հարցերը: Քննարկման առանցքում չեն նաև մանկավարժական անձնակազմի մասնագիտական զարգացման և վերապատրաստման, փորձի փոխանակման և դասացուցակի օպտիմալացման հարցերը (դասացուցակը կազմված է այնպես, որ երբեմն դասախոսները և ուսանողները առաջին

Ժամը ավարտելուց հետո ստիպված են 2-3 ժամ սպասել հաջորդ դասին լինելու համար): Փորձագիտական այցից և հանդիպումներից պարզ դարձավ, որ նշված հարցերը քննարկման առանցք չդարձնելը մեծամասամբ քոլեջը կապում է ֆինանսների սղության և Կապան քաղաքի Երևանի հետ ունեցած հեռավորության հետ: Սակայն փորձագիտական խումբը նշում է, որ նման հարցերը հիմնականում ֆինանսական մեծ ծախսեր չեն ենթադրում, բացի այդ՝ ՄՈՒՀ-ը չի դիտարկում գործընկերներ գտնելու և նրանց ռեսուրսների միջոցով այդ նպատակներին հասնելու հնարավորությունը:

Քոլեջի կառավարման համակարգը հիմնականում ուղղահայաց է՝ ինչպես կառուցվածքային գծապատկերում, այնպես էլ իրական գործունեության մակարդակում: Գրեթե բոլոր ստորաբաժանումներն ու պատասխանատուները գործում են տնօրենի անմիջական ենթակայությամբ: Բացի այդ, ԿԱՊԲ-ի կազմակերպական կառուցվածքում ներառված չեն բաժնի վարիչները, որոնց անմիջական ենթակայությամբ են իրականացվում կրթական ծրագրերը: Ստորաբաժանումների միջև համագործակցությունը սահմանափակ է. օրինակ, որակի ապահովման պատասխանատուն, բաժնի վարիչները և դասախոսները տեղեկացված չեն կարիերայի կենտրոնի կողմից իրականացված հարցումների արդյունքների մասին, որտեղ նշվել են գործատուների կարիքները և ծրագրերի վերաբերյալ կարևոր դիտարկումներ: Բացի այդ, ստորաբաժանումների պլաններում առկա չեն միասնական միջոցառումներ:

2022-2023թթ. քոլեջում մշակվել և ներդրվել են աշխատակիցների պաշտոնների անձնագրերը, որոնց միջոցով կանոնակարգվել են գործառույթներն ու պարտականությունները: Ներքին կարգավորման նպատակով առկա են նաև ստորաբաժանումների գործունեությունը սահմանող կանոնակարգեր: Միևնույն ժամանակ անհարեժեշտ է նշել, որ ստորաբաժանումները լիարժեքորեն տեղեկացված չեն իրենց հիմնական իրավասություններից, օր.՝ Կրթական ծրագրերի կառավարումը դրված է առարկայական հանձնաժողովների վրա (փաստացի, սակայն փաստաթղթային առումով այս ուղղությունը բաց է), սակայն որոշ դեպքերում ծրագրերը առանց հստակ հիմնավորման փոփոխվել են տնօրինության նախաձեռնությամբ, բացի այդ, դասախոսները և առարկայական հանձնաժողովների նախագահները լիարժեքորեն տեղեկացված չեն մոդուլային ծրագրերի տեղայնացման թույլատրելի հնարավորությունների մասին: Դրա հետևանքով դասախոսները մոդուլներում կատարում են փոփոխություններ և ավելացնում գործնական բաղադրիչներ, որոնք պաշտոնապես չեն արձանագրվում:

Ինչ վերաբերում է մարդկային ռեսուրսներին, անհրաժեշտ է նշել, որ քոլեջը հիմնականում ապահովված է բավարար դասախոսական, վարչական և ուսումնառժանդակ կազմով: Վերջին տարիներին քոլեջը ներգրավել է նոր կադրեր համատեղության կարգով, որոնց զգալի մասը երիտասարդ մասնագետներ են և մասնագիտական ոլորտում ունեն պրակտիկ գործունեություն: Այս գործընթացը նպաստել է դասախոսական կազմի երիտասարդացմանը և նոր մասնագիտական փորձառությունների ինտեգրմանը կրթական միջավայր:

Ուսանողների փոքր թվաքանակով պայմանավորված քոլեջն ունի սահմանափակ հաստիքային միավորներ: Դրա հետևանքով որոշ աշխատակիցներ ներգրավված են ներքին համատեղությամբ՝ իրականացնելով միաժամանակ մի քանի տարբեր գործառույթներ: Մասնավորապես, նույն աշխատակիցը համատեղում է կադրերի տեսուչի և բուժքրոջ, համակարգչային օպերատորի և արխիվավարի, ինչպես նաև իրավախորհրդատուի և կրթության որակի պատասխանատուի պարտականությունները: Ներկա պահին կան նաև թափուր հաստիքներ՝ հաշվետար, տնտեսվար և այլն, որոնք առկա են օրինակելի հաստիքացուցակում. դրանք քոլեջին հասանելիք հաստիքային միավորներ են:

Քուլեջի եկամուտների և ծախսերի նախահաշվի մուտքերի 98%-ից ավելին ձևավորվում է պետության կողմից տրվող ֆինանսավորումից: Ծախսային հատվածի հիմնական մաս է կազմում աշխատավարձի ֆոնդը (90%-ից ավելի), տնտեսական ծախսերը: Հաստատության տարեկան նախահաշիվը փոխկապակցված չէ ՌԾ-ի (կամ ԶԾ-ի) նպատակներին, նախատեսված չեն զարգացմանն ուղղված ֆինանսական ռեսուրսներ:

ԿԱՊԲ-ն իր Զարգացման (ռազմավարական) ծրագիրը դիտարկում է որպես երկարաժամկետ պլանավորում, իսկ ուսումնական կիսամյակի պլանավորումները՝ որպես կարճաժամկետ ծրագրեր: Պլանավորման փաստաթղթերի ուսումնասիրությունը ցույց է տալիս, որ հիմնականում պլանավորվող գործողությունները տարեցտարի կրկնվում են և վերաբերում են բացառապես ընթացիկ միջոցառումների իրականացմանը: Պլանների ուսումնասիրությունը ցույց տվեց նաև, որ երբեմն դրանք բավարար համալրվածություն չեն ապահովում: Օրինակ, Կարիերայի պատասխանատուի պլաններում ներառված է ընդամենը 6–9 գործողություն, որոնք հիմնականում չեն ենթադրում պարբերականություն և մեծ ժամանակատարություն: Բացի այդ, բաժնի վարիչների պլաններում բացակայում են գործատուների հետ համագործակցության, նրանց հետ ՄԿԾ-ների ուղղությամբ քննարկումները: Միևնույն ժամանակ, փորձագիտական խումբը նշում է, որ Զարգացման ծրագրով նախատեսված բազմաթիվ նախաձեռնություններ և անելիքներ ստորաբաժանումների կարճաժամկետ պլանավորման մաս չեն դառնում, օրինակ՝ խորհրդի անդամների միջոցով սոցիալական գործընկերության հնարավորությունների ակտիվացում, գրադարանային ֆոնդի վերլուծություն և մասնագիտական գրականության ու դիդակտիկ նյութերի ձեռքբերում, աշխատաշուկայի և պետական ռազմավարությունից բասնագիտությունների և զբաղմունքների պահանջարկի ուսումնասիրություն, այլ: Ստորաբաժանումների պլանավորված գործողությունների գնահատումը կիրառվում է «կատարված է» նշագրումով: Հաշվետվությունները վերլուծություններ չեն պարունակում: Իսկ տնօրենի տարեկան հաշվետվության մեջ ներկայացված են ուսումնական տարվա ընթացքում տեղի ունեցած միջոցառումները, որոշակի քանակական տեղեկություններ դասախոսական և ուսանողական համակազմերի վերաբերյալ, ընթացիկ աշխատանքները, տեղեկություններ նյութատեխնիկական բազայի և ֆինանսական գործունեության վերաբերյալ: Փորձագիտական խումբը նշում է, որ տնօրենի հաշվետվություններում առկա չէ վերլուծական բաղադրիչ, դրանք նկարագրողական բնույթի են և չեն փոխկապակցվում ԶԾ-ի իրականացված կամ չիրականացված նպատակներին:

Քուլեջը չունի արտաքին և ներքին գործոնների համակարգված ուսումնասիրության արդյունքներ: Չնայած այն հանգամանքին, որ իրականացվել են որոշ հարցումներ, մասնավորապես՝ գործատուների շրջանում կրթական ծրագրերի արդյունավետության վերաբերյալ, դրանց արդյունքները չեն ամփոփվել, չեն վերլուծվել և չեն կիրառվել որոշումների կայացման գործընթացում, ինչպես նաև չեն տարածվել մյուս շահակիցների շրջանում: Բացի այդ, առկա են մի շարք տվյալներ, որոնք հավաքագրվել են և պահանջում են լրացուցիչ ուսումնասիրություն ու վերլուծություն, ինչպես նաև այդ ուղղությամբ հստակ որոշումների կայացում, սակայն քուլեջի կողմից համապատասխան քայլեր չեն ձեռնարկվում: Նշվածի օրինակ է շրջանավարտների մասնագիտական զբաղվածության ցուցանիշների անկումը:

Ինչ վերաբերում է ՊԻԳԲ շրջափուլի ներդրմանը, ապա անհրաժեշտ է նշել, որ քուլեջը կրթական գործընթացներում հիմնականում գտնվում է պլանավորման և իրականացման փուլերում: Գնահատման գործընթացները մեկնարկվել են միայն վերջին տարիներին, սակայն դրանց արդյունքում արձանագրված բարելավումներ գրեթե չկան: Ինչ վերաբերում է

վարչարարական գործընթացներին, ապա անհրաժեշտ է նշել, որ քոլեջը 2024թ. որոշ փաստաթղթեր վերանայել է՝ մշակելով նորերը: Օրինակ, 2024 թվականի հուլիսի 8-ին քոլեջի կառավարման խորհուրդը հաստատել է մի շարք ներքին ակտեր. «Դասավանդման որակի գնահատման կանոնակարգ. Դասալսումների անցկացման ուղեցույց»-ը, «Ուսանողների գիտելիքների ընթացիկ, ամփոփիչ ստուգման, գնահատման, ամփոփիչ գնահատականների ձևավորման կարգ»-ը, «Ռազմավարական ծրագրերի մշակման, իրականացման, մշտադիտարկման, գնահատման և վերանայման քաղաքականություն»-ը, «Գրադարանի կանոնակարգ»-ը, «Մարդկային ռեսուրսների կառավարման քաղաքականություն և ընթացակարգ»-ը, «Հետազոտության, ստեղծագործական և վերլուծական աշխատանքների քաղաքականություն»-ը, «Արխիվի կանոնակարգը» և այլ: Միևնույն ժամանակ անհրաժեշտ է նշել, որ մի շարք ներքին կանոնակարգերի և կարգավորող փաստաթղթերի բովանդակությունը ամբողջությամբ համահունչ չէ Քոլեջի իրական գործունեությանը և դեռևս չունի լիարժեք կիրառություն: Բացի այդ, չնայած նրան, որ քոլեջը տարածել է մշակված և վերանայված փաստաթղթերը ներքին շահակիցների՝ ուսանողների և դասախոսների շրջանում, փորձագիտական այցից պարզ դարձավ, որ շահակիցները փաստաթղթերի վերաբերյալ լիարժեք տեղեկացված չեն⁵:

Ինչ վերաբերում է գործող կրթական և այլ գործընթացների արդյունավետության վերաբերյալ տեղեկատվության հավաքագրմանը, ապա դրանց հիմնական աղբյուրներն են հաշվետու համերգներին ուսանողների ներկայացրած արդյունքները, շրջանավարտների զբաղվածության տվյալները և ամփոփիչ ատեստավորման հանձնաժողովի հաշվետվությունները: Գործատուները հիմնականում մատնանշում են ուսանողների վերլուծական և ստեղծագործական կարողությունների զարգացման անհրաժեշտությունը, սակայն այդ տվյալները չեն դառնում ծրագրերի բովանդակային փոփոխությունների կամ վերանայման հիմք: Միևնույն ժամանակ, ուսանողների հաջողությունների մասին տեղեկատվությունը քոլեջը ներկայացնում է հիմնականում ֆեյսբուքյան էջի միջոցով: Քոլեջը պաշտոնական կայքէջ չունի:

Դատողություններ: Փորձագիտական խումբը նշում է, որ թեև տեսականորեն քոլեջի կառավարման համակարգը հիմնված է կոլեգիալության սկզբունքների վրա և գործում են կառավարման, տնօրինական, մանկավարժական ու ուսումնամեթոդական խորհուրդներ, սակայն դրանց ազդեցությունը կառավարման գործընթացների վրա մեծ չէ: Խորհուրդների կողմից բարձրաձայնվող առաջնահերթությունները չեն վերածվում գործառնական կառավարման բաղադրիչների, ինչն էլ սահմանափակում է կոլեգիալ որոշումների կայացումն ու ՄՈՒՀ-ի հետագա զարգացումը: Փորձագիտական խումբը գտնում է, որ Կառավարման խորհուրդը (ԿԽ) պետք է ոչ միայն ընդունի տնօրենի հաշվետվությունները ի գիտություն, այլ նաև ապահովի, որ դրանցում արտացոլված լինեն խորհրդի կողմից մատնանշված խնդիրների լուծման ուղղությամբ կատարված իրական գործողությունները և դրանց արդյունքները: Այն դեպքում, երբ հաշվետվության մեջ ԿԽ-ի կողմից նշված խնդիրների լուծումը չի ներկայացվում կոնկրետ չափելի ցուցանիշներով (KPI-ներով), խորհուրդը կարող է չընդունել այն:

Ինչ վերաբերում է մյուս խորհուրդներին, մասնավորապես՝ մանկավարժական, ուսումնամեթոդական խորհուրդներին և առարկայական հանձնաժողովներին, փորձագիտական

⁵ Նախադասությունը խմբագրվել է Քոլեջի դիտարկումների հիման վրա:

խումբը նշում է, որ դրանց գործունեության առանցքում պետք է լինեն կրթական գործընթացների շարունակական բարելավմանն ուղղված հարցերը, այլ ոչ թե միայն տեխնիկական կամ կազմակերպչական բնույթի խնդիրներ: Առաջնահերթություն պետք է տրվի կրթական ծրագրերի արդիականացմանը, դրանց առավել կիրառական և աշխատաշուկայի պահանջներին համապատասխանեցմանը, ինչպես նաև այդ ուղղությամբ մասնագիտական քննարկումների և նախաձեռնությունների խթանմանը: Նման մոտեցումը կնպաստի կրթական գործընթացների կատարելագործմանը և շրջանավարտների մրցունակության բարձրացմանը:

Փորձագիտական խումբը գտնում է, որ ստորաբաժանումների միջև առկա թույլ համագործակցային կապերը չեն նպաստում համակարգված աշխատանքի կազմակերպմանը և քոլեջի շարունակական զարգացմանը: Նման իրավիճակը հանգեցրել է նրան, որ ստորաբաժանումները հիմնականում կենտրոնացած են առօրյա գործառնությունների կատարման վրա՝ առանց զարգացման, բարելավման և առաջընթացի ապահովման գործընթացներում իրենց դերի գիտակցման կամ նման նախաձեռնությունների դրսևորման: Այս իրավիճակը վկայում է կառավարման պատասխանատվության և հաշվետվողականության հստակ բաշխման բացակայության մասին, ինչը սահմանափակում է ստորաբաժանումների մասնակցությունը քոլեջի ռազմավարական նպատակների իրականացման գործում: Խումբը կարևորում է կառավարման կառուցվածքային գծապատկերում ստորաբաժանումների միջև հորիզոնական կապերի հստակ արտացոլումը և առարկայական հանձնաժողովների ընդգրկումը կառավարման համակարգում՝ կառավարման ամբողջականությունն ու թափանցիկությունը ապահովելու համար:

Ինչ վերաբերում է ֆինանսական կառավարմանը, փորձագիտական խումբը մտահոգիչ է համարում այն հանգամանքը, որ քոլեջի ծախսերի շուրջ 90%-ը բաժին է ընկնում միայն աշխատավարձին, ինչը սահմանափակում է հաստատությանը զարգացմանն ուղղությամբ նախաձեռնություններ իրականացնելու հնարավորությունները: Խումբը գտնում է, որ քոլեջը պետք է ձգտի ապահովել ֆինանսավորման աղբյուրների դիվերսիֆիկացում՝ ներգրավելով դոնոր կազմակերպությունների աջակցությունը, ինչպես նաև մասնակցելով տարբեր միջազգային ծրագրերի: Այս համատեքստում կարևոր է, որ ՄՈՒՀ-ը չսահմանափակվի միայն մարզային հնարավորություններով, այլ ընդլայնի իր գործընկերային շրջանակը՝ ընդգրկելով Երևանի, ՀՀ մյուս մարզերի և արտասահմանյան գործընկեր կազմակերպություններ:

Փորձագիտական խումբը նշում է, որ քոլեջի պլանավորումը պետք է համահունչ լինի Զարգացման (ռազմավարական) ծրագրի նպատակներին՝ ապահովելով, որ բոլոր ստորաբաժանումների կարճաժամկետ պլանները նպաստեն այդ նպատակների իրականացմանը: Կարճաժամկետ պլաններում անհրաժեշտ է ներառել հստակ չափելի արդյունքներ (KPI-ներ), իսկ հաշվետվությունները պետք է լինեն վերլուծական բնույթի և ցույց տան՝ արդյոք ստորաբաժանումները կարողացել են իրականացնել իրենց առջև դրված խնդիրները և ինչ արդյունքների են հասել: Նման մոտեցումը կդարձնի պլանավորումն ու հաշվետվություններն առավել նպատակային, կբարձրացնի կառավարման արդյունավետությունը և կնպաստի քոլեջի կայուն զարգացմանը:

Փորձագիտական խումբը գնահատում է քոլեջի կողմից փաստաթղթային բազայի ձևավորմանն ուղղությամբ իրականացված աշխատանքը, սակայն ընդգծում է, որ այդ ջանքերի արդյունավետությունը կարող է նվազել, եթե ներքին գործընթացները լիարժեքորեն չեն համակարգվում և իրականացվում հաստատված փաստաթղթային հենքի հիման վրա: Միևնույն

Ժամանակ, խումբը գտնում է, որ դրանցից շատերը պետք է վերանայվեն և համապատասխանեցվեն Քոլեջի իրական աշխատանքային միջավայրին:

Ինչ վերաբերում է ՊԻԳԲ (պլանավորում-իրականացում-գնահատում-բարելավում) շրջափուլի ներդրմանը, փորձագիտական խումբը նշում է, որ քոլեջը կարիք ունի մշակելու հստակ գնահատման գործիքակազմ, որը հնարավորություն կտա օբյեկտիվորեն չափել իրականացվող աշխատանքների արդյունքները: Միննույն ժամանակ, անհրաժեշտ է ներդնել մեխանիզմներ՝ հավաքագրված տվյալները տարածելու, դրանց վերլուծության հիման վրա որոշումներ կայացնելու և բարելավման գործընթացը համակարգված դարձնելու համար:

Եզրահանգում: Հաշվի առնելով, որ ԿԱՊԲ-ում որոշումների կայացումը կոլեգիալ բնույթ չի կրում, որոշումների կայացման հիմքում առկա չեն հավաքագրված և վերլուծված տվյալներ, ստորաբաժանումների/պատասխանատուների աշխատանքն օպտիմալ պլանավորված և հստակ բաշխված չէ, ստորաբաժանումների միջև առկա չէ համագործակցություն և տվյալների տարածում, ստորաբաժանումները լիարժեքորեն տեղեկացված չեն իրենց գործառնություններից, իրավասություններից և պատասխանատվության շրջանակից, ստորաբաժանումների առջև դրված չէ արդյունքի ապահովման հստակ պատասխանատվություն, ՄՈՒՀ-ը չունի ֆինանսական և այլ ռեսուրսների կառավարման քաղաքականություն, փորձագիտական խումբը գտնում է, որ քոլեջը **չի բավարարում** չափանիշ 2-ի պահանջներին:

Եզրակացություն: Քոլեջի ինստիտուցիոնալ կարողությունների համապատասխանությունը չափանիշ 2-ի պահանջներին գնահատվում է **անբավարար**:

III. ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ԿՐԹԱԿԱՆ ԾՐԱԳՐԵՐԸ

ՀԱՓԱՆԻՇ: ՄԿԾ-ները համապատասխանում են հաստատության առաքելությանը, կազմում են հաստատության պլանավորման բաղկացուցիչ մաս և նպաստում են շարժունությանը և միջազգայնացմանը:

Փաստեր: Կապանի արվեստի պետական քոլեջն իրականացնում է միջին մասնագիտական 7 կրթական ծրագիր՝ «Երգեցողություն», «Երգչախմբավարություն», «Գործիքային կատարողական արվեստ» (ըստ գործիքների տեսակների), «Դերասանական արվեստ», «Պարարվեստ», «Դիզայն», «Գեղանկարչություն»: Եվս չորս՝ «Երաժշտության տեսություն», «Էստրադային արվեստ», «Քանդակագործություն», «Կիրառական զարդարվեստ և ժողովրդական արհեստներ» ծրագրերով քոլեջն ուսանողներ չունի: ՄՈՒՀ-ում պետական կրթական չափորոշիչները հիմնականում նույնությամբ են ներդրվում և դառնում են կրթական ծրագրեր առանց փոփոխությունների: Կրթական ծրագրերը համակարգվում և ղեկավարվում են առարկայական հանձնաժողովների կողմից: Փորձագիտական այցից պարզ դարձավ, որ հանձնաժողովի նախագահները տեղեկացված չեն, որ չափորոշիչները կարող են ադապտացնել քոլեջի և տարածաշրջանի կարիքներին: Միննույն ժամանակ, անհրաժեշտ է նշել, որ 2025թ. մայիսի վերջին ՄՈՒՀ-ի կարիերայի կենտրոնի կողմից գործատուների շրջանում անցկացվել են հարցումներ (6 գործատու, հիմնականում դպրոցների և մանկապատանեկան ստեղծագործական կենտրոնների տնօրեններ), որոնք թեև համակարգային ձևով չեն վերլուծվել, սակայն հարցաթերթիկների ուսումնասիրությունը ցույց է տալիս, որ գործատուները ներկայացրել են բարելավման

առաջարկներ: Մասնավորապես, այն ծրագրերով, որոնց ուղղությամբ քոլեջը տալիս է մանկավարժական որակավորում, շեշտադրվել է ուսանողների մանկավարժական կարողությունների զարգացումը, պրակտիկ հմտությունների ձևավորումը և ստեղծագործական մտածողության խթանումը: Արդյունքները հետագայում առարկայական հանձնաժողովներին չեն տրամադրվել և ծրագրերի բովանդակության փոփոխությունների պլանավորում չի իրականացվել:

ՄՈՒՀ-ի կողմից հաստատված ուսումնական պլաններում պահուստային ժամերը բաշխված չեն «Պարարվեստ», «Գեղանկարչություն» և «Դիզայն» ՄԿԾ-ներում, սակայն պահուստային ժամեր նախատեսված են «Գործիքային կատարողական արվեստ» մասնագիտության «Դաշնամուր» մասնագիտացման, ինչպես նաև «Երգեցողություն» և «Դերասանական արվեստ» ՄԿԾ-ներում⁶:

Որոշ կրթական ծրագրերից առանց հիմնավորման դուրս են բերվել 34 ժամ («Երգեցողություն») և 14 շաբաթ («Պարարվեստ») տևողությամբ պրակտիկաները: Դասախոսները առաջնորդվում են մոդուլային ծրագրերով, սակայն դրանց հիման վրա դասախոսների կողմից թեմատիկ ծրագրեր չեն մշակվում: «Թեմատիկ ծրագրեր» անվամբ փաստաթղթերը կրկնում է մոդուլների բովանդակությունը, առկա չեն ուսուցման հստակ ծրագրեր, օրինակ «Պարարվեստ» ՄԿԾ-ի «ժողրնորոշ պար» մոդուլում՝ նշված է «ռուսական պար», սակայն պարզ չէ, թե որ էլեմենտների ուսուցման մասին է խոսքը, որոնք հնարավորություն կտան ապահովել ուսանողի վերջնարդյունքը:

«Դիզայն», «Երգեցողություն» և «Գործիքային կատարողական արվեստ» մասնագիտական կրթական ծրագրերում փաստաթղթային մակարդակով մոդուլներում փոփոխություններ արված չեն, սակայն դասախոսական կազմի որոշ անդամներ, չհամաձայնելով որոշ տեսական դասընթացների առկայության հետ, դրանք իրականացնում են գործնական ձևաչափով՝ առանց մոդուլային ծրագրերում փոփոխություններ արձանագրելու:

ՄՈՒՀ-ում դասախոսների կողմից կիրառվող դասավանդման և ուսումնառության մեթոդների ընտրության միասնական մոտեցում առկա չէ: Դասախոսներն առաջնորդվում են իրենց անհատական մոտեցումներով՝ պայմանավորված արվեստի ոլորտում, հատկապես՝ երաժշտական ուղղությունների դասավանդման առանձնահատկություններով, ինչպես նաև սեփական փորձառությամբ: Մասնագիտական յուրահատկություններից ելնելով՝ քոլեջում գերակշռում է ուսանողների հետ անհատական աշխատանքը, որի շրջանակում յուրաքանչյուր դասախոս աշխատում է մեկ ուսանողի հետ՝ ապահովելով շարունակական հետադարձ կապ կատարողականի վերաբերյալ:

ՄՈՒՀ-ում հանրակրթական դասընթացները կազմակերպվում են միասնական ձևաչափով. բոլոր մասնագիտությունների առաջին կուրսի ուսանողները հանրակրթական առարկաները (լեզուներ, քիմիա, ֆիզիկա և այլն) ուսումնասիրում են միասին՝ հոսքով: Հանրակրթական դասերին մեկ լսարանում մասնակցում է 36 ուսանող: Փորձագիտական հանդիպումներից պարզ դարձավ, որ դեկավարությունը նպատակահարմար չի համարում ուսանողներին բաժանել երկու խմբի՝ դա դիտարկելով որպես ֆինանսական ռեսուրսների խնայողություն: Դասալսումների արդյունքներով արձանագրվեց, որ դասերը հիմնականում տեսական բնույթ են կրում, քանի որ քոլեջը չունի համապատասխան լաբորատորիաներ (քիմիա, ֆիզիկա), իսկ առկա ռեսուրսները բավարար չեն բոլոր ուսանողների համար (օր.՝ ինֆորմատիկայի առարկայի պարագայում): Մեծ

⁶ Նախադասությունը խմբագրվել է Զոլեջի դիտարկումների հիման վրա:

խմբերում դասավանդման պայմաններում դասախոսները չեն հասցնում անհատական հետադարձ կապ ապահովել և հետևել ուսանողի առաջընթացին:

Դասալսումների և մասնագիտական հանդիպումներից պարզ դարձավ, որ «Պարարվեստ» մասնագիտության դասաժամերը իրականացվում են երեք կուրսերի ուսանողների միաժամանակյա մասնակցությամբ: Գործնական պարապմունքներին ներգրավված են ընդհանուր 12 ուսանող հիմնական կրթությամբ, որոնցից 6-ը սովորում են առաջին, 3-ը՝ երկրորդ և 3-ը՝ երրորդ կուրսում: Նման պայմաններում դասախոսը միաժամանակ իրականացնում է աշխատանք երեք տարբեր մակարդակի ուսանողների հետ՝ ըստ երեք տարբեր մոդուլների: Արդյունքում, պարասրահում ուսանողները բաժանված են խմբերի, որոնք կատարում են տարբեր շարժումներ, սակայն բոլորն էլ աշխատում են նույն նվագակցության ներքո: Քանի որ առաջին կուրսի ուսանողների նախնական պատրաստվածության մակարդակը համեմատաբար ցածր է, դասախոսը հաճախ հարկադրված է ուշադրությունը կենտրոնացնել նրանց վրա, ինչն իր հերթին սահմանափակում է բարձր կուրսերի ուսանողների հետ անհատական աշխատանքի հնարավորությունները: Նույն մոտեցումն առկա է նաև միջնակարգ հիմքով ուսանողների պարագայում, սակայն այստեղ ուսանողների թիվը 2-ն (1 առաջին և 1 երկրորդ կուրս) է, և դասախոսի համար անհատական աշխատանքը համեմատաբար իրագործելի է: Ղեկավար կազմի հետ հանդիպումների ընթացքում պարզ դարձավ, որ դասավանդման նմանատիպ կազմակերպումը ղեկավարությունը պայմանավորում է ֆինանսական ռեսուրսների խնայողության անհրաժեշտությամբ: Այս մոտեցման արդյունքում ուսանողները հնարավորություն չեն ունենում ձեռք բերել ծրագրով սահմանված բոլոր վերջնարդյունքները:

Փորձագիտական հանդիպումներից պարզ դարձավ, որ դասախոսները, կատարողական կարողությունների զարգացման կարևորմանը զուգահեռ, կարևորում են նաև ուսանողների վերլուծական մտածողության ձևավորումը: Օրինակ՝ «Երգեցողություն» մասնագիտության շրջանակում դասախոսը ներկայացնում է տեղեկություններ մեծանուն կոմպոզիտորների մասին, ուսանողները ուսումնասիրում են նրանց կենսագրությունը, լսում դասական ստեղծագործությունների տարբեր կատարումներ, վերլուծում տվյալ ժամանակաշրջանի առանձնահատկությունները և երաժշտական ուղղությունների զարգացումը: «Դիզայն» մասնագիտության շրջանակում առավել շեշտադրվում է ուսանողների ստեղծագործական մտածողության զարգացումը. դասախոսները հանձնարարում են ստեղծել ինքնուրույն կոմպոզիցիաներ՝ հիմնված երկրաչափական ձևերի և կտրվածքների կիրառման վրա:

ՄՈԻՀ-ում առկա է «Ուսանողների գիտելիքների ընթացիկ, ամփոփիչ ստուգման, գնահատման, ամփոփիչ գնահատականների ձևավորման կարգ»՝ հաստատված 2024թ.: Ըստ կարգի՝ գնահատումն իրականացվում է ուսումնառության ընթացքում (ընթացիկ), կիսամյակի և ուսումնական տարվա ավարտին (ամփոփիչ), ուսումնառության ավարտին (պետական ամփոփիչ ատեստավորում): Քննություններն իրականացվում են մասնագիտական մոդուլներից՝ լսումների և դիտումների ձևաչափով, որոնց ընթացքում գնահատվում է ուսանողների գործնական կարողությունները և մասնագիտական հմտությունների կիրառումը:

Մոդուլների գնահատման արդյունքը գնահատվում է «անցել է» կամ «չի անցել», իսկ ստուգաբանքները և քննությունները գնահատվում են 10 միավորային համակարգով, պետական ամփոփիչ ատեստավորումը գնահատվում է 10 միավորային համակարգով: Փորձագիտական այցից պարզ դարձավ, որ քոլեջում գնահատականի բողոքարկման դեպքեր չեն գրանցվել:

Ուսումնական պլաններում առկա են պրակտիկայի հետևյալ տեսակները՝ ուսումնական /պլեներ/, արտադրական, կատարողական պրակտիկաներ: Պրակտիկայի գնահատումը

իրականացվում է պրակտիկայի օրագրերի միջոցով՝ պակտիկայի ղեկավարի կողմից: Պրակտիկայի գնահատման ժամանակ հաշվի են առնվում հաճախումները, տեսական գիտելիքների գործնական կիրառումը, սակայն ուսանողի կատարած աշխատանքի գնահատման հստակ չափանիշներ սահմանված չեն:

Ամփոփիչ ատեստավորումը «Դիզայն» մասնագիտության շրջանականերում իրականացվում է ավարտական աշխատանքի պաշտպանությամբ: Փորձագիտական այցից և ավարտական աշխատանքների ուսումնասիրություններից պարզ դարձավ, որ ավարտական աշխատանքների իրականացման համար սահմանված չեն պահանջներ: Աշխատանքները հիմնականում բաղկացած է նկարագրողական բնույթ պարունակող տեսական նյութից և էսքիզներից, բացակայում են ուսումնասիրությունները, եզրակացությունները և աղբյուրների հիշատակումները: Թեմաների ընտրությունը իրականացվում է ուսանողների կողմից ղեկավարների հետ քննարկումների արդյունքում՝ հաշվի առնելով ուսանողների նախապատվություններն ու կարողությունները, այնուհետև թեմաները հաստատվում են բաժիններում: «Պարավետ» մասնագիտության շրջանակներում ավարտական աշխատանքը կազմվում է երեք մասնագիտական առարկաներից՝ դասական պար, հայկական պար, ժողընորոշ պար: Աշխատանքը ներառում է պարաձողի մոտ կատարվող վարժություններ և էտյուդների ներկայացում դահլիճի կենտրոնում: «Երգեցողություն» մասնագիտության շրջանակում որպես ավարտական աշխատանք իրականացվում է ավարտական ծրագրային կատարում, որի ընտրությունը պայմանավորվում է յուրաքանչյուր ուսանողի ձեռք բերած մասնագիտական կարողությունները լավագույնս ներկայացնելու հնարավորությամբ: Բոլոր կրթական ծրագրերի պարագայում էլ ուսանողի գնահատումը տեղի է ունենում դասախոսական կազմի փորձառության հիման վրա, հստակ սահմանված չափանիշներ առկա չեն:

ԿԱՊԲ-ում առկա է «Բենչմարքինգի քաղաքականություն և ընթացակարգ», որը հաստատվել է 2024թ.: Փաստաթղթում սահմանված են բենչմարքինգի քաղաքականության նպատակները և իրականացման մեխանիզմները, սակայն փորձագիտական հանդիպումների արդյունքում պարզ դարձավ, որ ՄՈՒՀ-ում կրթական ծրագրերի բենչմարքինգ առայժմ չի իրականացվել: Բացի այդ, ՄՈՒՀ-ում հաստատված է նաև «ՄԿԾ-ների գնահատման քաղաքականություն և ընթացակարգ» (2024թ.), որը ևս գործնական կիրառում դեռևս չի գտել:

Դատողություններ: Փորձագիտական խումբը նշում է, որ ՄՈՒՀ-ը անհրաժեշտություն ունի տեղայնացնել պետական կրթական չափորոշիչները դրանք համապատասխանեցնելով մարզի մշակութային առանձնահատկություններին, աշխատաշուկայի պահանջներին և արվեստի զարգացման ընթացիկ տենդենցներին: Այս նպատակով ՄՈՒՀ-ը անհրաժեշտություն կունենա առարկայական հանձնաժողովներին տալու որոշակի ինստիտուցիոնալ ազատություն՝ հարմարեցնելու չափորոշիչները՝ հիմք ընդունելով տեղական գործատուների կարիքների ուսումնասիրությունը, ոլորտային զարգացումները, դասախոսների և ուսանողների կարիքները: Սա կնպաստի, որ մասնագիտական երկխոսություններ ձևավորվեն գործատուների, դասախոսների և արվեստի մյուս ուսումնական հաստատությունների հետ: Միայն այս դեպքում հնարավոր կլինի ձևավորել տարածաշրջանային պահանջներին համապատասխանող մասնագետներ՝ ապահովելով շրջանավարտների զբաղվածության մակարդակը և քոլեջի հեղինակությունը համայնքում:

Ինչ վերաբերում է պրակտիկաներին, փորձագիտական խումբը կարևորում է դրանց վերականգնումը՝ որպես կրթական գործընթացի անբաժան և անհրաժեշտ բաղադրիչ: Այս

ուղղությամբ անհրաժեշտ է կազմակերպել մասնագիտական քննարկումներ՝ ներգրավելով մասնագիտական դասախոսներին, առարկայական հանձնաժողովների նախագահներին և պրակտիկայի ղեկավարին՝ նպատակ ունենալով նույնականացնել և հստակեցնել, թե որտեղ և ինչ ձևաչափով կարող են իրականացվել պրակտիկաները՝ հաշվի առնելով յուրաքանչյուր կրթական ծրագրի առանձնահատկությունները: Այդ նպատակով կարևոր է զարգացնել համագործակցությունը տեղական մշակութային հաստատությունների, կրթական կազմակերպությունների, ստուդիաների և այլ գործընկեր կառույցների հետ՝ ստեղծելով իրական միջավայր, որտեղ ուսանողները կկարողանան զարգացնել իրենց գործնական հմտությունները և ձևավորել մասնագիտական փորձառություն:

Փորձագիտական խումբը կարևորում է, որ դասախոսները յուրաքանչյուր մոդուլի հիման վրա ունենան հստակ մշակված թեմատիկ պլաններ, որոնք կներկայացնեն ոչ միայն ուսուցման կառուցվածքը, հերթականությունը և կիրառվող մեթոդները, այլև յուրաքանչյուր դասի կամ թեմայի կոնկրետ բովանդակությունը: Թեմատիկ պլաններում անհրաժեշտ է սահմանել ուսուցանվող թեմաների ցանկը, դրանց նպատակները, սպասվող արդյունքները, ինչպես նաև կիրառվող ուսուցման և գնահատման ձևերը: Այս մոտեցումը հնարավորություն կտա տեսանելի դարձնել սովորեցնելու ամբողջական ուղին՝ ապահովելով ուսուցման համակարգվածություն, թեմատիկ շարունակականություն, ուսանողների առաջընթացի հետևողական գնահատում և մոդուլների նպատակների լիարժեք իրականացում:

Ինչ վերաբերում է ուսուցման կազմակերպման ներկայիս ձևաչափին, երբ տարբեր կուրսերի ուսանողները տարբեր մոդուլների շրջանակում միավորվում են նույն դասընթացում, փորձագիտական խումբը արձագանքում է, որ դա անընդունելի մոտեցում է և հակասում է կրթական գործընթացի տրամաբանությանը, խաթարում է ուսուցման փուլայնությունն ու հաջորդականությունը և չի ապահովում ուսանողների կողմից պետական կրթական չափորոշիչներով նախատեսված վերջնարդյունքների ձեռքբերումը: Բացի այդ, նման մոտեցումը ծանրաբեռնում է դասախոսներին, որոնք ստիպված են միաժամանակ իրականացնել աշխատանք տարբեր մակարդակի ուսանողների հետ՝ տարբեր բովանդակությամբ մոդուլների շրջանակում: Արդյունքում խաթարվում է դասավանդման որակը, նվազում է անհատական մոտեցման և ուսանողների առաջընթացի հետևողական գնահատման հնարավորությունը: Ինչ վերաբերում է հանրակրթական առարկաների դասավանդմանը, ապա անհրաժեշտ է, որ քոլեջը մշակվի հստակ քաղաքականություն՝ ուսանողների նվազագույն և առավելագույն թվաքանակի սահմանման վերաբերյալ: Բացի այդ, ցանկալի է տարբերակված մոտեցում կիրառել առարկաների առանձնահատկություններից ելնելով. օրինակ՝ օտար լեզվի ուսուցման պարագայում նպատակահարմար է, որ խմբերի թվաքանակը լինի առավել փոքր՝ ապահովելով խոսակցական հմտությունների զարգացումը, մինչդեռ տեսական բնույթի առարկաների դեպքում հնարավոր է դասընթացներ կազմակերպել ավելի մեծ խմբերով՝ պահպանելով սահմանված առավելագույն սահմանաչափը:

Ուսանողների գնահատման տեսանկյունից փորձագիտական խումբը կարևորում է, որ թե՛ ընթացիկ գնահատման, թե՛ մասնագիտական պրակտիկաների, և թե՛ ամփոփիչ ատեստավորման գործընթացներում սահմանվեն հստակ գնահատման չափանիշներ՝ ապահովելու ուսանողների գիտելիքների, հմտությունների և կարողությունների օբյեկտիվ, համահունչ և թափանցիկ գնահատումը բոլոր կրթական ծրագրերում: Միաժամանակ, այն դեպքերում, երբ ուսանողներին առաջադրվում են դիպլոմային կամ հետազոտական աշխատանքներ, անհրաժեշտ է մշակել մեթոդական ուղեցույց, որտեղ հստակ կնշվեն այդ

աշխատանքների կառուցվածքային պահանջները, բովանդակային բաժինները, ձևաչափը, ներկայացման կանոնները, ինչպես նաև գնահատման չափորոշիչները: Այս մոտեցումը կապահովի, որ ավարտական և հետազոտական աշխատանքները լինեն փաստագրական, վերլուծական և հիմնավորված բնույթի, իսկ գնահատման միասնական չափանիշների ներդրումը կնպաստի համադրելի և օբյեկտիվ գնահատում:

Եզրահանգում: Հաշվի առնելով, որ ԿԱՊԲ-ում կրթական ծրագրերը հիմնականում իրականացվում են պետական չափորոշիչների անմիջական կրկնությամբ՝ առանց տեղայնացման և տարածաշրջանի պահանջներին համապատասխանեցման, գործատուների հետադարձ կապը չի վերլուծվում և չի օգտագործվում ծրագրերի բարելավման նպատակով, առանց հիմնավորման ծրագրերից դուրս են բերվում պրակտիկաներ, բացակայում են թեմատիկ պլանները և ուսուցման հստակ կառուցվածքը, իսկ տարբեր կուրսերի ուսանողների միավորումը նույն պարապմունքներում խոչընդոտում է ուսուցման արդյունավետությանը, գնահատման հստակ չափանիշների և մեթոդական ուղեցույցների բացակայությունը սահմանափակում է գնահատման օբյեկտիվությունը և թափանցիկությունը, փորձագիտական խումբը գտնում է, որ **Քոլեջը չի բավարարում** չափանիշ 3-ի պահանջներին:

Եզրակացություն: Քոլեջի ինստիտուցիոնալ կարողությունների համապատասխանությունը չափանիշ 3-ի պահանջներին գնահատվում է **անբավարար**:

IV. ՈՒՍԱՆՈՂՆԵՐԸ

ԶԱՓԱՆԻՇ: ՄՈՒՀ-ն ուսանողներին տրամադրում է համապատասխան աջակցություն՝ կրթական միջավայրի արդյունավետությունն ապահովելու նպատակով:

Փաստեր: ՄՈՒՀ-ում գործում է ուսանողների հավաքագրման հիմնական երկու մեխանիզմ՝ այցելություններ երաժշտական, հանրակրթական դպրոցներ և ընդունելության վերաբերյալ հայտարարությունների հրապարակում քոլեջի ֆեյսբուքյան պաշտոնական էջում: Փորձագիտական հանդիպումներից պարզ դարձավ, որ ուսանողները քոլեջի մասին հիմնականում տեղեկանում են իրենց ընկերների և տարբեր ստեղծագործական, մշակութային խմբակների ուսուցիչների միջոցով: Ըստ շահակիցների՝ քոլեջը կարիք ունի մշակելու մարքեթինգային քաղաքականություն՝ իր գործունեության վերաբերյալ տեղեկատվությունը համակարգված և գրավիչ կերպով տարածելու և այն հասցնելու թիրախային շահակիցներին:

Ընդունելությունը քոլեջում իրականացվում է համաձայն ՀՀ նախնական և միջին մասնագիտական կրթական հաստատությունների ընդունելության կարգի՝ ընդունելության քննությունների միջոցով: Մասնավորապես՝ «Դիզայն» կրթական ծրագրի դիմորդները հանձնում են գծանկար, գունանկար և կոմպոզիցիա, «Դերասանական արվեստ» մասնագիտության դիմորդները՝ բանաստեղծություն, առակ, հեքիաթ, իսկ «Երգեցողություն» մասնագիտության դիմորդները՝ բեմական խոսք, երեք երգ և սոլֆեջոյի քննություն:

Հաստատությունում այցի դրությամբ կրթություն է ստանում 122 ուսանող:

Ըստ ինքնավերլուծության, վերջին հինգ տարվա ընթացքում քոլեջի ուսանողների թվաքանակը ըստ կրթական ծրագրերի հետևյալն է.

Կրթական ծրագիր	Ուսուցման ձև	2021-22	2022-23	2023-24	2024-25
Ուսանողների բաշխվածությունը՝ ըստ կրթական ծրագրերի (ներառյալ բոլոր կուրսեր)					
Դաշնամուր	առկա	3	3	4	4
Լարային գործիքներ	առկա	3	3	2	2
Փող. և հարված. գործիքներ	առկա	10	10	6	7
Ժող. գործիքներ	առկա	6	4	6	5
Երգեցողություն	առկա	10	10	8	10
Երգչախմբավարություն	առկա	2	2	2	2
Պարարվեստ	առկա	9	9	11	14
Դերասանական ար.	առկա	11	10	10	10
Գեղանկարչություն	առկա	16	13	10	15
Դիզայն	առկա	36	36	44	42
Ընդհանուր		106	100	103	111

Ինչպես ցույց է տալիս աղյուսակը, քոլեջի ուսանողների ընդհանուր քանակը վերջին 4 տարվա ընթացքում գրանցել է որոշակի աճ. 2021-2022թթ. 106 ուսանողից 2024-2025թթ. այն հասել է 111 ուսանողի, իսկ **2025-2026 ուսումնական տարում՝ 122-ի**: Նշված աճը հիմնականում պայմանավորված է «Դիզայն» մասնագիտության ուսանողների թվի ավելացմամբ, մինչդեռ «Լարային գործիքներ» և «Ժողովրդական գործիքներ» մասնագիտություններում արձանագրվում է նվազում: «Դիզայն» ծրագրում ուսանողների համեմատաբար մեծ թվաքանակը քոլեջը բացատրում է այն հանգամանքով, որ ուսանողները հետագայում շարունակում են կրթությունը գրաֆիկ դիզայնի ուղղությամբ, ինչը նրանց համար գրավիչ է: Խմբերը ամբողջությամբ չհամալրելու խնդիրը քոլեջը պայմանավորում է նրանով, որ ուսանողները նախընտրում են դիմել Սյունիքի տարածաշրջանային պետական քոլեջ, որտեղ առկա են գերակա մասնագիտություններ և կրթաթոշակ ստանալու հնարավորություն: Սակայն այս վերլուծությունը հստակ փաստական հիմնավորում չունի, քանի որ ուսանողների քանակի տվյալները ցույց են տալիս, որ մինչև գերակա ուղղությունների սահմանումը ևս ուսանողների թիվը քոլեջում մեծ չի եղել: Միևնույն ժամանակ անհրաժեշտ է նշել, որ միայն Կապան քաղաքում գործում են հինգ երաժշտական, արվեստի, գեղարվեստի դպրոցներ, որոնցից յուրքանյուրն ունեն մոտ 300 աշակերտ, որոնք կարող են բազա դառնալ հաստատության համար դիմորդներ ներգրավելու համար:

Քոլեջի բոլոր ուսանողները, բացառությամբ մեկ ուսանողի, սովորում են պետպատվերի շրջանակում:

Ինչ վերաբերում է ուսանողների հեռացումներին ու վերականգնումներին, ապա ուսումնասիրությունից պարզ դարձավ, որ 2024-2025 ուսումնական տարում քոլեջից դուրս է մնացել ուսանողների 8,1%-ը և վերականգնվել է 4,5%-ը: Հիմնականում ուսումնառության դադարեցումները/հեռացումները պայմանավորված են ուսանողի բնակավայրի փոփոխությամբ, բանակ գորակոչվելով և այլն⁷:

Ուսանողները նաև ակտիվորեն մասնակցում են տարբեր մրցույթների և փառատոների, հիմնականում տարածաշրջանային մակարդակով, ինչը նպաստում է նրանց մասնագիտական հմտությունների զարգացմանը և ինքնադրսևորմանը:

⁷ Նախադասությունը խմբագրվել է Քոլեջի դիտարկումների հիման վրա:

Կրթական կարիքների վերհանման նպատակով որակի ապահովման բաժնի կողմից իրականացվում են հարցումներ, սակայն դրանց արդյունքների ամփոփումները կամ վերլուծության փորձերը որևէ հստակ փոփոխության չեն բերել: Որպես ուսանողների կրթական կարիքների վերհանման մեխանիզմ են դիտարկվում հարցումները, դասալսումները, կուրսերի ղեկավարների անհատական հաղորդակցությունն ուսանողների հետ:

Ուսանողների կարիքների բացահայտման և գնահատման գործընթացում էական դեր ունեն կուրսիչները: Նրանք մշտական կապի մեջ լինելով ուսանողների հետ:

Ուսանողների կարիքների վերհանման գործընթացում կարևոր դեր ունի Ուսանողական խորհուրդը (ՈՒԽ): Այն բաղկացած է 15 անդամից. անդամներն ընտրվում են կամավորության սկզբունքով, իսկ նախագահը՝ փակ քվեարկությամբ: ՈՒԽ-ը ուսանողների շրջանում իրականացնում է իրազեկման աշխատանքներ ուսանողների շրջանում՝ նրանց իրավունքների և պարտականությունների վերաբերյալ, կազմակերպում է տարբեր միջոցառումներ տոնական օրերի առիթով, ինչպես նաև ամեն տարի նախաձեռնվում է 2-3 արշավ: Խորհուրդն իր աշխատանքի տեսանելիությունը բարձրացնելու նպատակով տնօրինությանը ներկայացրել է ինստագրամյան առանձին էջ ունենալու առաջարկ, սակայն այն դեռևս հաստատում չի ստացել:

Ինչ վերաբերում է ուսանողներին տրամադրվող խորհրդատվություններին, ապա դրանք հիմնականում վերաբերում են նախաքննական պատրաստությանը, սակայն դրանց համար հստակ ժամանակացույց սահմանված չէ: Երաժշտական մասնագիտությունների դեպքում ուսուցումն իրականացվում է անհատական ձևաչափով, և խորհրդատվությունները սովորաբար տրվում են դասի ընթացքում, անհրաժեշտության դեպքում դասախոսները կազմակերպում են լրացուցիչ պարապմունքներ: Ինչ վերաբերում է վարչական անձնակազմին դիմելու հնարավորությանը, ապա ուսանողները ազատ են դիմելու վարչական անձնակազմին իրենց հուզող հարցերով:

ՄՈՒՀ-ի ուսանողները հնարավորություն ունեն մասնակցելու նաև տարբեր մրցույթների, փառատոնների: Ըստ Քոլեջի տվյալների՝ 2021-2025թթ. քոլեջի 32 ուսանողներ (մեծամասամբ Դիզայն, Գեղանկարչություն, փողային և հարվածային բաժիններից ուսանողներ) մասնակցել են նմանատիպ միջոցառումների՝ ստանալով նաև տարբեր մրցանակներ:

Քոլեջում ուսանողներին կարիերային աջակցություն տրամադրում է Կարիերայի կենտրոնը, որն իրականացնում է անհատական խորհրդատվություններ մասնագիտական կողմնորոշման ուղղությամբ, հանդիպումներ սոցիալական ծառայության, մարզային իշխանությունների և համայնքային կառույցների ներկայացուցիչների հետ, ինչպես նաև դասընթացներ՝ առաջնորդության, կարիերայի պլանավորման և գործատուին ներկայանալու հմտությունների վերաբերյալ: Կիսամյակում կազմակերպվում է 6-9 միջոցառում, սակայն դրանք չունեն պարբերականություն և հստակ ժամանակացույց, այս միջոցառումների արդյունավետությունը Քոլեջի կողմից գնահատված չէ:

Կարիերայի կենտրոնը պատասխանատու է նաև շրջանավարտների զբաղվածության տվյալների հավաքագրման գործընթացի համար: Տվյալների հավաքագրումը իրականացվում է ավարտելու պահից, սակայն շրջանավարտների հետագծի շարունակական ուսումնասիրություն և մասնագիտական զարգացման ուղղությամբ ուսումնասիրություններ չեն իրականացվում: Նշենք նաև, որ թեև ՄՈՒՀ-ը հավաքագրում է շրջանավարտների զբաղվածության վերաբերյալ տվյալներ, սակայն դրանք հետագայում չեն վերլուծվում ըստ կրթական ծրագրերի: Այնուամենայնիվ, ՄՈՒՀ-ի ներկայացրած տվյալներով շրջանավարտների զբաղվածության պատկերն ունի հետևյալ տեսքը. 2021-2025 թվականների շրջանավարտների զբաղվածության

տվյալների համեմատական ուսումնասիրությունը ցույց է տալիս, որ 2021-2022 թթ. շրջանավարտների շուրջ մեկ քառորդը (26.31%) աշխատել են իրենց մասնագիտությամբ, ապա հաջորդ տարիներին այդ ցուցանիշը շարունակաբար նվազել է՝ 2022-2023 թթ. հասնելով 11.53%-ի, 2023-2024 թթ.՝ 5.26%-ի, իսկ 2024-2025 թթ.՝ ընդամենը 4.54%-ի: Այլ մասնագիտությամբ աշխատողները տատանվել են՝ 2021-2022թթ.՝ 31.57%-ից մինչև 2023-2024 թթ.՝ 47.36%, որից հետո 2024-2025 թթ. կտրուկ նվազել են՝ կազմելով 22.72%: Եթե գործազրկության մակարդակը 2021-2022 թթ. կազմել է 42.10%, ապա 2022-2023 թթ. ցուցանիշը հասել է 69%-ի: 2023-2024 թթ. արձանագրվել է որոշակի անկում՝ 47.36%, սակայն հաջորդ՝ 2024-2025թթ. գործազրկությունը նորից աճել է և հասել ամենաբարձր կետին՝ 72.72%:

Մինևույն ժամանակ, նկատվում է բուհերում ուսումը շարունակելու միտում: Եթե 2021-2022թթ. ուսումը շարունակել էր շրջանավարտների 15.78%-ը, ապա 2022-2023թթ. ցուցանիշը գրեթե կրկնապատկվել է՝ 34.6%: Թեպետ 2023-2024թթ. այն նվազել է մինչև 21.05%, սակայն 2024-2025թթ. կրկին արձանագրվել է ցուցանիշի աճ՝ մինչև 31.81%: Ընդհանուր առմամբ, անհրաժեշտ է նշել, որ 2021-2025 թթ. մասնագիտությամբ զբաղվածությունը շարունակաբար նվազել է:

Շրջանավարտների բազայի ընդհանուր ուսումնասիրությունը ցույց տվեց, որ քոլեջի շրջանավարտները հիմնականում աշխատանք են գտնում տարբեր արվեստի դպրոցներում և ստուդիաներում որպես դասավանդողներ, ինչպես նաև թատրոնում որպես դերասաններ, պարողներ և այլն, նաև առկա են դեպքեր, երբ շրջանավարտները երբեմն ստեղծում են սեփական ստուդիաները (սակայն այս ուղղությամբ հստակ տվյալներ և վերլուծություններ առկա չեն):

2023-2024, 2024-2025 ուսումնական տարիներին քոլեջում իրականացվել են ուսանողների բավարարվածության հարցումներ, որոնք նպատակ են ունեցել գնահատելու ինչպես կրթական ռեսուրսների, այնպես էլ դասավանդման որակի արդյունավետությունը: Հարցաթերթիկների միջոցով ուսումնասիրվել է ուսանողների վերաբերմունքը կրթական միջավայրի, ուսուցման գործընթացի կազմակերպման նկատմամբ: Ուսանողները հիմնականում ընդգծում են, որ խնդիրների մի մասը կապված է նյութատեխնիկական բազայի թարմացման անհրաժեշտության հետ: Բացի այդ, կատարվել է ուսանողների բավարարվածության հարցում՝ ուղղված կրթական ռեսուրսների և ուսուցման գործընթացի գնահատմանը: Հարցման արդյունքներից պարզվել է, որ ուսանողները հիմնականում բավարարված են ուսումնառության որակով, սակայն արձանագրվել է օտար լեզվի ուսուցման մասով ոչ լիարժեք բավարարվածություն:

Դատողություններ: Փորձագիտական խումբը դրական է գնահատում, որ քոլեջն արդեն ունի որոշ մեխանիզմներ դիմորդների ներգրավման համար: Սակայն հաշվի առնելով, որ ՄՈՒՀ-ը կարիք ունի ավելի շատ ուսանողների ներգրավման, ներկայումս կիրառվող ավանդական մեթոդները դեռևս չեն ապահովում ցանկալի արդյունքներ: Խումբը գտնում է, որ քոլեջը պետք է ակտիվացնի հաղորդակցությունը դիմորդների և նրանց ծնողների հետ, ինչպես նաև իրականացնի պարբերական և ակտիվ այցելություններ երաժշտական, հանրակրթական դպրոցներ և այլ մշակութային հաստատություններ: Դիմորդների ներգրավման գործընթացը պետք է լինի ամբողջական և բազմակողմանի՝ ներառելով տարբեր միջոցառումներ, ինչպիսիք են բաց դռների օրեր, վարպետության դասեր, ցուցադրական դասեր, որոնք հնարավորություն կտան դիմորդներին ծանոթանալու քոլեջի կրթական ծրագրերին, մասնագիտական ուղղություններին և ուսումնական միջավայրին: Բացի այդ, ՄՈՒՀ-ը կարիք ունի ընդհանրապես ակտիվացնելու իր աշխատանքները, քանի որ դիմորդը պետք է տեսնի քոլեջը որպես գրավիչ միջավայր, որտեղ

նրան կտրամադրվեն բազմազան ծառայություններ և հնարավորություններ: Այս գործընթացների արդյունավետ իրականացումը պահանջում է հստակ պլանավորում ամբողջ տարվա ընթացքում:

Մտահոգիչ է, որ շրջանավարտների մասնագիտական զբաղվածությունը տարեցտարի նվազում է, փորձագիտական խումբը գտնում է, որ այս խնդիրը պետք է լինի քոլեջի հիմնական ուշադրության կենտրոնում: Անհրաժեշտ է կենտրոնանալ այս ցուցանիշները բարձրացնելու ուղղությամբ: Առաջին հերթին, կարևոր է ուսումնասիրել շրջանավարտների հետազոտվող կրթական ծրագրերով՝ հասկանալու, թե որոնք են այն խնդիրները, որոնք թույլ չեն տալիս աշխատաշուկայում տեղավորվել: Այս ուսումնասիրությունները կդառնան հիմք նաև կրթական ծրագրերի վերանայման և շուկային համահունչ դարձնելու համար: Բացի այդ, զբաղվածության տվյալների հավաքագրումը չպետք է սահմանափակվի միայն ավարտելու պահին իրականացվող ուսումնասիրություններով: Քոլեջը պետք է մշակի քաղաքականություն, որի համաձայն առնվազն երկու տարի կշարունակվի շրջանավարտների հետազոտի ուսումնասիրությունը՝ թարմացնելով տվյալները և վերլուծելով դրանք: Սա պահանջում է նաև հստակ մեթոդաբանություն՝ տվյալների հավաքագրումն ու վերլուծությունը համակարգելու համար:

Դրական է, որ ՄՈՒՀ-ը ուսանողների կարիերային աջակցելու նպատակով իրականացնում է որոշ միջոցառումներ, սակայն դրանք կարիք ունեն դարձնելու ավելի ընդգրկուն, բազմազան և համակարգված: Կենտրոնը կարող է ակտիվացնել իր գործունեությունը՝ կազմակերպելով հանդիպումներ մշակութային ոլորտում հեղինակություն ունեցող մասնագետների հետ, որոնցից ուսանողները կարող են անմիջականորեն ստանալ փորձի փոխանակման հնարավորություն: Նման հանդիպումները պետք է ներառեն նաև Երևանը և մարզերը, ինչպես նաև կիրառվեն առցանց հնարավորությունները, ինչը կնպաստի ուսանողների ավելի քանակի մասնակցությանը: Այս աշխատանքներում իրենց մասնակցությունը կարող է ունենալ նաև ՈւԽ-ն:

Կենտրոնը պետք է նաև աշխատանքներ տանի պրակտիկայի և աշխատանքի հնարավորությունների ստեղծման ուղղությամբ՝ կապակցելով ուսանողներին, շրջանավարտներին և գործատուներին: Բացի այդ, անհրաժեշտ է շարունակաբար հետևել միջոցառումների արդյունավետությանը, գնահատել դրանց ազդեցությունը ուսանողների կարիերայի և մոտիվացիայի վրա, ինչպես նաև հավաքագրել տվյալներ ուսանողների կարիքները հասկանալու և համապատասխանաբար ուղղել միջոցառումները՝ ապահովելով դրանց առավելագույն ազդեցությունը:

Եզրահանգում: Հաշվի առնելով, որ ԿԱՊԲ-ն ունի դիմորդների ներգրավման որոշակի մեխանիզմներ, ՄՈՒՀ-ում ուսանողների կարիքների բացահայտման և դրանց լուծում տալու ուղղությամբ անհատական աշխատանք են տանում ինչպես դասախոսները, այնպես էլ կուրսղեկերը, ՄՈՒՀ-ն ունի կարիերայի կենտրոն, որը որոշակիերոն նպաստում է ուսանողական միջավայրի ձևավորմանը, գործում է Ուսանողական խորհուրդը, որը նպաստում է ուսանողների արտալսարանային կյանքի ակտիվացմանը, ուսանողները ներգրավված են ներքոլեջային և քաղաքային տարբեր միջոցառումներում, ՄՈՒՀ-ը տրամադրում է որոշակի հնարավորություններ մասնակցելու մրցույթների և փառատոների, փորձագիտական խումբը գտնում է, որ ՄՈՒՀ-ը **բավարարում է** չափանիշ 4-ի պահանջներին:

Եզրակացություն: Քոլեջի ինստիտուցիոնալ կարողությունների համապատասխանությունը չափանիշ 4-ի պահանջներին գնահատվում է **բավարար:**

V. ՊՐՈՃԵՍՈՐԱԴԱՍԱԽՈՍԱԿԱՆ ԵՎ ՈՒՍՈՒՄՆԱԾՓԱՆԴԱԿ ԿԱԶՄԸ

ՉԱՓԱՆԻՇ: ՄՈՒՀ-ի առաքելությանը հասնելու և ՄԿԾ-ների նպատակներն իրականացնելու համար հաստատությունն ապահովված է անհրաժեշտ մասնագիտական որակներ ունեցող պրոֆեսորադասախոսական և ուսումնաօժանդակ կազմով:

Փաստեր: ԿԱՊԲ-ում հիմնական դասախոսների ընտրությունը կարգավորվում է մանկավարժական աշխատողների ընտրության մրցութային ընթացակարգով: Փորձագիտական այցից պարզ դարձավ, որ վերջին հինգ տարվա ընթացքում Քոլեջը հիմնական դասախոսներ չի ընդունել: 2020-2025 թվականների ընթացքում հաստատությունը հրավիրել է հիմնականում համատեղությամբ աշխատող դասախոսներ. ընդհանուր առմամբ 20 դասախոս, որոնք դասավանդել են թե՛ հանրակրթական առարկաներ (ֆիզիկա, հայոց լեզու, օտար լեզու, մաթեմատիկա, այլ) և թե՛ մասնագիտական մոդուլներ (դիզայն, գեղանկարչություն, կատարողական արվեստ, դերասանական արվեստ, կերպարվեստ և գծագրություն, մշակութաբանություն, այլ): Համատեղությամբ ներգրավված դասախոսների հետ կնքվում է մեկ տարվա պայմանագիր: Անհրաժեշտ է նշել, որ հրավիրյալ 20 դասախոսներից 9-ը ներկայումս այլևս քոլեջում չեն աշխատում:

Փորձագիտական այցի ընթացքում քոլեջն ունեցել է **49 դասախոս**, որոնցից 1-ը գտնվել է ֆիզարձակուրդում: Քոլեջի դասախոսական կազմից **3-ը գործատու դասախոսներ են**, իսկ **18-ը՝ պրակտիկ ուղորտի մասնագետներ**, որոնք տարբեր մշակութային հաստատություններում ծավալում են մասնագիտական գործունեություն: Դասախոսական կազմից 36-ը ունեն բարձրագույն կրթություն, իսկ 13-ը՝ միջին մասնագիտական կրթություն:

Փորձագիտական ուսումնասիրությունները ցույց են տալիս, որ դասախոսների մասնագիտական որակավորումները հիմնականում համապատասխանում են դասավանդվող առարկաներին և մոդուլներին: Միակ բացառությունը «Ինֆորմատիկա դասավանդող մասնագետն է, ով մասնագիտությամբ հոգեբան է: Փորձագիտական հանդիպումներից պարզ դարձավ, որ վերջինս մասնակցել է տարբեր մասնագիտական դասընթացների և ունի համապատասխան հավաստագրեր:

ՄՈՒՀ-ը 2024 թվականին հաստատել է «Դասավանդման որակի գնահատման կանոնակարգը», ըստ որի դասավանդման արդյունավետությունը գնահատվում է բազմամակարդակ մեխանիզմների միջոցով. մասնավորապես՝ ուսանողների կողմից իրականացվող «Դասախոսը ուսանողի աչքերով» հարցման, ինչպես նաև դասալսումների արդյունքում, որոնք իրականացվում են դասալսող հանձնաժողովի, առարկայական հանձնաժողովի նախագահի, մեթոդիստի, շրջանավարտների և արտաքին փորձագետների կողմից: Փորձագիտական այցից պարզ դարձավ, որ նշված կանոնակարգը իր լիարժեք կիրառությունը չի գտել ՄՈՒՀ-ում: Փորձագիտական այցից պարզ դարձավ, որ դասալսումներ իրականացվում են տնօրենի տեղակալի, մեթոդիստի, առարկայական հանձնաժողովների նախագահների կողմից, ինչպես նաև իրականացվում են փոխադարձ դասալսումներ: Անհրաժեշտ է նշել, որ փորձագիտական խմբին տրամադրվել են միայն ուսումնական աշխատանքների գծով տնօրենի տեղակալի դասալսումների արձանագրությունները, մնացյալ դասալսումները չեն արձանագրվում, դրանք սահմանափակվում են բանավոր քննարկումներով դասալսողի և դասալսվողի միջև: Ուսումնական աշխատանքների գծով տնօրենի տեղակալի դասալսումները հիմնականում ուղղված են ուսանողների ներգրավվածությանը

դասին, դասախոսի կողմից ուսանողներին հետադարձ կապ տրամադրելուն, ուսանողների կողմից համապատասխան հանդերձանք կրելուն (պարի դեպքում) և այլն:

Ըստ ՄՈՒՀ-ի 2022-2027թթ. Զարգացման ծրագրի՝ Քոլեջն իր առջև նպատակ է դրել կատարելագործել ուսումնական-մեթոդական և մանկավարժա-դասախոսական հմտությունները: Նպատակի իրագործման շրջանակներում նախատեսվել են հետևյալ հիմնական քայլերը. մանկավարժական անձնակազմի կարիքների բացահայտում, կրթական ծրագրերի ապահովման կարողությունների կատարելագործում և մասնագիտական կադրերի վերապատրաստման ու մասնագիտական ուսուցման միջոցառումների իրականացում՝ ներքին ռեսուրսների, հրավիրված մասնագետների ներգրավման կամ արտագնա մասնակցության ձևաչափերով: Փորձագիտական այցից պարզ դարձավ, որ դասախոսների շրջանում կարիքների ուսումնասիրություն չի իրականացվել: Որպես այսպիսին դասախոսները մասնագիտական վերապատրաստումներ անցնելու հնարավորություն չունեն քոլեջում: Վերապատրաստումների համար քոլեջի բյուջեում ֆինանսական միջոցներ նախատեսված չեն: Փորձի փոխանակման որոշակի հնարավորություններ ունեն միայն պրակտիկ ոլորտի մասնագետները, որոնք աշխատում են իրենց հիմնական աշխատավայրերում՝ թատրոններում, ստեղծագործական կենտրոններում և այլ մշակութային հաստատություններում:

Փորձագիտական այցից պարզ դարձավ, որ երաժշտական գործիքների և երգեցողության ոլորտի դասախոսները երբեմն հնարավորություն են ստանում հանդիպելու տարածաշրջան համերգներով ժամանած ոլորտի մասնագետների հետ: Նրանց մասնագիտական շփումները հիմնականում իրականանում են փառատոների և քաղաքային համերգների ընթացքում, որտեղ դասախոսները կարողանում են քննարկումներ ունենալ ոլորտի մասնագետների հետ: Սակայն այս գործընթացն ինստիտուցիոնալ և համակարգային բնույթ չի կրում: Միննույն ժամանակ, անհրաժեշտ է նշել, որ Երևանի Կոմիտասի անվան պետական կոնսերվատորիայի նախաձեռնությամբ տարին մեկ անգամ քոլեջ են ժամանում մեթոդիստներ, ինչի արդյունքում երաժշտական ոլորտի մասնագետները հնարավորություն են ունենում մասնագիտական քննարկումներ վարել նրանց հետ:

Ինչ վերաբերում է մեթոդական վերապատրաստումներին, ապա անհրաժեշտ է նշել, 2023-2025թթ. 29 դասախոս մասնակցել է ՄԿՈՒԶԱԿ-ի մոդուլային ծրագրերի վերաբերյալ վերապատրաստումներին: Վերապատրաստումների արդյունավետությունը գնահատված չէ: Մոդուլային և ուսումնական ծրագրերի ուսումնասիրությունը ցույց տվեց, որ դասախոսները հիմնականում վերաբարտադրում են մոդուլային ծրագրերի բովանդակությունը՝ առանց ինքնուրույն ուսումնական ծրագրերի մշակման, կառուցվածքային փոփոխությունների կամ ուսուցման արդյունքների համապատասխանեցման: Սա վկայում է, որ վերապատրաստումները չեն հանգեցրել ծրագրերի նախագծման և մեթոդական կարողությունների իրական զարգացման:

Փորձագիտական այցից պարզ դարձավ, որ դասախոսական կազմը շարունակական մասնագիտական զարգացման նպատակով ունի ինչպես մասնագիտական, այնպես էլ մեթոդական վերապատրաստումների և վարպետության դասերի կարիք: Այս անհրաժեշտությունը հատկապես զգալի է այն դասախոսների շրջանում, ովքեր չեն դասավանդում Երգեցողություն կամ Երաժշտական կատարողական արվեստ (գործիքային կատարում) ուղղություններում, քանի որ քոլեջն ի սկզբանե եղել է երաժշտական ուսումնարան և ունի պահպանված ավանդույթներ:

Դասախոսական կազմի կայունության առումով անհրաժեշտ է նշել, որ այն հիմնականում ապահովված է, հատկապես՝ Երգեցողության և Երաժշտական կատարողական արվեստ

(գործիքային կատարում) ուղղություններով: Ուսումնասիրված երեք կրթական ծրագրերից **«Դիզայն»** կրթական ծրագրում դասավանդում է 6 դասախոս, **«Ղեռասանական արվեստ»** կրթական ծրագրում՝ 2 դասախոս, իսկ **«Երգեցողություն»** կրթական ծրագրում՝ 3 դասախոս: Միևնույն ժամանակ, առարկաների և մոդուլների բաշխումը դասախոսների միջև համաչափ չէ. դրանց քանակը տատանվում է 1-ից մինչև 14 մոդուլ:

Կայունության խնդիր առավել ընդգծված է «Պարարվեստ» կրթական ծրագրում, որտեղ մեկ դասախոս դասավանդում է հիմնական կրթության հիմքով ուսանողներին բոլոր պարային ուղղություններով, իսկ մեկ այլ դասախոս՝ միջնակարգ կրթության հիմքով ուսանողներին: Նշված ոլորտում ՄՈՒՀ-ը նոր դասավանդողների (բուհն ավարտած շրջանավարտների) ներգրավման ակտիվ քաղաքականություն չի իրականացրել:

Փորձագիտական խումբը նաև արձանագրում է, որ քոլեջում կան երկարամյա աշխատանքային և մանկավարժական փորձառություն ունեցող դասախոսներ (հատկապես՝ «Գեղանկարչություն» և «Դիզայն» մասնագիտություններում), որոնք բարձր մասնագիտական պատրաստվածություն ունեն և պատասխանատու են ուսանողների մոտ հիմնարար գիտելիքների ու հմտությունների ձևավորման համար: Սակայն այս դասախոսները գտնվում են կենսաթոշակային տարիքում և չունեն ասիստենտներ, որոնց կկարողանային փոխանցել տարիների փորձառությունը: Ընդհանուր առմամբ, դասախոսական կազմը երիտասարդացման միտում ունի: Ներկայումս քոլեջում դասավանդողների միջին տարիքը 40-50-ն է:

Քոլեջի հաստիքային վարչական աշխատակիցները իրենց վարչական գործառնությունների իրականացմանը զուգահեռ ներգրավված են նաև դասավանդման գործընթացներում: Մասնավորապես՝ տնօրենը դասավանդում է երաժշտական մասնագիտական մոդուլներ, փոխտնօրենը՝ «Ինֆորմատիկա և ՄՀՄ», «Մանկավարժություն», «Համակարգչային օպերատորության հիմունքներ», «Ձեռներեցություն», «Հաղորդակցություն» առարկաներ, իսկ կազմակերպիչ փոխտնօրենը՝ օտար լեզուներ:

Ինչ վերաբերում է մասնագիտական առաջընթացին, ապա վերջին տարիներին եղել են մի քանի դեպքեր, երբ դասախոսը դարձել է առարկայական հանձնաժողովի նախագահ: Առաջընթացը տեղի է ունենում հիմնականում այն դեպքերում, երբ կենսաթոշակային տարիքի լրացման արդյունքում առաջանում են թափուր պաշտոններ:

Դատողություններ: Փորձագիտական խումբը դրական է գնահատում, որ ՄՈՒՀ-ը իր կրթական գործընթացներում ներգրավել է պրակտիկ ոլորտի դասախոսների, ովքեր իրենց մասնագիտական փորձն ու հմտությունները փոխանցում են ուսանողներին:

Խումբը կարևորում է, որ ՄՈՒՀ-ն ունի դասավանդման գնահատման որոշ մեխանիզմներ, այնուամենայնիվ դրանք դեռևս ամբողջական և համակարգված կերպով չեն իրականացվում: Քոլեջը պետք է ապահովի բոլոր դասալսումների արձանագրումը՝ ներառելով ինչպես փոխադարձ դասալսումները, այնպես էլ այն դասալսումները, որոնք կատարվում են առարկայական հանձնաժողովների, մեթոդիստի և այլ մասնագետների կողմից: Արձանագրված տվյալները պետք է մանրամասն վերլուծվեն և քննարկվեն՝ դարձնելով դրանք որոշումների կայացման հիմք, օրինակ՝ վերապատրաստումների ուղղությունները որոշելու կամ փորձի փոխանակման նախաձեռնություններ սկսելու համար: Բացի այդ, փորձագիտական խումբը ընդգծում է, որ ՄՈՒՀ-ը պետք է շարունակաբար բազմազանեցնի և ընդլայնի դասավանդման արդյունավետության գնահատման մեխանիզմները՝ ինչպես նշված էր կանոնակարգում,

որպեսզի ամբողջական և համապարփակ գնահատում իրականացվի, ինչը կնպաստի դասավանդման շարունակական բարելավմանը:

Դրական է, որ Քոլեջի դասախոսները պարբերաբար անցնում են վերապատրաստումներ ՄԿՈՒԶԱԿ-ի կողմից, այնուամենայնիվ, ՄԿԾ փաթեթներում եղած խնդիրները ցույց են տալիս, որ վերապատրաստման արդյունքները լիարժեքորեն կիրառված չեն կրթական ծրագրերը կազմելիս: Ինչ վերաբերում է մասնագիտական վերապատրաստումներին և փորձի փոխանակմանը, ապա փորձագիտական խումբը այս ուղղությամբ տեսնում է քոլեջի կողմից նախաձեռնողականության պակաս: ՄՈՒՀ-ը կարող է ստեղծել համագործակցային կապեր համանման կրթական հաստատությունների հետ՝ ներառյալ Երևանի ուսումնական հաստատությունները, և ապահովել փորձի փոխանակման և վարպետության դասերի մասնակցության հնարավորություններ՝ դասախոսների մասնագիտական զարգացման համար: Այս գործընթացում կարևոր դերակատարություն կարող են ունենալ նաև գործատուները՝ թե նրանց կողմից անցկացվող վարպետության դասերում ներգրավելով Քոլեջի դասախոսներին, և թե համագործակցային կապեր ապահովելով տարբեր մշակութային կազմակերպությունների հետ: Քոլեջը պետք է ունենա հստակ պլան՝ թե որ կրթական ծրագրերում դասախոսներին ինչ հնարավորություններ կարող է ապահովել՝ ելնելով առկա ռեսուրսներից և ոլորտում առկա հնարավորություններից:

Դրական է, որ ընդհանուր առմամբ դասախոսական կազմը կայուն է: Սակայն որոշ ծրագրերում տեսանելի է խնդիր. մի դասախոս, դասավանդելով մասնագիտական միանգամից 3 ուղղություն, ունենում է մեծ ծանրաբեռնվածություն, օրինակ՝ Պարարվեստ կրթական ծրագրում: Սա հանգեցնում է նրան, որ դասախոսը չի կարողանում խորանալ մասնագիտական մեթոդական առանձնահատկությունների մեջ, ինչը նաև անդրադառնում է ուսանողների կատարողական հմտությունների ձեռքբերման և առաջընթացի վրա: Այս խնդիրը ՄՈՒՀ-ը կարող է լուծել երկու եղանակով. առաջին՝ ներգրավելով շրջանավարտներ, ովքեր շարունակել են իրենց կրթությունը և վերադարձել են մարզ, ինչը կնպաստի մասնագիտական փորձի և գիտելիքի փոխանցմանը, և երկրորդ՝ դասախոսներին տրամադրելով հստակ բաժանված ծանրաբեռնվածություն՝ երկու դասախոսներն էլ դասավանդեն երկու կուրսերին յուրաքանչյուրը հստակ ուղղությամբ: Սա հնարավորություն կտա դասախոսներին ավելի խորանալ իրենց մասնագիտական մեթոդական առանձնահատկությունների մեջ և ավելի ամբողջական ու արդյունավետ կերպով փոխանցել այդ գիտելիքները ուսանողներին:

Դասախոսական կազմի երիտասարդացման միտումը դրական անդրադարձ ունի զարգացման գործում, որի արդյունքում երիտասարդ կադրերը իրենց հետ բերում են նոր մեթոդական մոտեցումներ և տարիների փորձառություն ունեցող դասախոսների հետ փորձի փոխանակման արդյունքում դիտվում են առաջընթացի քայլեր:

Եզրահանգում Հաշվի առնելով, որ ԿԱՊԲ-ն ունի համապատասխան դասախոսական կազմ, ներգրավված են պրակտիկ ոլորտի մասնագետներ, դասախոսները ունեն երկար տարիների դասավանդման փորձառություն, ուսանողների հետ տարվում է անհատական աշխատանք, իսկ մասնագիտական զարգացումը ապահովվում է փոխադարձ դասալսումների և փորձի փոխանակման միջոցով, որոշ մասնագիտություններում նկատվում է դասախոսական կազմի երիտասարդացման միտում, փորձագիտական խումբը գտնում է, որ քոլեջը **բավարարում է** չափանիշ 5-ի պահանջներին:

Եզրակացություն: Քոլեջի ինստիտուցիոնալ կարողությունների համապատասխանությունը չափանիշ 5-ի պահանջներին գնահատվում է **բավարար:**

VI. ՀԵՏԱԶՈՏՈՒԹՅՈՒՆԸ ԵՎ ԶԱՐԳԱՅՈՒՄԸ

ԶԱՓԱՆԻՇ: ՄՈՒՀ-ն ապահովում է հետազոտական գործունեության իրականացումը և կապն ուսումնառության հետ:

Փաստեր: Հետազոտական աշխատանքների իրականացումը ՄՈՒՀ-ի ռազմավարական առաջնահերթություններից չի դիտարկվում: 2024թ. ՄՈՒՀ-ում հաստատվել է «Հետազոտության, ստեղծագործական և վերլուծական աշխատանքների քաղաքականության կանոնակարգ»-ը: Փաստաթղթում Քոլեջը 11 կետով սահմանել է, թե ինչպես է պատկերացնում ուսանողների ստեղծագործական և հետազոտական աշխատանքը, ինչպես նաև, թե ինչպիսի աշխատանքներ կարող են դասախոսները առաջադրել ուսանողներին, օրինակ.

- ուսումնասիրել տվյալ դարաշրջանը՝ ոճական, գեղագիտական, պատմական և տեսական առումով,
- ուսումնասիրել կոմպոզիտորների, գրողների, նկարիչների, դերասանների ստեղծագործական գործունեությունը, գեղարվեստական սկզբունքները և դրանց հիմքում ընկած գաղափարները,
- վերլուծել ստեղծագործությունը բովանդակային և կերպարային առումով, և այլն:

Փորձագիտական հանդիպումներից պարզ դարձավ, որ դասախոսական կազմի ներկայացուցիչները տեղեկացված չեն նշված փաստաթղթի մասին: Փորձագիտական ուսումնասիրությունները ցույց են տալիս, որ կան կրթական ծրագրեր, որոնց նաև առանձնահատկություններից ելնելով նման աշխատանքները առավել շեշտադրված են, իսկ կան ՄԿԾ-ներ, որտեղ թույլ են արտահայտված: Այս ուղղությամբ ինստիտուցիոնալ մոտեցումներ առկա չեն: ՄՈՒՀ-ում հետազոտական, ստեղծագործական և վերլուծական աշխատանքներ իրականացվում են միայն որոշակի կրթական ծրագրերում: Օրինակ՝ «Երգեցողություն» մասնագիտության շրջանակներում դասախոսները ուսանողներին տրամադրում են տեղեկատվություն որոշ կոմպոզիտորների մասին, իսկ ուսանողներն ուսումնասիրում են նրանց կյանքը, ստեղծագործական գործունեությունը, ժամանակաշրջանը: Ուսանողները լսում են տարբեր կատարողների դասական ստեղծագործություններ և կատարում համեմատություններ՝ վերլուծելով կատարումները: «Դիզայն» մասնագիտության շրջանակներում դասախոսները, հիմնականում, հանձնարարում են ստեղծագործական աշխատանքներ, օրինակ՝ տարբեր երկրաչափական կտրվածքներով ուսանողները ստեղծում են բազմաբնույթ կոմպոզիցիաներ: «Պարարվեստ» կրթական ծրագրում հետազոտական աշխատանքները քիչ արտահայտված են: Ուսանողները չեն ուսումնասիրում տեղական և միջազգային պարի համույթների կատարողականը, չեն իրականացնում կատարողական վերլուծություններ կամ կատարում համեմատություններ տարբեր ոճերի և դպրոցների միջև:

«Դիզայն» կրթական ծրագրում ուսանողներն իրականացնում են նաև ավարտական աշխատանքներ: Որպես ավարտական աշխատանքի ուղղություն ՄՈՒՀ-ը սահմանել է

«Կոմպոզիցիա» թեմատիկան: Այնուհետև, ընտրված թեմաները քննարկվում են ղեկավարների հետ՝ հաշվի առնելով ուսանողների նախապատվությունները և կարողությունները, ապա ներկայացվում առարկայական հանձնաժողովի հաստատմանը:

Ուսանողների կողմից իրականացված ավարտական աշխատանքները ունեն հետևյալ թեմայի անվանումները՝ «Հայկական զարդանախշ», «Արև», «Կերամիկական ծաղկաման» թեմաները: Փորձագիտական այցից և ավարտական աշխատանքների ուսումնասիրություններից պարզ դարձավ, որ աշխատանքներում բացակայում են կատարած աշխատանքի տեսական հիմնավորումները, սեփական վերլուծությունները, ինչպես նաև եզրահանգումները և ուսումնասիրված աղբյուրների հիշատակումները: Անհրաժեշտ է նշել, որ ավարտական աշխատանքների իրականացման համար սահմանված չեն բովանդակային պահանջներ, թե ինչ բաժիններից և ինչ բովանդակությամբ պետք է լինեն դրանք: Նույն կերպ, ավարտական աշխատանքների գնահատման չափանիշները նույնպես բացակայում են:

Ինչ վերաբերում է դասախոսական կազմի հետազոտական աշխատանքների իրականացմանը, ապա փորձագիտական հանդիպումներից պարզ դարձավ, որ դասախոսներն իրենց մասնագիտական գործունեության արդյունքում չունեն մշակված ձեռնարկներ, մեթոդական ուղեցույցներ: Հարկ է նշել, որ որոշ դասախոսների կողմից երբեմն ուսումնասիրվում է իրենց ոլորտում միջազգային փորձը, սակայն սա նույնպես ինստիտուցիոնալ չէ և առավելապես կախված է դասախոսի նախաձեռնողականությունից: ՄՈՒՀ-ում բացակայում են դասախոսական կազմի՝ հետազոտական գործունեության խթանման և խրախուսման ընթացակարգերը:

Դատողություններ: Փորձագիտական խումբը դրական է գնահատում այն, որ քոլեջը փորձել է ձևակերպել ուսանողների ստեղծագործական, վերլուծական և հետազոտական աշխատանքների իրականացման հիմնական ուղղությունները, ինչը կարող է նպաստել վերլուծական մտածողությամբ և հետազոտական կարողություններով մասնագետների ձևավորմանը: Մինչդեռ ժամանակ, փաստաթուղթը լիարժեքորեն չի ներդրվել, ինչը հազեցրել է նրան, որ ոչ բոլոր դասախոսներն են առաջնորդվել սահմանված մոտեցումներով: Իսկ այն դասախոսները, ովքեր փորձում են ուսանողներին հանձնարարել նման աշխատանքներ, հիմնվում են բացառապես սեփական մասնագիտական փորձի այլ ոչ փաստաթղթի՝ շեշտադրելով ուսանողի ինքնուրույն աշխատանքի կարևորությունը:

Բացի այդ, կրթական ծրագրերի միջև նկատվում է անհամաչափություն հետազոտական և վերլուծական բաղադրիչների ինտեգրման մակարդակի առումով. որոշ ծրագրերում նման աշխատանքներն առավել շեշտադրված են, մինչդեռ այլ ծրագրերում դրանք թույլ են արտահայտված, ինչի հետևանքով ուսանողների վերլուծական և ստեղծագործական կարողությունները ոչ բոլոր դեպքերում են համաչափ ձևավորվում:

Ինչ վերաբերում է «Դիզայն» կրթական ծրագրում ավարտական աշխատանքների ներդրմանը, ապա փորձագիտական խումբը արձանագրում է, որ դրանք լիարժեքորեն համահունչ չեն հետազոտական աշխատանքի պահանջներին: Ընտրված թեմաները, որպես կանոն, ուսանողների առջև հստակ հետազոտական խնդիր չեն դնում, և աշխատանքները հիմնականում իրականացվում են կիրառական կամ ստեղծագործական հարթության մեջ՝ առանց տեսական մեկնաբանությունների, մասնագիտական վերլուծության, եզրահանգումների և ուսումնասիրված աղբյուրների ներկայացման: Այս իրավիճակը պայմանավորված է նաև նրանով, որ ավարտական աշխատանքների համար չեն սահմանվել հստակ բովանդակային

պահանջներ և գնահատման չափանիշներ, ինչի հետևանքով ուսանողները հաճախ չեն պատկերացնում, թե իրենցից ինչ է ակնկալվում և կիրառական բաղադրիչից զատ ինչպիսի հետազոտական կամ վերլուծական աշխատանք պետք է իրականացնեն:

Քոլեջի դասախոսական կազմի ներկայացուցիչները ներկայումս չեն իրականացնում հետազոտական աշխատանքներ կամ մեթոդական մշակումներ, սակայն նման գործունեությունը կարևոր նշանակություն ունի թե՛ դասախոսների մասնագիտական զարգացման, և թե՛ ուսանողների ուսումնառության որակի բարձրացման համար: Փորձագիտական խմբի գնահատմամբ՝ հետազոտական գործունեության զարգացման ճանապարհին քոլեջի համար նշանակալի խոչընդոտ է նաև ժամանակակից մասնագիտական գրականության և էլեկտրոնային գրադարանների հասանելիության սահմանափակ լինելը, ինչը սահմանում է ինչպես ուսանողների, այնպես էլ դասախոսների հետազոտական կարողությունների զարգացումը:

Եզրահանգում: Հաշվի առնելով, որ հետազոտական աշխատանքները չեն դիտարկվում որպես քոլեջի գործունեության առաջնահերթություն, հաստատությունում առկա չէ հետազոտական գործունեության իրականացման հստակ ձևավորված քաղաքականություն, ուսանողների կողմից իրականացվող աշխատանքներում զգալիորեն բացակայում են վերլուծական մոտեցումները և ինքնուրույն կատարողականը, դասախոսական կազմը հիմնականում ներգրավված չէ հետազոտական գործունեության մեջ, իսկ վերջինիս խթանման և խրախուսման նպատակով մեխանիզմներ մշակված և ներդրված չեն, փորձագիտական խումբը գտնում է, որ ՄՈՒՀ-ը **չի բավարարում է** չափանիշ 6-ի պահանջներին:

Եզրակացություն: Քոլեջի ինստիտուցիոնալ կարողությունների համապատասխանությունը չափանիշ 6-ի պահանջներին գնահատվում է **անբավարար**:

VII. ԵՆԹԱԿԱՌՈՒՑՎԱԾՔԸ ԵՎ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԸ

ԶԱՓԱՆԻՇ: ՄՈՒՀ-ն ունի անհրաժեշտ ռեսուրսներ՝ ուսումնական միջավայրի ստեղծման և սահմանված առաքելության ու նպատակների արդյունավետ իրականացման համար:

Փաստեր: Քոլեջի 2022-2027թթ. Զարգացման ծրագրի նպատակ 2-րդն է «ստեղծել բարեկարգված և տեխնոլոգիապես հագեցած ժամանակակից ուսումնական և աշխատանքային միջավայր»: Որպես խնդիրներ են դիտարկվում շենքային, լսարանային, ուսումնամեթոդական և լաբորատոր տարածքների բարեկարգումը, նյութատեխնիկական բազայի հաշվառումը, համալրումը, թարմացումը, գրադարանային ֆոնդի հաշվառումը, թարմացումը:

ԿԱՊԲ-ի տարածքի ընդհանուր մակերեսը՝ 5009.6մ² է, **ուսումնական մասնաշենքի** մակերեսը կազմում է՝ 3670.23մ²: Քոլեջն ունի ուսումնական քառահարկ մասնաշենք (երկրորդ հարկում տեղակայված է Կապանի Ա. Խաչատրյանի անվան երաժշտական դպրոցը) և **առանձին մասնաշենք**՝ վերանորոգված ցուցասրահով և համերգային երգեհոնային դահլիճով (480 տեղով), վերջինս իր տեսակի մեջ եզակի է Հայաստանում: 2023 թվականին երգեհոնային դահլիճը համալրվել է «Սթենվեյ» ռոյալով: Դահլիճին կից գործում է նաև ցուցասրահ, որտեղ ներկայացված են թե՛ ուսանողների, թե՛ այլ հեղինակների աշխատանքներ: Ցուցասրահը ապահովված է լուսավորության համակարգով:

Ինչ վերաբերում է ուսումնական մասնաշենքին, ապա անհրաժեշտ է նշել, որ այն ունի վերանորոգման և գույքի նորացման կարիք: Ուսումնական մասնաշենքում առկա է 36 լսարան: Քոլեջն ունի **գեղարվեստի** և **դիզայնի** մասնագիտությունների համար **լսարան-արվեստանոցներ**, հազեցած համապատասխան նյութատեխնիկական ռեսուրսներով (մոլբերտներ, դիզակտիկ նյութեր): **Պարարվեստի** պարապմունքների համար առկա են **մասնակիորեն հարմարեցված երկու սրահներ**: Առաջին սրահն ունի հայելիներ և պարաձող, սակայն ունի վերանորոգման կարիք, մասնավորապես՝ հատակը փոխելու, ինչպես նաև սենյակում առկա երգչախմբային հարթակը հեռացնելու (այն չի կիրառվում), որը արհեստականորեն սահմանափակում է տարածքը: Երկրորդ լսարանը վերանորոգվել է, սակայն հայելիները և պարաձողը ամրացված չեն պատին, ինչը անվտանգության խնդիրներ է առաջացնում ուսանողների և դասախոսների համար: Նշված դահլիճը նաև կիրառվում է որպես հարմարեցված մարզադահլիճ ֆիզկուլտուրա առարկայի իրականացման համար:

Երկու լսարան հատկացված է **թատերական կրթության** իրականացման համար, սակայն դրանք հարմարեցված փորձասենյակներ չեն: **Երաժշտական մասնագիտությունների** համար նախատեսված լսարաններում առկա են ռոյալներ, դաշնամուրներ: Քոլեջն ունի նաև համերգային ուսումնական փոքր դահլիճ (80 տեղով):

Հանրակրթական առարկաների համար նախատեսված են առանձին լսարաններ, որոնք հիմնականում հոսքային են: Քիմիայի, ֆիզիկայի, կենսաբանության լաբորատորիաներ հաստատությունը չունի: Քոլեջի համակարգչային դասարանը համալրված է 15 համակարգչով, դրանք նոր չեն, սակայն սարքին վիճակում են, սակայն ոչ բոլորն են միացված համացանցին: Քոլեջը ձեռք է բերել երեք դիտարկիչ համակարգիչ, որից օգտվում են մասնավորապես Դիզայն մասնագիտությամբ ուսանողները Adobe Photoshop և Adobe Illustrator ծրարգրերը ուսումնասիրելու նպատակով: Դասալսումներից պարզ դարձավ, որ դասի ընթացքում ուսանողները միաժամանակ չեն կարողանում աշխատել, հերթով են օգտվում համակարգիչներից և դրանց քանակը բավարար չէ:

Փորձագիտական այցից պարզ դարձավ, որ գործնական պարապմունքների կամ պրակտիկաների իրականացման համար քոլեջը չի օգտագործում գործընկեր կազմակերպությունների ռեսուրսները:

Քոլեջի գրադարանն ունի շուրջ 18.500 միավոր գրականություն, այդ թվում՝ մասնագիտական գրականություն, նոտաներ և այլն, զբաղեցնում է 39մ² տարածք: Գրադարանը չունի համակարգիչ, քարտարան (կատալոգ), հաշվառված չէ, թե քանի միավոր գրականություն է առկա ըստ մասնագիտությունների: Փորձագիտական այցից պարզ դարձավ, որ գրականության հիմնական քանակը վերաբերում է երաժշտական արվեստին, փոքրաթիվ է պարարվեստի, թատրոնի կամ կերպարվեստի ոլորտի ուսանողների համար նախատեսված գրականությունը: Գրադարանը համալրվում է միայն նվիրատվությունների հաշվին: Ստորաբաժանման արդիականացման, նոր գրականության կամ թվային հարթակներին միանալու համար Քոլեջը ֆինանսական միջոցներ չի նախատեսում: Առկա չէ նաև ընթերցասրահ:

Քոլեջն ունի 2 շարժական պրոյեկտոր, 2 ձայնի ուժեղացուցիչ (դինամիկ), որոնք ձեռք են բերվել վերջերս: Փորձագիտական այցից պարզ դարձավ, որ բացի դաշնամուրներից, Քոլեջում առկա են նաև փողային և լարային երաժշտական գործիքներ՝ ջութակ, թավջութակ, շեփոր, ֆլեյտա և այլն: Հարկ եղած դեպքում, դրանք տրամադրվում են սովորողներին, թեև ուսանողները հիմնականում ունեն իրենց սեփական երաժշտական գործիքները:

Քոլեջի եկամուտների և ծախսերի տվյալների համաձայն՝ 2023 և 2024թթ. կտրվածքով ընդհանուր ծախսերի համապատասխանաբար 91.69%-ը և 91.16%-ը բաժին է ընկնում աշխատավարձի ֆոնդին, 6.44%-ը և 7.10%-ը՝ տնտեսական ծախսերին: Զարգացման ծախսեր են նախատեսվել 2024թ-ին՝ 0.02%: Ընդհանուր առմամբ, 2023թ. և 2024թ. բյուջետային մուտքերը կազմել են համապատասխանաբար՝ 98.06% և 98.74%: Արտաբյուջետային մուտքերը ձևավորվում են ուսանողների վարձավճարներից, ինչպես նաև կարճաժամկետ վճարովի դասընթացներից, որոնցից ներգրաված մուտքերը չնչին տեսակարար կշիռ ունեն՝ մինչև 0.86%: Փորձագիտական խումբը նկատում է, որ Քոլեջի ֆինանսական քաղաքականությունը, դրամական միջոցների բաշխումը չի փոխկապակցվում ՌԾ-ի նպատակներին:

Քոլեջը կրթական ծրագրերի համար պահանջվող նվազագույն ռեսուրսների հաշվարկ չի իրականացրել: Գնահատված չէ, թե ուսանողների ո՞ր քանակն է ապահովում ինքնաձախսածածկում, առկա չէ ռեսուրսների բաշխման քաղաքականություն: Դիտարկումները ցույց տվեցին, որ խմբերը, որպես կանոն, փոքրաթիվ ուսանողներ ունեն, իսկ, օրինակ, միջնակարգ կրթության հենքով Պարարվեստ մասնագիտությամբ քոլեջն ունի մեկական ուսանող առաջին և երկրորդ կուրսերում:

Փորձագիտական այցից պարզ դարձավ, որ դրամաշնորհային ծրագրերի մասնակցության, ֆինանսավորման այլ մոդելների կիրառման դեպքեր քոլեջում առկա չեն:

Քոլեջի փաստաթղթաշրջանառությունը լիազոր մարմնի հետ ապահովվում է Mulberry համակարգով: Ներքին փաստաթղթաշրջանառությունն իրականացվում է թղթային տարբերակով: Փորձագիտական այցի ընթացքում պարզվեց, որ ներքին շահակիցները որոշ դեպքերում տեղեկացված չեն քոլեջում գործող կարգերից և կանոնակարգերից, քանի որ հստակեցված չեն վերևից ներքև և ներքևից վերև տեղեկությունների փոխանցման մեխանիզմներ:

Ռեսուրսների դիտարկումից պարզ դարձավ, որ քոլեջն ունի ջեռուցման համակարգ, որը պետական ֆինանսավորմամբ գործարկվել է 2022-2023թթ.: Շահակիցների կողմից այս փաստը քանիցս նշվեց, քանի որ մինչ այդ հաստատությունը ջեռուցվել է փայտի վառարաններով: Հակահրդեհային համակարգ առկա չէ, կրակմարիչներն ունեն նորացման կարիք: Շենքում տեղադրված են տեսանկարահանող սարքավորումներ: Հարկերում առկա են նաև տարահանման պլաններ, ինչպես նաև դեպի ապաստարան (կամ դեպի ելք) ուղղություն ցույց տվող ցուցանակներ⁸: Նկուղային տարածքը բարվոք վիճակում չէ, արտակարգ իրավիճակի դեպքում չի կարող լիարժեք կիրառվել որպես ապաստարան:

Քոլեջում կա բուժկետ, նույն սենյակում տեղակայված է կադրերի տեսուչի աշխատավայրը: Շենքի մուտքը և առաջին հարկի հատվածը կահավորված է թեքահարթակներով: Փորձագիտական այցից պարզ դարձավ, որ քոլեջը չունի կրթության առանձնահատուկ պայմանների կարիք ունեցող ուսանողներ:

Ըստ ինքնավերլուծության՝ Քոլեջն իրականացրել է ռեսուրսներից բավարարվածության հարցումներ դասախոսների և ուսանողների շրջանում, որոնց արդյունքներով ուսանողներին 64%-ը և դասախոսները 56%-ը ընդհանուր առմամբ բավարար են համարում առկա ռեսուրսները: Սակայն փորձագիտական այցի ընթացքում պարզվեց, որ դասախոսների շրջանում ռեսուրսների վերաբերյալ ուսումնասիրություններ չեն իրականացվել, ուստի ներկայացված տվյալներն ըստ էության արժանահավատ չեն: Մինևույն ժամանակ, 2024-2025 ուսումնական տարվա ուսանողների կրթական ռեսուրսներից բավարարվածության վերաբերյալ հարցման

⁸ Նախադասությունը խմբագրվել է Քոլեջի դիտարկումների հիման վրա:

արդյունքների որակի ապահովման պատասխանատուի վերլուծության մեջ նշվում է, որ ռեսուրսներից բավարարվածության գնահատականը գոհացուցիչ չէ, և տնօրինության կողմից անհրաժեշտ է միջոցներ ձեռնարկել մի շարք ուղղություններով՝ արդիականացնել ուսումնական և լաբորատոր կաբինետները, կահավորանքը, բարելավել ընդհանուր սանիտարահիգիենիկ և սանհանգույցների վիճակը, հասանելի դարձնել համացանցը:

Դատողություններ: Փորձագիտական խումբը դրական է գնահատում այն հանգամանքը, որ Քոլեջի Զարգացման ծրագրում կարևորվում է ենթակառուցվածքների և ռեսուրսների արդիականացումը: Վերջին տարիներին իրականացված աշխատանքները՝ նորոգված համերգային դահլիճի, ցուցասրահի և ջեռուցման համակարգի ներդրումը, որոշակիորեն նպաստում են ժամանակակից և ստեղծագործական կրթական միջավայրի ձևավորմանը:

Ինչ վերաբերում է ուսումնական մասնաշենքին և լսարաններին, ապա դրանց զգալի մասը պահանջում է վերանորոգում և նյութատեխնիկական թարմացում: Նման աշխատանքների իրականացումը միայն Քոլեջի բյուջեի շրջանակներում հնարավոր չէ ապահովել: Այս համատեքստում նպատակահարմար է, որ ՄՈՒՀ-ի ղեկավար կազմը ձեռնարկի քայլեր՝ ներգրավելու լրացուցիչ ֆինանսական միջոցներ և գործընկերներ՝ ուսումնական միջավայրի բարելավման համար:

Միևնույն ժամանակ, փորձագիտական խումբը արձանագրում է, որ առկա ռեսուրսների օգտագործումը նույնպես միշտ չէ, որ արդյունավետ է: Մասնավորապես, «Պարարվեստ» կրթական ծրագրի արդյունավետ կազմակերպման համար անհրաժեշտ է առավել նպատակային և անվտանգ օգտագործել առկա ենթակառուցվածքները՝ հարմարեցնելով դրանք կրթական ծրագրի նպատակներին:

Փորձագիտական խումբը դրական է գնահատում Քոլեջի ջանքերը՝ երաժշտական նոր գործիքների ձեռքբերման ուղղությամբ: Միևնույն ժամանակ, կարևոր է, որ նման հնարավորություններ ստեղծվեն բոլոր մասնագիտությունների համար: Մասնավորապես՝ նպատակահարմար է «Դերասանական արվեստ» մասնագիտությամբ ուսանողների համար ապահովել գործնական պարապմունքների հնարավորություններ՝ դիտարկելով նաև Կապանի դրամատիկական թատրոնի հետ համագործակցության և փորձասենյակների օգտագործման հնարավորությունը:

Փորձագիտական խումբը գտնում է, որ բյուջեի բաշխումն ըստ զարգացման ծրագրի նպատակների առավել նպաստավոր կդարձնի իրականացվող աշխատանքները: Ներկայում իրականացվող ֆինանսական կառավարման մետեցումները ենթակա են վերանայման, քանի որ միտված չեն արդյունքների ձեռքբերմանը: Ռեսուրսների կառավարման և ֆինանսական քաղաքականության վերանայումը, այդ թվում՝ այլընտրանքային աղբյուրների ընդգրկումը, կնպաստի զարգացման ծրագրի նպատակների, կրթական ծրագրերի երաշխավորված, կայուն ու շարունակական իրականացմանը:

Փորձագիտական խումբը նշում է, որ գործունեության արդյունավետության ապահովման համար անհրաժեշտ է շարունակաբար արդիականացնել Քոլեջի նյութատեխնիկական բազան. նպատակահարմար է համակարգիչներով հագեցնել բոլոր վարչական աշխատասենյակները և գրադարանը, ինչպես նաև նոր տեխնոլոգիաները առավել մատչելի դարձնել ուսանողների համար: Քանի որ գրադարանում առկա հիմնական գրականությունը վերաբերում է հիմնականում երաժշտական ուղղությանը, ՄՈՒՀ-ը պետք է ապահովի հասանելիություն արվեստի մյուս ոլորտներին վերաբերող թվային և էլեկտրոնային գրադարաններին, ինչը կստեղծի հավասար

տեղեկատվական հնարավորություններ բոլոր մասնագիտությունների ուսանողների համար և ֆինանսական տեսանկյունից ևս ավելի նպատակային և հասանելի լուծում կլինի:

Եզրահանգում: Հաշվի առնելով, որ քոլեջն իր կրթական ծրագրերն իրականացնելու համար ունի հապապատասխան ուսումնական միջավայր, հիմնականում ապահովված է մասնագիտական լսարաններով, անհրաժեշտ ենթակառուցվածքներով և ռեսուրսներով՝ համերգային դահլիճներ, ցուցասրահ, անհրաժեշտ երաժշտական գործիքներով, փորձում է նորացնել լսարանային ֆոնդը և համալրել անհրաժեշտ այլ ռեսուրսներով, գրադարանում որոշակիորեն առկա է մասնագիտական գրականություն, փորձագիտական խումբը գտնում է, որ ՄՈՒՀ-ը **բավարարում է** չափանիշ 7-ի պահանջներին:

Եզրակացություն: Քոլեջի ինստիտուցիոնալ կարողությունների համապատասխանությունը չափանիշ 7-ի պահանջներին գնահատվում է **բավարար**:

VIII. ՀԱՍԱՐԱԿԱԿԱՆ ՊԱՏԱՄԽԱՆԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆԸ

ԶԱՓԱՆԻՇ: ՄՈՒՀ-ն իր տրամադրած կրթության, իրականացրած հետազոտության և օգտագործած ռեսուրսների համար հաշվետու է պետությանը և հասարակությանը:

Փաստեր: ԿԱՊԲ-ում ներդրված է հաշվետվողականության ներքինից վերև համակարգ, որի շրջանակներում քոլեջի ստորաբաժանումները կիսամյակային և տարեկան կտրվածքով ներկայացնում են իրենց հաշվետվությունները՝ համաձայն ՄՈՒՀ-ի կազմակերպական կառուցվածքով սահմանված ենթակայության: Փորձագիտական ուսումնասիրությունների արդյունքում պարզ դարձավ, որ ներկայացվող հաշվետվությունները հիմնականում ունեն նկարագրողական բնույթ և հաճախ սահմանափակվում են որոշ թվային տվյալների ներկայացմամբ, օրինակ՝ գրադարանի ֆոնդում առկա գրքերի քանակը, ստացված նվիրատվությունները, իրականացված դասալսումների կամ ուսանողական այցերի քանակը: Անհրաժեշտ է նշել, որ ներկայացվող հաշվետվությունները անմիջականորեն փոխկապակցված չեն ԶԾ նպատակներին, ինչպես նաև դրանցում բացակայում են վերլուծությունները, օրինակ, որ ուղղություններով է նկատվում դասագրքերի պակաս և ինչ գրքեր/դասագրքեր է անհրաժեշտ ձեռք բերել, ինչպես նաև դասալսումների արդյունքում ինչ խնդիրներ են դուրս բերվել, որոնք կարող են հիմք հանդիսանալ հաջորդ տարիների գործունեության պլանավորման և բարելավման համար:

Կարիերայի կենտրոնը, սահմանված կարգով, եռամսյակային տվյալներ է ներկայացնում ԿԳՄՍ նախարարությանը: Կարիերայի կենտրոնի հաշվետվությունները շրջանավարտների զբաղվածության վերաբերյալ հիմնականում հավաքվում են բանավոր հարցումների միջոցով: Առկա չէ առանձին բազա, որտեղ յուրաքանչյուր կրթական ծրագրի համար նշված լինի շրջանավարտների զբաղվածության վայրն ու պաշտոնը: Տվյալները ներառում են միայն շրջանավարտների անուն-ազգանունները, հեռախոսահամարներն ու էլեկտրոնային հասցեները:

Տնօրենի տարեկան հաշվետվությունն ընդունում է քոլեջի կառավարման խորհուրդը: Հարկ է նշել, որ տնօրենի հաշվետվությունները նկարագրական են, հիմնականում պարունակում են որոշ քանակական տվյալներ, օրինակ՝ սովորողների և դասախոսների քանակը, ընդունելության և ավարտական քննությունների քանակական ցուցանիշներ և այլն: Տնօրենի տարեկան հաշվետվությունները չեն կառուցվում Զարգացման ծրագրի դրույթների հիմնա վրա,

ուստի չափելի չեն դառնում փաստաթղթում ներկայացված տվյալները, անհնար է դառնում արձանագրել զարգացումն ու առաջխաղացման միտումները:

Քոլեջը չունի պաշտոնական կայքէջ: Ֆինանսական ռեսուրսի սղության պատճառով կայքէջի պատրաստումը դեռևս պլանավորման փուլում է: Քոլեջն իր գործունեության վերաբերյալ թափանցիկության ապահովումը փորձում է իրականացնել սոցիալական հարթակների միջոցով (<https://www.facebook.com/share>): Հարթակի վարման պատասխանատուն է ուսումնական աշխատանքների գծով տնօրենի տեղակալը: Էջում հիմնականում ներկայացվում են հայտարարություններ նախատեսվող միջոցառումների մասին, ուսանողների կողմից երաժշտական, պարային կատարումներ, տարբեր միջոցառումների լուսաբանում, ընդունելության ժամանակացույց և այլն: Էջը բացվել է 2017 թվականին, այս պահին ունի ավելի քան չորս հազար հետևորդ: Մշտադիտարկելով սոցիալական նշված հարթակի հրապարակումները՝ փորձագիտական խումբը նշում է, որ էջը, ներկայացնելով ուսումնական հաստատության առօրյան, չի պարունակում տեղեկատվություն քոլեջում գործող ներքին կարգուկանոնի մասին, զարգացման ծրագիրը, հաշվետվություններ, գործող կարգեր, այլ բնույթի պաշտոնական անհրաժեշտ տեղեկատվություն, որով քոլեջը կարող է հաշվետու լինել արտաքին շահակիցների լայն շրջանակի առջև:

Քոլեջի համար հետադարձ կապի ապահովման մեխանիզմներ հիմնականում դիտարկվում է կրկին ֆեյսբուքյան էջը, քոլեջի էլեկտրոնային հասցեն և հեռախոսահամարը: Սակայն փորձագիտական խմբի ուսումնասիրությունները ցույց տվեցին, որ ՄՈՒՀ-ը արագ չի արձագանքում, օրինակ, թվային հարթակում գրված նամակներին:

Հանրակրթության ավարտական դասարանի աշակերտներին քոլեջի ընդունելության քննություններին նախապատրաստելու համար հաստատությունը քննությունների նախաշեմին իրականացնում է անվճար դասընթացներ-խորհրդատվություն, որոնց մասնակցում են քոլեջի դիմորդները:

2023-2025 թվականներին Քոլեջում իրականացվել է կարճաժամկետ դասընթաց «Համակարգիչների շահագործում» թեմայով, որին մասնակցել է 8 անձ: Քոլեջում գործում է նաև ստուդիա, որտեղ ուսանողները, վճարովի հիմունքներով, կարող են մասնակցել, օրինակ՝ պարի, նկարչության, այլ պարապմունքների:

Քոլեջի ուսանողները և դասախոսներն իրենց կատարումներով մասնակցում են համայնքային մշակութային միջոցառումներին, որոնք երբեմն տեղի են ունենում հենց քոլեջի երգեհոնային դահլիճում: Քոլեջի ուսանողների հաշվետու կամ ընթացիկ համարգները, որոնք կրկին տեղի են ունենում երգեհոնային դահլիճում, հիմնականում բաց են այցելուների համար. դրանց մասնակից են լինում ուսանողների ծնողներ, այլ շահակիցներ: Այս գործունեությունը հանդիսանում է հասարակությանը մշակութային և կրթական արժեքների փոխանցման հիմնական հարթակ:

Դատողություններ: Փորձագիտական խումբը դրական է գնահատում այն փաստը, որ ՄՈՒՀ-ում ներդրված է հաշվետվողականության ներքնից վերն համակարգը, որի միջոցով հնարավոր է դառնում դիտարկել բոլոր ստորաբաժանումների կատարած աշխատանքների ընդհանուր արդյունքները: Սակայն հաշվետվությունները չեն ուրվագծում քոլեջի զարգացումը, քանի որ փոխկապակցված չեն ՁԾ նպատակներին: Փորձագիտական խումբը գտնում է, որ հաշվետվողականության համակարգի հստակեցումը և համապատասխանեցումը Զարգացման ծրագրին հնարավորություն կտա Քոլեջին մշտապես և պարբերաբար վերլուծել իրականացվող

աշխատանքները, վեր հանել առկա խնդիրները՝ հետագա բարելավման ծրագրեր մշակելու համար:

Փորձագիտական խումբը դրական է գնահատում քոլեջի ներկայության ապահովումը թվային հարթակում: Մակայն գործունեության վերաբերյալ թափանցիկության ապահովման համար անհրաժեշտ է ոչ միայն լուսաբանել քոլեջում իրականացվող կրթամշակութային աշխատանքները, որոնք արվեստի ոլորտում գործող ուսումնական հաստատության անբաժանելի մասն են, այլև հնարավորություն տալ բոլոր շահակիցներին ծանոթ լինել քոլեջի կառավարման, կազմակերպական, իրավական, ֆինանսական և այլ խնդիրներին, դրանով իսկ ապահովելով քոլեջի գործունեության թափանցիկությունը և հաշվետվողականությունը:

Փորձագիտական խումբը կարևորում է այն հանգամանքը, որ քոլեջը փորձում է լրացուցիչ (թեև վճարովի հիմունքներով) պարապմունքներ իրականացնել քոլեջի ուսանողների և տարբեր արվեստներով հետաքրքրվող այլ շահակիցների համար: Փորձագիտական խմբի դիտարկմամբ՝ նշված նախաձեռնությունն արդյունավետ չի իրականանում, քանի որ չի մշակվել այս ուղղությամբ հստակ քաղաքականություն և գործողությունների ծրագիր: Փորձագիտական խումբը գտնում է, որ ցանկացած նախաձեռնություն, որով քոլեջը կկարողանա դեպի քոլեջ հրավիրել շահակիցների լայն շրջանակի ուշադրությունը, կնպաստի քոլեջի հեղինակության ձևավորմանը, պետության և հասարակության առջև հաշվետվողականության և թափանցիկության ապահովմանը:

Թեև քոլեջն ունի հետադարձ կապի ապահովման մեխանիզմներ, դրանք լիարժեք չեն օգտագործվում շահակիցների հետ հաղորդակցության համար: Փորձագիտական խմբի գնահատմամբ՝ այսօր առավել քան կարևոր է ներկայացվածությունը թվային հարթակներում և դրանց միջոցով շահակիցների հետ կապի ձևավորումը, հետադարձ կապի ապահովումը, ինչը նպաստում է վստահելիության բարձրացմանը:

Փորձագիտական խումբը դրական է գնահատում, որ իր տեսակի մեջ Կապանում եզակի՝ քոլեջի երգեհոնային դահլիճն օգտագործվում է ոչ միայն քոլեջի կրթամշակութային ծրագրերի, այլև համայնքային մշակութային միջոցառումների համար: Տարբեր ձևաչափերով ընդգրկումը համայնքային մշակութային միջոցառումներին, նախագծերին կնպաստի քոլեջի ճանաչելիությանը և վարկանիշին, հանրային դերակատարման ակտիվությանը:

Փորձագիտական խումբը դրական է գնահատում ուսանողների և դասախոսների մասնակցությունը քոլեջի համերգներին կամ համայնքային մշակութային միջոցառումներին: Փորձագիտական խումբը կարծում է, որ այս հարցում քոլեջը կարող է էլ ավելի ակտիվ դրսևորվել՝ ապահովելով ակտիվ ընդգրկվածություն և ներկայություն ոչ միայն քաղաքային, այլև հանրապետական նշանակության մշակութային միջոցառումներին, ինչը կրկին դրականորեն կանդրադառնա ուսումնական հաստատության ճանաչելիությանը և վարկանիշին ավելի լայն աշխարհագրությամբ:

Եզրահանգում: Հաշվի առնելով, որ ՄՈՒՀ-ն ունի հաշվետվողականության որոշակի ձևավորված համակարգ, շահակիցներին առաջարկում է լրացուցիչ դասընթացների (պարապմունքների) հնարավորություն, քոլեջը ներկայացված է սոցիալական հարթակում (ֆեյսբուք), ունի հետադարձ կապի ապահովման համար որոշ մեխանիզմներ, երգեհոնային դահլիճն օգտագործվում է նաև համաքաղաքային միջոցառումների համար, քոլեջի ուսանողները և դասախոսները մասնակցում են համայնքային միջոցառումներին, փորձագիտական խումբը գտնում է, որ ՄՈՒՀ-ը **բավարարում է** չափանիշ 8-ի պահանջներին:

Եզրակացություն: Քոլեջի ինստիտուցիոնալ կարողությունների համապատասխանությունը չափանիշ 8-ի պահանջներին գնահատվում է **բավարար**:

IX. ԱՐՏԱՔԻՆ ԿԱՊԵՐԸ ԵՎ ՄԻՋԱԶԳԱՅՆԱՑՈՒՄԸ

ՉԱՓԱՆԻՇ: Արտաքին կապերի միջոցով ՄՈՒՀ-ը խրախուսում է փորձի փոխանակումը և զարգացումը՝ նպաստելով հաստատության միջազգայնացմանը:

Փաստեր: Հաստատությունն իր ԶԾ-ում արտաքին կապերի և միջազգայնացման ուղղությամբ նպատակ չի սահմանել: Փորձագիտական այցից պարզ դարձավ, որ արտաքին կապերի զարգացման և միջազգայնացման ուղղությամբ աշխատանքները փաստացի իրականացվում են Քոլեջի տնօրենի կողմից:

Ուսումնասիրությունից պարզ դարձավ, որ հաստատությունը համագործակցում է շուրջ 10 գործընկեր կազմակերպության հետ՝ կրթական ծրագրերի շրջանակներում ուսանողների պրակտիկաների կազմակերպման նպատակով: ՄՈՒՀ-ի գործատու-գործընկերներից են Կապանի Ալ.Շիրվանզադեի անվան պետական դրամատիկական թատրոնը, Կապանի Ա.Խաչատրյանի անվան երաժշտական դպրոցը, Կապանի թիվ 2 և թիվ 3 երաժշտական դպրոցները, Կապանի գեղարվեստի դպրոցը, Կապանի մշակույթի կենտրոնը, Ժամանակակից արվեստի թանգարանի Կապանի մասնաճյուղը: Փորձագիտական այցից պարզ դարձավ, որ թեև քոլեջն ունի գործատուների հետ համագործակցության որոշակի շրջանակ, այնուամենայնիվ, հիմնականում փոխգործակցությունը սահմանափակվում է ուսանողների պրակտիկաների կազմակերպման հարցերով: Քոլեջը նախաձեռնողականություն չի ցուցաբերում գործատուների ռեսուրսներն ու աշխատանքային միջավայրը կիրառելու ուսանողների գործնական պարապմունքների կազմակերպման գործընթացում: Օրինակ՝ «Դերասանական արվեստ» մասնագիտության կրթական ծրագրի շրջանակում գործնական պարապմունքների իրականացման համար ՄՈՒՀ-ը չունի համապատասխան միջավայր, միևնույն ժամանակ, չի կիրառում տեղի թատրոնի ռեսուրսային հնարավորությունները: Գործատուների հետ հանդիպումներից պարզ դարձավ, որ նրանք բաց են համագործակցության ընդլայնման համար և պատրաստակամ են Քոլեջի հետ համատեղ մշակել և իրականացնել նոր նախաձեռնություններ՝ ուղղված կրթական ծրագրերի գործնական բաղադրիչի արդյունավետության բարձրացմանը: Փորձագիտական խմբի դիտարկումներով՝ քոլեջն ունի արտաքին շահակից-գործընկերներ բոլոր մասնագիտությունների ուղղություններով՝ երաժշտական արվեստ, կերպարվեստ, դիզայն, պարարվեստ, թատերական արվեստ, սակայն գործնականում ՄՈՒՀ-ը լիարժեքորեն չի օգտագործում համագործակցությունը՝ ի շահ ուսումնական հաստատության:

Փորձագիտական հանդիպումներից և փաստաթղթերի ուսումնասիրությունից պարզ դարձավ, որ քոլեջը չունի ամրագրված և գործնական համագործակցություն այլ միջին մասնագիտական ուսումնական հաստատությունների հետ, մասնավորապես՝ արվեստի կրթության ոլորտում: Փորձագիտական խմբի դիտարկումներով՝ քոլեջը չի համագործակցում ոչ այլ մարզային, ոչ էլ մայրաքաղաքային թե՛ միջին մասնագիտական, թե՛ բարձրագույն ուսումնական հաստատությունների հետ:

ՄՈՒՀ-ը վերջին տարիներին համագործակցում է ՏԻՄ-ի հետ, որի արդյունքում կարողացել է վերանորոգել քոլեջի մուտքային հատվածը, երգեհոնային դահլիճը և ցուցասրահը:

Քոլեջի ուսանողները մասնակցել են մի շարք համայնքային և հանրապետական մրցույթների: Յուրաքանչյուր տարի ուսանողները մասնակցում են «Նոր ձեռքեր» կիրառական արվեստի համահայկական մրցույթ-փառատոնին, «Արտ Մյուզիք» արվեստի միջազգային մրցույթ-փառատոնին: Սակայն ուսանողների կամ դասախոսների մասնակցությունը մշակութային նախագծերին կամ փառատոններին տեղի է ունենում ոչ կանոնավոր, չպլանավորված, չի ուսումնասիրվում մասնակցության արդյունավետությունը, ուստի և չի արձանագրվում, թե ինչին է նպաստում այդ մասնակցությունը՝ կրթության որակի²ն, ուսանողների փորձառության ձևավորման³ը, արտաքին կապերի հաստատման⁴ը, քոլեջի ճանաճելիության⁵ը:

Ինչ վերաբերում է միջազգային կապերին, ապա 2025թ. ապրիլ ամսին քոլեջի տնօրենի ղեկավարությամբ մի խումբ դասախոսներ այցելել են ԻԻՀ Թավրիզ քաղաքի արվեստի համալսարան և նրա բազային քոլեջ՝ ծանոթանալու կրթօջախների իրականացրած գործունեությանը և կրթական ծրագրերին:

Փորձագիտական այցից պարզ դարձավ, որ կրթական ծրագրերում փորձի փոխանակման, կրթական ծրագրերի համեմատական վերլուծության դեպքեր և լավագույն փորձի ուսումնասիրություն ու տեղայնացում տեղի չի ունեցել: ՄՈՒՀ-ում քայլեր չեն իրականացվում նոր գործընկերներ գտնելու և «Էրագմուս+» ծրագրերին մասնակցելու ուղղությամբ:

Անդրադառնալով ներքին շահակիցների օտար լեզուների տիրապետմանը՝ փորձագիտական խումբը նշում է, որ հաստատությունում լեզվի (ռուսերեն, անգլերեն) իմացության մակարդակի օբյեկտիվ գնահատում չի իրականացվել: Միայն փորձագիտական հանդիպումներից պարզ դարձավ, որ քոլեջի դասավանդողների զգալի մասը տիրապետում է ռուսերենին, սակայն ռուսալեզու երկրներից նույնպես ՄՈՒՀ-ը չունի գործընկերներ, որոնց հետ կարող էր համագործակցել:

Փորձագիտական խումբն արձանագրում է, որ քոլեջը քայլեր չի նախատեսում ուսանողական, դասախոսական և վարչական անձնակազմի օտար լեզվի իմացության մակարդակը բարձրացնելու ուղղությամբ:

Դատողություններ: Փորձագիտական խումբը դրական է համարում այն փաստը, որ ՄՈՒՀ-ը ձևավորել է համագործակցություն մի շարք տեղական մշակութային և կրթական հաստատությունների հետ, ինչպես նաև համայնքի աջակցությամբ իրականացրել է ենթակառուցվածքային բարելավումներ: Նշված ոլորտում գործունեությունը փաստացի իրականացվում է տնօրենի անհատական նախաձեռնությամբ և ոչ համակարգված ձևով, քանի որ նաև ԶԾ-ն արտաքին կապերի ձևավորման և զանգացման նպատակ չի սահմանում:

Հարկ է նշել, որ քոլեջի համագործակցությունը սահմանափակված է միայն համայնքային, մասնավորապես՝ Կապան քաղաքում գործող կազմակերպություններով: Մինչդեռ գործընկերության հաստատումը այլ միջին մասնագիտական ուսումնական հաստատությունների հետ քոլեջին հնարավորություն կտար իրականացնելու ոչ միայն կրթական ծրագրերի համամատական վերլուծություն և լավագույն փորձի ուսումնասիրություն ու տեղայնացում, այլև կստեղծեր մշակութային, դասավանդման, կառավարման փորձի փոխանակման մշակույթ: Փորձագիտական խմբի դիտարկմամբ, քոլեջում կրթական ծրագրերի արդիականացման, դասախոսական կազմի վերապատրաստման, արտաքին կապերի

ձևավորմանն և ապրապնդմանը կնպաստի նաև համագործակցության ձևավորումը գոնե հայաստանյան բարձրագույն ուսումնական հաստատությունների հետ: Երևանի Կոմիտասի անվան պետական կոնսերվատորիան, Երևանի թատրոնի և կինոյի պետական ինստիտուտն ու Հայաստանի գեղարվեստի պետական ակադեմիան Կապանի արվեստի պետական քոլեջի անմիջական և ուղիղ արտաքին շահակիցներն են, որոնց հետ համագործակցությունը նպաստի թե՛ կրթական ծրագրերի բարելավմանը, թե՛ դասախոսական կազմի վերապատրաստումների հնարավորությանը, թե՛ շրջանավարտների կրթության շարունակականության ապահովմանը, թե՛ ոլորտի առաջատար մասնագետների հետ կապերի ձևավորման ընդլայնմանը, թե՛ բուհերի միջոցով այլ արտաքին կապերի, գուցե և՛ միջազգային կապերի ձևավորմանը:

Փորձագիտական խմբի կարծիքով, կարևոր է ուսանողների, նաև դասախոսների մասնակցությունը Հայաստանում իրականացվող տարբեր մշակութային նախագծերին և միջոցառումներին, որոնք բազմազան են իրենց թեմատիկայով, աշխարհագրությամբ, մասնագիտական չափանիշներով: Սակայն քոլեջի մասնակցությունը նման միջոցառումներին նվազագույն է, քանի որ ուսումնական հաստատությունում նշված գործընթացները համակարգված չեն և չունեն պատասխանատու: Մասնակցությունը, օրինակ, հանրապետական մշակութային նախաձեռնություններին մարզային քոլեջի համար կարող է ոչ միայն մասնագիտական համայնքին իր ուսանողներին կամ դասախոսներին ներկայացնելու ու քոլեջում իրականացվող ստեղծագործական աշխատանքներին ծանոթացնելու հարթակ դառնալ, այլև արտաքին կապերի ձևավորման հնարավորություն:

Փորձագիտական խումբը մտահոգիչ է համարում, որ միջազգային որևէ համագործակցություն քոլեջը փաստացի չունի՝ բացակայում են կրթական ծրագրերի համեմատական վերլուծության, փորձի փոխանակման, լավագույն փորձի տեղայնացման դեպքեր, ինչպես նաև «Էրազմուս+» ծրագրերին մասնակցության նախաձեռնությունները:

ՄՈՒՀ-ի կողմից չի իրականացվել ներքին շահակիցների օտար լեզուների իմացության մակարդակի գնահատում: Դասախոսական անձնակազմի և ուսանողների լեզվական կարողությունների զարգացմանն ուղղված ծրագրեր չեն նախատեսվում, ինչն էլ սահմանափակում է միջազգային համագործակցության և փորձի փոխանակման հնարավորությունը:

Եզրահանգում: Հաշվի առնելով, որ արտաքին կապերի ներգրավման աշխատանքներով զբաղվում է միայն մեկ անձ, գործատուների հետ համագործակցությունը սահմանափակվում է որոշ դեպքերում պրակտիկաների կազմակերպմամբ, առկա չեն գործատուների ռեսուրսների կիրառման դեպքեր, քոլեջի ղեկավար կազմը ակտիվություն չի դրսևորում գործատուների շրջանակը մեծացնելու ուղղությամբ, առկա չէ գործնական և արդյունավետ համագործակցություն հայաստանյան միջին մասնագիտական և ոլորտային բարձրագույն ուսումնական հաստատությունների հետ, ինչպես նաև բացակայում են միջազգայնացման հիմքեր, առկա չեն նաև հստակ տվյալներ դասախոսների և ուսանողների օտար լեզվի իմացության վերաբերյալ, քայլեր օտար լեզվի իմացության բարելավման ուղղությամբ, փորձագիտական խումբը գտնում է, որ ՄՈՒՀ-ը **չի բավարարում** չափանիշ 9-ի պահանջներին:

Եզրակացություն: Քոլեջի ինստիտուցիոնալ կարողությունների համապատասխանությունը չափանիշ 9-ի պահանջներին գնահատվում է **անբավարար**:

X. ՈՐԱԿԻ ՆԵՐՔԻՆ ԱՊԱՀՈՎՄԱՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳ

ՉԱՓԱՆԻՇ: ՄՈՒՀ-ն ունի որակի ապահովման ներքին համակարգ, որը նպաստում է հաստատության բոլոր գործընթացների շարունակական բարելավմանը և որակի մշակույթի ձևավորմանը:

Փաստեր: Քոլեջում որակի ապահովման համակարգի ներդրման աշխատանքները գործնականում սկսել են 2023թ.-ից: Գործընթացները մեկնարկելու նպատակով ներդրվել է որակի ապահովման պատասխանատուի հաստիքը, մշակվել է աշխատանքային նկարագիրը, որով սահմանված են պատասխանատուի **պարտականությունները** (որակի ապահովման համար նախատեսել հաշվետվության ընթացակարգեր, ապահովել որակի գործընթացների և ընթացակարգերի թափանցիկությունը, դրանցում ուսանողների և շրջանավարտների, հիմնական գործատուների և արտաքին փորձագետների գործուն մասնակցությունը, զարգացնել կրթության որակի մշակույթը և այլն), **պատասխանատվությունը** (դասավանդման և ուսումնառության որակի գնահատման գործիքակազմի մշակում, դասավանդման և ուսումնառության որակի գնահատման առնչվող գործընթացների համակարգում և իրականացում, այլ), **իրավունքները** (առաջարկություններ ներկայացնել աշխատանքների արդյունավետությունը բարելավելու նպատակով, համագործակցել կառուցվածքային ստորաբաժանումների ղեկավարների հետ, հայտնել տնօրինությանը աշխատանքի ընթացքում ի հայտ եկած բոլոր թերությունների մասին և առաջարկներ ներկայացնել դրանց վերացնելու ուղղությամբ և այլն): Անհրաժեշտ է նշել, որ աշխատանքային նկարագիրը չի ներառում տվյալների հավաքագրման և վերլուծության գործառնություններ, մասնավորապես՝ ուսանողների առաջադիմության, կրթական ծրագրերի արդիականության, շրջանավարտների զբաղվածության և գործատուների գոհունակության ուղղություններով:

Որակի ապահովման գործընթացների կանոնակարգման նպատակով քոլեջը փորձել է ձևավորել համապատասխան փաստաթղթային բազա, 2024թ. մշակվել են՝ «Որակի ներքին ապահովման քաղաքականություն և ընթացակարգեր», «Քոլեջի կրթական ծրագրերի գնահատման քաղաքականություն և ընթացակարգեր», «Դասավանդման որակի գնահատման կանոնակարգ. դասախոսների անցկացման ուղեցույց» փաստաթղթերը:

«Որակի ներքին ապահովման քաղաքականություն և ընթացակարգեր» փաստաթուղթը սահմանում է որակի ապահովման գործունեության շրջանակը՝ ընդգրկելով կառավարման, կրթական ծրագրերի, ուսումնառության և ուսանողական կյանքի կազմակերպման, դասախոսական կազմի զարգացման, ենթակառուցվածքների բարելավման և այլ ոլորտներ: Մակայն փաստաթղթում հստակ չի սահմանազատվում որակի ապահովման պատասխանատուի դերը յուրաքանչյուր ուղղության շրջանակում, մասնավորապես՝ տվյալների հավաքագրման, վերլուծության տեսանկյունից: Փորձագիտական այցից պարզ դարձավ, որ որակի ապահովման պատասխանատուն հստակորեն չի պատկերացում իր հիմնական գործառնությունները: Տնօրինությունը չի սահմանել, թե որ ուղղություններով և ինչպիսի տվյալներ են անհրաժեշտ հավաքագրել, որոնք հիմք կհանդիսանան որոշումների կայացման համար:

Քոլեջի կողմից մշակված «Կրթական ծրագրերի գնահատման քաղաքականություն և ընթացակարգեր» փաստաթղթում հստակ նշված չէ, թե որակի ապահովման պատասխանատուն ինչ մեխանիզմներով և ինչ ուղղություններով պետք է տվյալներ հավաքագրի կրթական ծրագրերի արդյունավետության գնահատման համար: Արդյունքում՝ քոլեջում գոյություն ունեն մի շարք ընդհանրական բնույթի փաստաթղթեր, որոնք չեն սահմանում գործընթացների հստակ

նպատակներ, մեխանիզմներ և ակնկալվող արդյունքներ: Սա հանգեցնում է նրան, որ մշակված փաստաթղթերը չեն կիրառվում:

Քոլեջում որակի ապահովման պատասխանատուն աշխատում է 0.5 դրույքով և միաժամանակ զբաղեցնում է իրավախորհրդատուի պաշտոնը: Վերջինս ներգրավված է նաև խորհրդակցական մարմինների և Կառավարման խորհրդի նիստերին՝ որպես հրավիրյալ անդամ, սակայն նիստերի ընթացքում որակի ապահովման տեսանկյունից վերլուծական ներկայացումներ կամ տվյալահեն առաջարկություններ չի ներկայացվում և չի քննարկվում:

Փորձագիտական հանդիպումներից պարզ դարձավ, որ որակի ապահովման պատասխանատուի գործունեությունը հստակ պլանավորված և համակարգված չէ: Փորձ է արվում ՈԱ աշխատանքները հիմնականում կենտրոնացնել ներքին շահակիցների շրջանում իրականացվող հարցումների շուրջ, օրինակ՝ ուսանողների շրջանում անցկացվել է դասավանդման որակի, արդյունավետության և ռեսուրսներից բավարարվածության վերաբերյալ հարցման: Նշված հարցումների մեթոդաբանությունը հնարավորություն չի ընձեռել հստակ խնդիր կամ առաջարկ դուրս բերել, բոլորը եղել են փակ հարցեր: Իրականացված հարցումները նաև չեն կրում պարբերական բնույթ: Միևնույն ժամանակ, հարցումների արդյունքները չեն քննարկվում գործող խորհուրդներում կամ քոլեջի ղեկավար կազմի հետ:

Որակի ապահովման պատասխանատուի 2023–2024 ուսումնական տարվա երկրորդ և 2024–2025 ուսումնական տարվա առաջին կիսամյակների հաշվետվությունների ուսումնասիրությունը ցույց է տալիս, որ դրանք այդքան էլ հաշվետվություններ չեն, քանի որ փաստաթղթերում հիմնականում ներկայացված են պատասխանատուի գործառույթները, որոնց մի մասը փաստացի չի իրականացվել, օրինակ՝ դասախոսների և ուսանողների հարցումների անցկացում, ուսումնական պլանների ուսումնասիրություն, կրթական ծրագրերի վերանայում, սակայն բացակայում են դրանց արդյունքների վերլուծությունը և եզրակացությունները: Հաշվետվությունները ավարտվում են ընդհանրական եզրահանգումներով:

Փորձագիտական այցից պարզ դարձավ, որ քոլեջում չի իրականացվում որակի ապահովման գործընթացի բենչմարքինգ, չի ուսումնասիրվում այլ ուսումնական հաստատությունների փորձը, որակի ապահովման համատեքստում առկա չէ որևէ համագործակցություն այլ քոլեջի կամ բուհի հետ:

Անդրադառնալով քոլեջի որակի արտաքին գնահատման գործընթացների իրականացման համար ներկայացրած ինքնավերլուծությանը՝ հարկ է նշել, որ փաստաթղթում լիարժեք ներկայացված չեն անհրաժեշտ հիմքերը, վերլուծությունների արդյունքներ: Փորձագիտական այցից պարզ դարձավ, որ քոլեջի ինստիտուցիոնալ կարողությունների ինքնավերլուծության գործընթացը կազմակերպվել և համակարգվել է տնօրենի կողմից: Ինքնանվերլուծությունը չի տարածվել շահակիցների շրջանակում, չի դարձել քննարկման առարկա: Փորձագիտական ուսումնասիրություններից պարզ դարձավ, որ գործատուների և ներքին շահակիցների կարիքներն ամբողջությամբ արտացոլված չեն ինքնավերլուծությունում:

Դատողություններ: Թեև ՄՈԻՀ-ն ձեռնարկել է որակի ապահովման համակարգի ներդրման նախնական քայլեր՝ մշակելով քաղաքականություններ և ընթացակարգեր, համակարգը դեռևս լիարժեք չի գործում և չունի հստակ կառուցվածքային ու գործառնական ձևաչափ: Որակի ապահովման պատասխանատուի գործունեությունը համակարգված չէ, իրականացվող գործունեությունը չի հիմնվում հստակ սահմանված նպատակների և պլանավորված գործողությունների վրա, և իրականացվող որոշ գործընթացները տվյալների հավթագրման

ուղղությամբ ամբողջովին հնարավորություն չեն ընձեռում դրանք կիրառել որոշումների կայացման հիմքում: Կառավարումն ու որակի ապահովումը գործում են զուգահեռ՝ առանց իրական փոխկապակցության, ինչի հետևանքով որոշումները չեն հիմնվում փաստական տվյալների և վերլուծությունների վրա: Արդյունքում՝ որակի ապահովման համակարգը չի դառնում կառավարման գործընթացների անբաժանելի բաղադրիչ և հնարավորություն չի ընձեռում ապահովելու կրթական ծրագրերի, դասավանդման որակի և ուսանողական արդյունքների բարելավումը: Համակարգի կայացած չլինելը խոչընդոտում է քոլեջում տվյալահենք և կոլեգիալ կառավարման մշակույթի ներդրմանը:

Որակի ապահովման համակարգի կայացման և արդյունավետության բարձրացման համար անհրաժեշտ է այն դիտարկել որպես կառավարման և շարունակական բարելավման հիմնական գործիք: Քոլեջի ղեկավար անձնակազմը պետք է հստակ ձևակերպի որակի ապահովման պատասխանատուի գործառույթներն ու ակնկալվող արդյունքները՝ սահմանելով, թե որ ուղղություններով են տվյալները հավաքագրվելու, վերլուծվելու և դրանց հիման վրա ինչպիսի որոշումներ են կայացվելու: Այս գործընթացը պետք է ներառի կրթական ծրագրերի արդյունավետության, ուսանողների առաջադիմության, դասավանդման որակի, շրջանավարտների զբաղվածության և կառավարման արդյունավետության գնահատման հիմնական ուղղությունները:

ՄՈԻՀ-ը կարիք ունի ձևավորելու տվյալների հավաքագրման և վերլուծության միասնական մեթոդաբանություն, որպեսզի կրթական գործընթացների և կառավարման վերաբերյալ որոշումները հիմնվեն ոչ միայն թվային ցուցանիշների, այլև խորքային որակական տվյալների վերլուծությունների վրա: Տվյալահենք մոտեցումը պետք է ներառի ուսանողների առաջադիմության պարբերական վերլուծություն, շրջանավարտների զբաղվածության և այս գործընթացում առաջ եկած խնդիրների խորքային ուսումնասիրություն, գործատուների հետ կառուցվածքային հարցազրույցներ և հարցումներ՝ ծրագրերի համապատասխանությունը ոլորտի պահանջներին գնահատելու համար: Բացի այդ, դասավանդման որակի շարունակական բարելավման նպատակով անհրաժեշտ է կազմակերպել նույն մասնագիտական ոլորտի դասախոսների փոխադարձ դասալուսմներ, որոնց արդյունքների ամփոփումն ու վերլուծությունը պետք է համակարգվի որակի ապահովման կողմից՝ ապահովելով մեթոդական հմտությունների զարգացում և մասնագիտական փորձի փոխանակում: Ուսանողների, շրջանավարտների և դասախոսների հետ ֆոկլուս-խմբային քննարկումները, ինչպես նաև ուսումնական պարապմունքների դիտարկումները կծառայեն որպես կարևոր տվյալներ կրթական միջավայրի, ուսուցման մեթոդների և ուսանողական ներգրավվածության խորքային գնահատման համար: Տվյալների աղբյուրների բազմազանեցումը հնարավորություն կտա բացահայտել իրական խնդիրների պատճառահետևանքային կապերը և կառուցել հիմնավորված բարելավման գործողություններ:

Միևնույն ժամանակ, նպատակահարմար է ապահովել որակի ապահովման պատասխանատուի շարունակական մասնագիտական զարգացումը: Վերջինս պետք է վերապատրաստվի կրթական ծրագրերի կառավարման, ուսուցման արդյունքների գնահատման, ՄԿԾ-ների մշտադիտարկման և տվյալահեն վերլուծության ուղղություններով: Դա կնպաստի նրա մասնագիտական կարողությունների զարգացմանը և ՈԱ գործընթացների արդյունավետ կազմակերպմանը:

Որակի ապահովման գործընթացների շարունակական զարգացման համար կարևոր է ձևավորել համագործակցային միջավայր՝ ներգրավելով ուսանողներին, դասախոսներին,

շրջանավարտներին և գործատուներին ոչ միայն հարցումների, այլև թեմատիկ քննարկումների և աշխատանքային հանդիպումների ձևաչափով: Նման մոտեցումը կնպաստի ոչ միայն հետադարձ կապի ամրապնդմանը, այլև կրթական ծրագրերի և դասավանդման որակի շարունակական բարելավմանը:

Եզրահանգում: Հաշվի առնելով, որ որակի ապահովման գործընթացների ներդրման համար քոլեջի առանձնահատկություններին համապատասխան փաստաթղթեր ներդրված չեն, ՄՈՒՀ-ը չի սահմանել թե որակի ապահովման ուղղությամբ ինչ արդյունքների է ձգտում, քոլեջին չի հաջողվել թե՛ ներքին և թե՛ արտաքին շահակիցներին մասնակից դարձնել որակի ապահովման գործընթացների, փորձ է արվել ներդնել ՈԱ որոշ մեխանիզմներ, որոնք արդյունավետություն չեն ապահովում, ինքնավերլուծության բովանդակությունը և նրանում իրականացված SWOT վերլուծությունները հիմնականում չեն համապատասխանում քոլեջի իրական վիճակին, իսկ ներկայացված տվյալները որոշ դեպքերում արժանահավատ չեն, փորձագիտական խումբը գտնում է, որ ՄՈՒՀ-ը **չի բավարարում** չափանիշ 10-ի պահանջներին:

Եզրակացություն: Քոլեջի ինստիտուցիոնալ կարողությունների համապատասխանությունը չափանիշ 10-ի պահանջներին գնահատվում է **անբավարար**:

ԳՆԱՀԱՏԱԿԱՆՆԵՐԸ՝ ԸՍՏ ՀԱՎԱՏԱՐՄԱԳՐՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԻ

ՉԱՓԱՆԻՇ	ԵԶՐԱԿԱՅՈՒԹՅՈՒՆ
1. Առաքելություն և նպատակներ	Բավարարում է
2. Կառավարում ու վարչարարություն	Չի բավարարում
3. Մասնագիտության կրթական ծրագրեր	Չի բավարարում
4. Ուսանողներ	Բավարարում է
5. Պրոֆեսորադասախոսական և ուսումնաօժանդակ կազմ	Բավարարում է
6. Հետազոտություն և զարգացում	Չի բավարարում
7. Ենթակառուցվածք և ռեսուրսներ	Բավարարում է
8. Հասարակական պատասխանատվություն	Բավարարում է
9. Արտաքին կապեր և միջազգայնացում	Չի բավարարում
10. Որակի ներքին ապահովման համակարգ	Չի բավարարում

 Արմեն Հարությունյան
 Փորձագիտական խմբի ղեկավար

11-ը փետրվարի 2026թ .

ՀԱՎԵԼՎԱԾՆԵՐ

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 1. ՓՈՐՁԱԳԻՏԱԿԱՆ ԽՄԲԻ ԱՆԴԱՄՆԵՐԻ ԻՆՔՆԱԿԵՆՍԱԳՐԱԿԱՆՆԵՐ

Արմեն Հարությունյան՝ արվեստագիտության թեկնածու, դոցենտ: 2000թ. ավարտել է ԵԹԿՊԻ-ի Թատերագիտության բաժինը: 2002թ.-ից դասավանդում է Արվեստի սոցիոլոգիա և Թատրոնի պատմություն ԵԹԿՊԻ-ում: Մասնակցել է մի շարք վերապատրաստման դասընթացների. «Կամավորի ներառական դպրոց» (ՀՀ ԿԳՄՍ ԵՀՄԿ, Երևան, 2024), «Մասնագիտական կրթական ծրագիր. ակնկալվող ելքային արդյունքներ և ուսանողի գնահատում» (ՀՀ ՈԱԱԿ, Երևան, 2017), «Հանուն արդյունավետ ուսուցման և ուսումնառության» (ԵԹԿՊԻ, 2015), «Թատրոնի կառավարում» (Բոստոն, Նյու Յորք, 2008), «Սոցիոլոգիական որակական հետազոտություններ» (ԵՊՀ, 2001), «Art management, People management» (Թբիլիսի, 1999) և այլ: 2004-2011թթ. աշխատել է որպես Թատրոնի և կինոյի ֆակուլտետի դեկանի տեղակալ, 2011-2013թթ.՝ ուսումնական մասի վարիչ: 2013-2014թթ. աշխատել է Երևանի քաղաքապետարանի աշխատակազմի Մշակույթի և տուրիզմի վարչության մշակույթի բաժնում որպես գլխավոր մասնագետ: 2014-2023թթ. եղել է ԵԹԿՊԻ-ի Արվեստի պատմության, տեսության և կառավարման ֆակուլտետի դեկանը, իսկ 2023թ.-ից Զարգացման գծով պրոռեկտոր է: Մի շարք հոդվածների հեղինակ ու համահեղինակ է:

Օլյա Ավետիսյան՝ 2016թ. -ին ավարտել է Երևանի թեթև արդյունաբերության պետական քոլեջը՝ Հագուստի մոդելավորում և նախագծում մասնագիտությունը, 2016-2019-ին սովորել է Խաչատուր Աբովյանի անվան պետական մանկավարժական համալսարանի Գեղարվեստական կրթության ֆակուլտետում: Մագիստրոսական կրթություն է ստացել նույն համալսարանի «Հոգեբանություն» կրթական ծրագրում: Աշխատել է «Ալեքս Տեքստիլ» ՓԲԸ-ում որպես կոնստրուկտոր, ինչպես նաև «ԳՈԼԴ ՄՍԱՍ» ընկերությունում՝ 3D մոդելավորող: 2018թ.-ից մինչ օրս աշխատում է Երևանի թեթև արդյունաբերության պետական քոլեջում մասնագիտական առարկաների ամբիոնի դասախոս է, իսկ 2025թ. -ից գրադեցնում է նույն ամբիոնի վարիչի պաշտոնը:

Աշխեն Բոյաջյան՝ 1984թ.-ին ավարտել է Երևանի պարարվեստի պետական ուսումնարանի դասական պարի բաժինը: Գերազանց ավարտել է Երևանի թատրոնի և կինոյի պետական ինստիտուտի Պարարվեստի ռեժիսուրա ֆակուլտետը: 1991թ.-ից աշխատում է Երևանի պարարվեստի պետական քոլեջում՝ որպես ժողբնորոշ պարի պարուսույց, 2013թ.-ից ղեկավարում է ժողբնորոշ և պատմական պարերի մեթոդավորումը: Անցկացրել է վերապատրաստման և վարպետության դասեր Հայաստանում և Ճապոնիայում: Հեղինակել է և հրատարակել է «Ժողբնորոշ պար» ուսումնամեթոդական ձեռնարկը և ժողբնորոշ պարի ուսումնական ծրագրեր արվեստի դպրոցների համար: 2021թ.-ին հիմնադրել և ղեկավարում է «Խորեոգրաֆ» պարարվեստի ուսուցման և վերապատրաստման կենտրոնը: Մանկավարժական գործունեության և պարարվեստի ոլորտի զարգացման գործում արժանացել է ՀՀ մշակույթի նախարարության պատվոգրերի:

Մերի Հովսեփյան՝ 2025 թ. -ին ավարտել է Երևանի տարածաշրջանային թիվ 1 պետական քոլեջը՝ «Դերասանական արվեստ» մասնագիտությամբ: 2025-2026 ուսումնական տարում ընդունվել է Երևանի թատրոնի և կինոյի պետական ինստիտուտ, սովորում է «Արվեստի տեսություն, պատմություն և կառավարում» բակալավրի մասնագիտական կրթական ծրագրով: Մասնակցել է ՈԱԱԿ «Ուսանողության ձայն» նախագծի ուսանող-փորձագետների պատրաստման դասընթացին:

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 2. ՓՈՐՁԱԳԻՏԱԿԱՆ ԱՅՑԻ ԺԱՄԱՆԱԿԱՑՈՒՅՑԸ

N.	21.09.2025 թ.	Մեկնարկ	Ավարտ	Տևողություն
1.	Ռեսուրսների դիտարկում	16:00	17:10	70 րոպե
2.	Հանդիպում տնօրենի հետ	17:20	18:20	60 րոպե

N.	22.09.2025 թ.	Մեկնարկ	Ավարտ	Տևողություն
1.	Դասալսում	09:30	10:20	50 րոպե
2.	Հանդիպում տնօրենի տեղակալների հետ	10:30	11:20	50 րոպե
3.	Հանդիպում բաժնի վարիչների և ուս. մասի քարտուղարի հետ	11:30	12:20	50 րոպե
4.	Հանդիպում ստորաբաժանումների /կենտրոնի (Հաշվապահ, մանկ. հոգեբան, մեթոդիստ, պրակտիկայի վարիչ, կադրերի բաժնի վարիչ, կարիերայի կենտրոնի պատասխանատու, գնումների համակարգող, բուժքույր, գրադարանավար) ղեկավարների հետ	12:30	13:30	60 րոպե
5.	Ընդմիջում, փորձագիտական խմբի քննարկումներ	13:40	14:30	50 րոպե
6.	Հանդիպում ինքնավերլուծություն իրականացրած խմբի անդամների հետ	14:40	15:15	35 րոպե
7.	Հանդիպում գործատուների հետ	15:25	16:15	50 րոպե
8.	Հանդիպում Կառավարման խորհրդի անդամների հետ	16:25	17:15	50 րոպե
9.	Փաստաթղթերի ուսումնասիրություն և փորձագիտական խմբի փակ հանդիպում	17:25	19:00	95 րոպե

N.	23.09.2025 թ.			Մեկնարկ	Ավարտ	Տևողություն
1.	Դասալսում			09:30	10:15	45 րոպե
2.	Հանդիպում դասախոսական կազմի ներկայացուցիչների (10-12 ներկայացուցիչ) հետ			10:25	11:25	60 րոպե
3.	Հանդիպում ուսանողների (10-12 ներկայացուցիչ) հետ			11:35	12:25	50 րոպե
4.	Հանդիպում ՈւՆ ներկայացուցիչների հետ			12:35	13:15	40 րոպե
5.	Ընդմիջում, փորձագիտական խմբի քննարկումներ			13:20	14:20	60 րոպե
6.	Զուգահեռ հանդիպում «Պարարվեստ» մասնագիտության կրթական ծրագրի	Զուգահեռ հանդիպում «Երգեցողություն» մասնագիտության կրթական ծրագրի	Զուգահեռ հանդիպում «Դիզայն» մասնագիտության կրթական	14:30	15:20	50 րոպե

	պատասխանատու/ների և դասախոսների հետ	պատասխանատու/ների և դասախոսների հետ	ծրագրի պատասխանատու/ների և դասախոսների հետ			
7.	Զուգահեռ հանդիպում «Պարարվեստ» մասնագիտության կրթական ծրագրի ուսանողների հետ	Զուգահեռ հանդիպում «Երգեցողություն», մասնագիտության կրթական ծրագրի ուսանողների հետ	Զուգահեռ հանդիպում «Դիզայն» մասնագիտության կրթական ծրագրի ուսանողների հետ	15:30	16:20	50 րոպե
8.	Հանդիպում շրջանավարտների հետ			16:30	17:20	50 րոպե
9.	Փաստաթղթերի ուսումնասիրություն և փորձագիտական խմբի փակ հանդիպում			17:30	19:00	90 րոպե

N.	24.09.2025 թ.	Մեկնարկ	Ավարտ	Տևողություն
1.	Հանդիպում Որակի ապահովման պատասխանատուի հետ	09:30	10:10	40 րոպե
2.	Բաց հանդիպում	10:20	10:50	30 րոպե
3.	Փաստաթղթերի ուսումնասիրություն և փորձագիտական խմբի փակ հանդիպում	11:00	13:00	120 րոպե
4.	Ընդմիջում, փորձագիտական խմբի քննարկումներ	13:10	14:00	50 րոպե
5.	Հանդիպում փորձագիտական խմբի կողմից ընտրված կազմի հետ	14:10	14:40	30 րոպե
6.	Ամփոփիչ հանդիպում ղեկավար կազմի հետ	14:50	15:10	20 րոպե

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 3. ՈՒՍՈՒՄՆԱՍԻՐՎԱԾ ՓԱՍՏԱԹՂԹԵՐԻ ՑԱՆԿ

N	Փաստաթղթի անվանում	Չափանիշ
1.	ԶԾ իրականացման պլան-ժամանակացույց	1
2.	Գնումների պլան և հաշվետվություններ վերջին տարիների	2
3.	Ստորաաբաժանումների վերջին 3 տարիների պլաններ և հաշվետվություններ	2
4.	ԿԽ աշխատանքային պլաններ, հաշվետվություններ	
5.	Պաշտոնների անձնագրեր	2
6.	Տարեֆիկացիա	2
7.	3 ՄԿԾ-ների շրջանակներում գործնական առաջադրանքների, ստուգողական աշխատանքների և այլ գնահատման միջոցների օրինակներ /ըստ 3 ՄԿԾ-ների/	3
8.	ՄԿԾ-ների ամբողջական փաթեթներ՝ ուսումնական պլաններ, մոդուլային ծրագրեր, դասի պլաններ	3
9.	Դիպլոմային աշխատանքների օրինակներ	3
10.	Պրակտիկաների լրացված օրագրեր /3 ՄԿԾ-ների համար	3
11.	Պրակտիկայի վայրերի ցանկ՝ ըստ կրթական ծրագրերի	3
12.	Ուսանողների պորտֆոլիոներ	3
13.	ՈւՄ կանոնադրություն, ՈւՄ աշխատանքային պլաններ, հաշվետվություններ, ՈւՄ նիստերի արձանագրություններ վերջին 3 տարիների համար	4
14.	Շրջանավարտների բազա և վերլուծություն	4
15.	Դասախոսի ընտրության կարգ	5
16.	Գործատու/պրակտիկ ոլորտի մասնագետների թիվը՝ ըստ ՄԿԾ-ների	5
17.	Վերջին 3 տարիներին խրախուսում ստացած աշխատակիցների քանակ՝ նշելով խրախուսման ժամկետը, խրախուսման ձևը (ֆինանսականի դեպքում նաև չափը) և խրախուսման նպատակը	5
18.	Վերջին երեք տարում մասնագիտական և մեթոդական վերապատրաստումներ անցած դասախոսական կազմի տվյալները՝ նշելով վերապատրաստման ժամանակահատվածը, թեման, տևողությունը, վերապատրաստող կազմակերպությունը	5
19.	Դասախոսի գնահատման արդյունքներ	5
20.	Դասալսման ժամանակացույց, ձևաթերթեր և վերլուծություններ	5
21.	Դասախոսների մեթոդական զեկուցումներ	5
22.	Ուսանողների կողմից իրականացվող հետազոտական աշխատանքների օրինականներ	6
23.	Կարճաժամկետ ծրագրերի փաթեթներ՝ ներկայացնելով նաև վերջին 3 տարում քանի ծրագիր է իրականացվել, ինչ թեմաներով, մասնակիցների քանակ և վճարի չափ	7
24.	Քոլեջի բոլոր հուշագրերը, համաձայնագրերը Գործատուների և այլ կազմակերպությունների հետ կնքված:	9
25.	Քոլեջի կողմից իրականացված հարցումներ և դրանց վերլուծություններ	10
26.	ՈԱ ձևաթերթեր, վերլուծություններ	10

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 4. ՈՒՍՈՒՄՆԱՍԻՐՎԱԾ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐ

1. Մասնագիտական և ընդհանուր լսարաններ,
2. Արհեստանոցներ,
3. Ցուցասրահ,
4. Դահլիճ,
5. Պարասրահներ,
6. Գրադարան:

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 5. ՄՈՒՀ-Ի ԿԱԶՄԱԿԵՐՊԱԿԱՆ ԿԱՌՈՒՑՎԱԾՔԸ

Քոլեջի կառուցվածքը

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 6. ՀԱՊԱՎՈՒՄՆԵՐԻ ՑԱՆԿ

1. ԶԾ-Զարգացման ծրագիր
2. ԿԱՊՔ-Կապանի արվեստի պետական քոլեջ
3. ԿԳՄՍ -Կրթության, գիտության, մշակույթի և սպորտի նախարարություն
4. ՀՀ- Հայաստանի Հանրապետություն
5. ՄԿԾ- Մասնագիտական կրթական ծրագիր
6. ՄՈՒՀ -Մասնագիտական ուսումնական հաստատություն
7. ՄԿՈՒԶԱԿ- Մասնագիտական կրթության և ուսուցման զարգացման ազգային կենտրոն
8. ՌԾ- Ռազմավարական ծրագիր
9. ՈԱԱԿ -Որակի ապահովման ազգային կենտրոն
10. ՈԱՇ -Որակավորումների ազգային շրջանակ
11. ՈԱ- Որակի ապահովում
12. ՌԻԽ- Ուսանողական խորհուրդ
13. ՓԲԸ -Փակ բաժնետիրական ընկերություն